

Interlingva pro začátečníky

Marian Jozefowicz

Interlingva pro začátečníky

Marian Jozefowicz

Předmluva k novému polskému vydání z r. 2023

Nedostatek výukových materiálů pro jazyk Interlingua (nejvhodnější je vyslovit název ve tvaru „Interlingva“) nás přimělo sáhnout po učebnici Mariana Jozefowicze, vydané jako samizdat v r. 1959. Má zřejmou vzdělávací hodnotu, i když obsah je typický pro učebnice cizích jazyků vydané před několika desítkami let. Čtenář se naučí základní gramatické struktury a základní slovní zásobu, což mu poskytne dobrý výchozí bod pro další studium.

Z úcty k autorovu dílu jsme se rozhodli ponechat původní předmluvu, která obsahuje mnoho faktických poznámek o samotné Interlingvě, ale do značné míry zastaralé informace o některých lidech a institucích.

Čtenáře se zájmem o tento jazyk odkazujeme především na webová stránka Union Mundial pro Interlingua (www.interlingua.com) a na webová stránka připravené pro polské uživatele Interlingua viz International Language sites.google.com/site/jezykinterlingua

Varšava, 2023

Předmluva k polskému vydání

Mezinárodní jazyk Interlingua vyvinula International Auxiliary Language Association (IALA), sdružení založené v roce 1924 skupinou amerických osobností z iniciativy Alice Morris a amerického učence Dr. Fredericka G. Gutterela.

Po zahájení práce, která měla trvat čtvrt století, až do roku 1951, navázala IALA kontakt se zástupci všech tehdy existujících pomocných jazyků a pokusila se sladit úsilí zastánců různých systémů hledáním kompromisu, který by uspokojil všechny.

Nebyla to jednoduchá věc a nakonec se ukázalo jako zcela nemožné, protože příznivci jednotlivých projektů nejsou ochotni dělat žádné ústupky a fanaticky obhajují i ty nejodivněnější a nejkřiklavější chyby svého jazyka.

Ukázalo se, že bylo velmi plodné při hledání správného řešení pozorování asistenta ředitele lingvistiky v Liverpoolu Clarka E. Stillmana. Všiml si skutečnosti, že jediným společným znakem všech projektů je původ z etnických jazyků, což jejich příznivci uvádějí jako důkaz nadřazenosti a dokonalosti projektu, ale že nelze dosáhnout požadovaného kompromisu, pokud metody výběru slovníku zůstávají svévolné. Stillman se proto obrátil k vývoji objektivních

pravidel pro výběr zdrojů pro pomocný jazyk. Podle Stillmana, který se stal vedoucím filologického výzkumu, nemůže rozhodnutí, zda si slovo zaslouží zařazení do mezinárodního slovníku či nikoli, záviset na subjektivním úsudku a předsudcích tvůrce pomocného jazyka, protože pak může existovat nekonečné množství různých řešení, ale musí být provedeno podle přísných pravidel, pomocí kterých by každý měl dosáhnout stejných výsledků.

Protože „jazyková internacionalita“ neexistuje v globálním měřítku, protože lidstvo mluví tisíce jazyky rozdělenými do několika skupin, které spolu nesouvisí, ani lexikálně, ani gramaticky, můžeme hledat mezinárodní jazyk pouze pro konkrétní kulturní zóny, například pro zónu řecko - římské kultury, která dominuje v Evropě, Americe, Austrálii a do jisté míry i ve zbytku světa. Všechny dosavadní projekty vytvořily jazyk založený na etnických jazycích řečtiny a latiny, ale svévolným, chaotickým způsobem, často zkomolily z různých důvodů například kvůli schematické struktuře, mezinárodní slova do té míry, že pro mnoho lidí nesrozumitelná.

IALA předem nestanovila žádné gramatické tvary, které by mohly deformovat slovník, ani se

nepokusila slovník zmenšit zavedením nějaké invenční formulace, ale přistoupila přímo k registraci mezinárodních slov, tedy na základu prototypu latiny. Jazyky s největším dosahem a kulturním významem byly přijaty jako „řídící mezinárodní jazyky“ jmenovitě: angličtina, francouzština, italština a španělština s portugalštinou, které mohou plně fungovat jako představitelé mezinárodního slovníku. Práce IALA ukázaly, že jde o kodifikaci potenciálně už existujícího jazyka. Proto byl odmítnut princip budování pomocného jazyka a byla zamítnuta myšlenka kompromisu mezi existujícími umělými projekty, a práce byla zcela věnována k ustanovení celoevropského a mezinárodního jazyka, který byl později nazván Interlingva.

Všechny existující pomocné jazyky, které jejich příznivci považují za geniální díla, jsou umělým výtvořem, v němž byla realizována přání a subjektivní pohledy jejich tvůrců. Nejsou a nemohou být nositeli žádné kultury.

Interlingva nemá nic společného s umělými jazyky. Neodkazuje na genialitu svých tvůrců, ti se považují pouze za jeho registrátory, protože nebyl vytvořen ani vymyšlen, ale jako už objektivně existující, a používaný.

Interlingua je produktem vědců a proto je prvním a jediným pomocným jazykem, který našel oblibu i ve vědecké literatuře.

Slovní zásoba interlingvy je na nejvyšší mezinárodní úrovni, a proto je tento jazyk nejsrozumitelnější pro mnoho národností. Francouzi, Italové, Španělé a Portugalci rozumějí 95 % slovníku, aniž by se ho učili, takže ačkoli základní interlingví slovník obsahuje 27 000 slov, lidem, kteří znají francouzštinu, italštinu nebo španělštinu, se stačí naučit něco málo přes 1 000 slov. Vzdělaní Angličané rozumí interlingvě téměř ve stejné míře.

To neznamená, že interlingua je jen nějaký západoevropský jazyk, cizí Němcům, Polákům a dalším národnostem. Interlingua je jazyk evropské kultury, proto je nejsrozumitelnější ze všech národních a mezinárodních jazyků také pro Poláky, Čechy, Rusy a mnoho dalších.

V roce 1951 vyšel první Interlingua - anglický slovník a Gramatika v angličtině, které editoval poslední prezident IALA, Dr. Alexander Gode. Jeho hlavním úspěchem bylo představit interlingvu od teoretické fáze až po praktické použití. Pobočka Interlingvy byla založena v American Science Service (Division de Interlingua), jejímž ředitelem je Dr. Alexander Gode. Division de Interlingua zajišťuje

překlady pro vědecké časopisy a mezinárodní kongresy.

V roce 1954 byla interlingua poprvé ve velkém měřítku použita na mezinárodním kardiologickém kongresu ve Washingtonu. Kongresu se zúčastnilo 3101 lidí 50 národností. Bylo připraveno 340 shrnutí, které pokrývají přes 65 000 stran zdrojů na 560 stranách shrnutí. Ukázalo se, že interlingua je srozumitelná a prima vista (na první pohled) všem lékařům; i v ústním podání složila zkoušku na výbornou. V následujících letech byla interlingva oficiálním jazykem mnoha mezinárodních kongresů. Interlingvu používá mnoho vědeckých časopisů k shrnutí všech svých článků, aby byl obsah přístupný čtenářům jiných národností. V roce 1959 se počet těchto časopisů zvýšil na 27, včetně jednoho polského časopisu: Haematologica Polonica.

Objevily se slovníky Interlingvy a manuály v mnoha evropských jazycích. Vyšly také beletristické knihy. Zde jsou základní učebnice interlingvy:

Alexander Gode: Interlingua - English Dictionary (IED), 415 stran, 27000 slov, 1951

W. W. Bryne: Concise English Interlingua Dictionary, 84 stran, 1958

Alexander Gode and Hugh E. Blair: Interlingua Grammar, 118 stran, 1951

Alexander Gode: Interlingua a prime vista, 82 stran, 1954.

Division de Interlingua vydává měsíčník „Scientia International“ v nákladu 45 000 výtisků, který přináší novinky ze všech oblastí vědy. Adresa: Science Service, Division de Interlingua, 80 East Eleventh Street, New York 3, New York, USA.

Novinky o vývoji jazyka lze získat z bulletinů:

Novas de Interlingua, P.O. Box 1275, New York 17, New York, USA.

Příznivci Interlingvy založili Union Mundial pro Interlingua, sdružení, které podporuje tento jazyk. Ústřední sekretariát sídlí ve Švýcarsku, adresa: prof. Ric Berger, Morges, Švýcarsko.

Tato příručka skládající se z 20 lekcí je určena začátečníkům, kteří neovládají západoevropské jazyky ani latinu.

Obsahuje asi 1100 nejčastěji používaných slov a důležité gramatické informace. Po absolvování těchto 20 lekcí můžete číst texty v interlingvě s pomocí latinského, anglického, francouzského nebo italského slovníku i bez interlingvího slovníku v polštině. Můžete použít i slovník cizích slov.

Piotrków Trybunalski, 1959

Předmluva k českému vydání

Učebnice Interlingva pro začátečníky byla vybrána pro překlad do češtiny, protože v češtině zatím chyběla takto jednoduchá příručka. Mnohdy se zapomíná, že v interlingvě má svoji stopu již J. A. Komenský, a to v díle Via Lucis cap. XIX Linguae Universalis Ratio. Jako univerzální jazyk vzdělanosti doporučuje vyjít z tehdy rozšířené latiny nebo italštiny, ale doporučuje její zjednodušení po vzoru románských jazyků tak, aby byla snadno zvládnutelná. Tuto ideu propagoval také R. Descartes, G. W. Leibniz, ale rychlý rozvoj národních jazyků nepřál univerzálnímu jazyku pro komunikaci, vzdělání a vědu. Na tyto myšlenky navázal až italský matematik G. Peano návrhem Latino sine flexione, začátkem 20. století a později založil Akademii pro interlingvu. Nově založená International Auxiliary Language Association (IALA), sdružení založené v roce 1924 skupinou amerických osobností z iniciativy Alice Morris a amerického učence Dr. Fredericka G. Guttrela, které mělo na za úkol vybrat, resp. reformovat tehdejší pokusy umělých jazyků se inspirovalo jeho dílem. Kvůli válce se práce zdržovaly a definitivní zveřejnění bylo dokončeno až v r. 1951 vydáním slovníku IED (Interlingua English Dictionary) a Gramatiky. V

té době ale mezinárodní napětí nepřálo univerzálnímu jazyku, každá mocnost prosazovala svůj jazyk. Až teprve po r. 1989 se otevřel prostor pro širší užívání a propagaci interlingvy. Tato učebnice Interlingva pro začátečníky je vhodná i pro samouky. Studium interlingvy vám otevírá cestu k poznání románských jazyků. Ale na rozdíl od národních jazyků, lze se interlingvu naučit v relativní úplnosti při troše píle i jako samouk a dostat se na rovnoprávnou pozici v komunikaci se světem.

Podle potřeby jsem místy upravil relaci interlingvy namísto polštiny k češtině anebo k latině, která si v českých zemích zachovala jistou tradici v klasicém vzdělávání.

Bohdan Šmilauer, překladatel, Praha, 2024.

b.smilauer@post.cz, České stránky interlingvy na webu jsou na <https://www.interlingva.cz>

Obsah

Předmluva k novému polskému vydání

Předmluva k polskému vydání

Předmluva k českému vydání

Stručný přehled gramatiky

Lekce

1. Petro se evelia

2. Petro se leva

3. Petro jenta

4. Al schola

5. Nostre classe

6. La tabula de Petro

7. Le camera de Petro

8. Le visita

9. Petro e Maria face lor deberes

10. Le appartamento de Petro

11. Nostre familia

12. Un excursion

13. In le silva

14. Proque io ama le campania

15. Nos emera un can

16. Le animales domestic

17. Le visita a un ferma

18. Le tempore

19. Un die in le schola

20. Le scriber un littera

Texty

1. Un scaphandro in loco del banio

2. Un duple mantello a pluvia

3. Como nettar le fenestras

4. Nos mangiara pan fresco

5. Le materia in le cosmo

6. Physica e chimia in le scholas de Russia

7. Un invention pro le babies

8. Duo curiose invention

9. Un nove methodo del deforestation

10. La carrosseria del futuro

11. Le pisca con le lumine

12. Vitro in loco de grillias

13. Pote crescer le fungos sin le lumine?

14. Pharmacos exponite al radiation del bomba atomic
15. Le glaciers in le Statos Unite cresce
16. Oculo artificial movente
17. Le rattos se servi de radar
18. Pisces de mar in un laco
19. Le camelo quasi non suda
20. Planatores volante al stratosphera
21. Expeditiones polar
22. Recercas de cancere
23. Un estranie operation
24. Elektrochoches „a secunde mano“
25. Le identitate del vita
26. Energia

Stručný přehled gramatiky

- Jednotný a množný určitý člen: **le**.
- Neurčitý člen v jednotném čísle: **un**.
- Přídavné jméno je nesklonné.
- Množné číslo podstatných jmen tvoříme přidáním **-s** po samohlásce nebo **-es** po souhlásce.
- Infinitiv končí na **-ar, -er, -ir**
- Rozkazovací způsob tvoříme z infinitivu vypuštěním **-r**.
- Přítomný čas tvoříme stejně jako rozkazovací způsob, tj. odtrhnutím **-r** od infinitivu.
- Použití osobního zájmena v nepřítomnosti jiného podmětu nelze vynechat, protože určuje osobu.

- Minulý čas nedokonavý (imperpektum) končí na **-va**, který přidáme k infinitivu po vypuštění **-r**.
- Budoucí čas tvoříme z infinitivu přidáním přízvuchného **-a**.
- Podmiňovací způsob tvoříme z infinitivu přidáním **-ea**.
- Příčestí minulé končí na **-te**.
- Příčestí přítomné končí na **-nte**.
- Minulý čas dokonavý (perpektum) tvoříme z přítomného času pomocného slovesa „**haber**“ a minulého příčestí slovesa.
- Předminulý čas tvoříme z minulého času slovesa „**haber**“ a příčestí minulého významového slovesa.
- Příslovce tvoříme z přídavného jména přidáním koncovky **-mente**.

Výslovnost

- Znějí stejně jako v češtině
- a. samohlásky "A, E, I, O, U, Y"
- b. souhlásky "B, D, G, H, J, K, L, M, N, P, Q, R, S, T, V, X, Z"
- "C" před "e, i, y" zní jako "c" v jiných případech jako "k". např. Celo (čti célo), ale continer (čti kóntiner)
- „Ch“ čti jako „k“, např. chemic
- "Ph" čti jako v "f", např. photo
- "Qu" čti jako "kv". např. quatro
- „Rh“ čti jako v „r“, např.: rhetorica.
- "S" čti jako "s"; ale mezi samohláskami jako „z“, např. musa (čti múza).

• „Th“ čti jako v „t“, např.: theatral.

• „Ti“ před samohláskou, pokud není přízvučné (nebo před ní není „s“ nebo „x“) čti jako „ci“, např.: nationalista, question, čti nacionalista, kvescion.

• „V“ čti jako „v“, např.: valuta.

• „X“ čti jako „ks“, mezi samohláskami, stejné nebo volitelně jako „gz“, např.: experimentator, examinador.

• „Y“ nezdůrazněné před samohláskou čti jako „j“; jinak jako „i“, např.: Yugoslavie, typo (čti Jugoslavie, tipo).

• „C, H, S, Z“ se nezměkčují před „i“.

• Hlásky „K, G“ asimilují předchozí „n“, které zní hrdelně, stejně jako v např. tango (tzv. nosovka).

• „I“ (měkké i) před samohláskami vyslovujeme jako v češtině, např.: filia, radio, impressario.

• Odchytky od těchto pravidel jsou vyznačeny ve slovníku.

• Ve slovech pocházejících z francouzštiny zní „G“ před „e“ jako „ž“, např.: bagage (čti багаže); „Gi“ před samohláskou zní jako „ž“, např.: mangiar (čti манжар).

• „Ch“ ve francouzských slovech zní jako „š“, např.: chef, choc (čti šéf, šok). Někdy „Ch“ zní jako „č“, např. Chile.

• Diphthongy (dvojité samohlásky např. oi, ai, ue,..) se nevyslovují nijak zvláště, ale jako po-

sloupnost dvou jednotlivých samohlásek

Přízvuk

• Přízvuk normálně padá na samohlásku před poslední samohláskou, např.: dama, summa, actor, balcon, local.

• Slova končící na **-le, -ne, -re** s předchozí samohláskou mají přízvuk na třetí slabice od konce, např.: fragile, ordine, tempore.

• Ve slovech končících příponou **-ic, -ica, -ico, -ide, -ido, -ula, -ulo** padá přízvuk na slabiku před příponou

• Přípony **-ific, -ifico** mají přízvuk na prvním „-i“

V případech odchylných od výše uvedených pravidel se přízvuk vyznačuje ve slovníku.

Prvky interlingvy v češtině

Cizí slova končící na **-a** znějí podobně v češtině i interlingvě, Je jich velké množství. Zde jsou některé příklady:

CZ	IA
anténa	antenna
karta	carta
kometa	cometa
dáma	dama
Evropa	Europa
fáma	fama
forma	forma
lama	lama
lampa	lampa

mapa	mappa
minuta	minuta
móda	moda
nota	nota
sekunda	secunda
soda	soda
sonda	sonda
vila	villa
zebra	zebra

Mnoho českých slov cizího původu končí na **-a** či **-e** končí příponami v interlingvě:

-áda -ada

promenáda = promenada,
kanonáda = cannonada

-ie -ia

ekonomie = economia,
encyklopedie = encyclopedia,
fantazie = phantasia, drogerie =
drogeria, rafinerie = raffineria,
stenografie = stenographia,

-ista -ista

kapitalista = capitalista,
komunista = communista,
idealista = idealista,

-logie -logia

antropologie = antropologia,
fyziologie = physiologia

-mánie = mania

bibiliománie = bibliomania,
megalomanie - megalomania

-nce = -ntia

absence = absentia, kondolence
= condolentia, elegance =
elegantia

-ura = -ura

kultura = cultura, faktura =
factura, nátura = natura

-ika = -ica

astronautika = astronautica,
fabrika = fabrica, gymnastika =
gymnastica

Některá slova končící na: **-or, -tor, -sor** znějí stejně v interlingvě a v češtině.

doctor = doktor

orator = orátor

professor = profesor

reflector = reflektor

terror = teror

sterilisator = sterilizátor

transformator = transformátor

regulator = regulátor

tractor = traktor

Interlingva a latina

Substantiva interlingvy mají většinou původ v latině a jsou tvořena podle deklinací v latině:

1. deklinace: (např. femina) jsou v interlingvě jako nominativ v latině.

2. deklinace: jako ablativ latiny (např. servus = servo, puer = puero),

3. deklinace: buď jako ablativ (např. virgo = virgine, pater = patre, civis = cive, nomen = nomine, tempus = tempore) nebo jako zkrácený ablativ o koncové **-e** (např. victor = victor, doctor = doctor)

4. deklinace: stejně jako ablativ 2. deklinace (např. casus = caso, manus = mano, cornu = corno)

5. deklinace: jako ablativ v latině (např. res = re, die = die, species = specie, fides = fide)

8. Que dice Petro? - Ille dice: "Bon die, mamma."

9. Que face ille nunc? - Ille se frica le oculos e se leva.

10. Ubi va ille? - Ille va in le camera de banio.

Lekce

1. Lekce

Petro se evelia

Es septe horas. Le sol brilla e entra per le fenestra. Petro jace in su lecto e dormi. Su matre aperi le porta a entra in le camera. "Petro, leva te - illa dice - es septe horas".

Petro se evelia. "Bon die, mamma" - ille dice e se frica le oculos. Ille se leva presto e va in le camera de banio.

1. Que hora es? - Es septe horas.

2. Que brilla? - Le sol brilla.

3. Que face Petro? - Petro dormi.

4. Ubi jace ille? - Ille jace in su lecto.

5. Qui aperi le porta? - Mamma de Petro.

6. Ubi entra le mamma de Petro? - Illa entra in le camera de Petro.

7. Que face le matre in le camera de Petro? - Illa evelia su filio.

Slovička a fráze

aperir	otevřít
banio	koupel
bon	dobrý
bon die, mamma	dobré ráno, matko
brillar	svítit
camera	pokoj
camera de banio	koupelna
de	od
dicer	mluvit, říkat
die	den
dormir	spát
e	a
entrar	vstoupit
es	je, jest
es septe horas	je 7:00 hodin
esser	být
eveliar	probudit se
facer	dělat
fenestra	okno
filio	syn
fricar	třít
hora	hodina
horas	hodiny
illa	ona

ille	on
ille va	on přichází
in	dovnitř, do
in le camera	v pokoji
in le camera de banio	v koupelně
in su lecto	ve svém lůžku
jacer	ležet
le	on, ten
le camera de Petro	Petrův pokoj
lecto	lůžko
le mamma de Petro	Petrova matka
levar	zvedat se, vstávat
leva te	vstávej
mamma	máma
matre	matka
nunc	yní
oculo	oko
oculos	oči
per	skrz, přes
per le fenestra	přes okno
Petro	Petr
Petro, leva te	Petře, vstávej
porta	dveře
presto	rychle
que	co
que hora?	kolik hodin?
qui	kdo
se	se, sobě
septe horas	sedm hodin

sol	slunce
su	svůj, jeho. její, jej
te	tobě, tebe
ubi	kde
ubi va ille	kam jde
va	jde
vader	jít

Gramatika

§1.

Určitý člen **le** (le article definite), jehož původní význam je toto, tento, tato nemá v češtině ekvivalent. Používáme ho před podstatným jménem, když mluvíme o předmětu nebo osobě, kterou jsme již zmínili, nebo když víme konkrétně, o jaké osobě nebo předmětu mluvíme, stejně jako před podstatnými jmény označujícími celý druh.

Určitý člen do češtiny nepřekládáme.

Gramatika

§2.

Infinitiv sloves (le infinitivo) končí na **-ar, -er, -ir**:

brillar	svítit
facer	dělat
dormir	spát

Gramatika

§3.

Přítomný čas (le presente) tvoříme z infinitivu vypuštěním koncového **-r**.

brillar	zářit
le sol brilla	slunce svítí
entrar	vstoupit
le sol entra per le fenestra	slunce vstupuje oknem
illa entra	ona vstupuje
ille entra	on vstupuje
le matre entra	matka vchází
jacer	ležet
dormir	spát
Petro jace e dormi	Petr leží a spí
aperir	otevřít
su matre aperi le porta	jeho matka otevívá dveře
dicer	říkat
illa dice	ona říká
ille dice	on říká
que dice Petro?	co říká Petr?
fricar	třít
ille se frica le oculos	on si tře oči
levar	zvednout
ille se leva	zvedá se, vstává
facer	dělat

que face Petro?	co dělá Petr?
eveliar	probudit
illa evelia su filio	probouzí svého syna
Petro se evelia	Petr se probouzí

2. Lekce

Petro se leva

Petro entra in le camera de banio. Ille infunde aqua in le bassino. Le aqua es frigide. Petro prende le sapon a se lava le manos e le visage. Ille se lava etiam le dentes con un brossa de dentes. Postea ille se essuga con le toalia. Ille se pectina le capillos con un pectine. Nunc Petro se vesti: ille se pone su camisa, su pantalones, su jaco, su scarpas. Ille entra in le camera a mangiar.

1. Ubi entra Petro? - Ille entra in le camera de banio.

2. Que infunde Petro in le bassino? - Aqua frigide.

3. Con que se lava ille le manos e le visage? - Con le sapon.

4. Con que se lava ille le dentes? - Ille se los lava con un brossa de dentes.

5. Con que se essuga ille? - Con le toalia.

6. Que face Petro postea? - Ille se vesti.

7. Ubi va ille nunc? - Ille va in le camera a mangiar.

Slovička a fráze

aqua	voda
bassino	umyvadlo
brossa	kartáček
brossa de dentes	zubní kartáček
camera a mangiar	jídlna
camisa	košile
capillo	vlas
con	s
con le toalia	ručníkem
con que	čím
con un brossa de dentes	kartáčkem na zuby
dente	zub
con un pectine	hřebenem
essugar se	utírat se
etiam	také
frigide	studený
ille se essuga	on se utírá
ille se lava	on se myje, myje se
ille se pectina	on se česá
ille se pone	on si lehá
ille se vesti	obléká se
infunder	vlévat
jaco	bunda
lavar	mýti
los	jejich
mangiar	jíst
mano	ruka

pantalones	kalhoty
pectinar	česat
pectine	hřeben
poner	klást
postea	potom
prender	brát
sapon	mýdlo
scarpa	bota
toalia	ručník
un	jeden, nějaký
vestir	oblékat
vestir se	oblékat se
visage	vzhled

Gramatika

§4.

Člen neurčitý **un** (le articulo indefinite), jehož původní význam je „jeden“, nemá v češtině ekvivalent. Používáme ho před podstatnými jmény, když poprvé mluvíme o osobě nebo předmětu nebo o lidech a předmětech, které jsou nám neznámé. Neurčitý člen většinou do češtiny nepřekládáme. Někdy to můžeme vyjádřit slovy: „jeden“, „nějaký“, „jistý“.

Gramatika

§5.

Množná čísla podstatných jmen (le plural del substantivos) zakončená na samohlásku tvoříme přidáním koncovky **-s**,

pokud končí na souhlásku přidáním **-es**.

hora	hodina
horas	hodiny
oculo	oko
oculos	oči
mano	ruka
manos	ruce
dente	zub
dentes	zuby
capillo	vlas
capillos	vlasy
sapon	mýdlo
sapones	mýdla
doctor	lékař
doctores	lékaři

Gramatika

§6.

Akuzativ podstatného jména (le accusativo, 4. pád) rovná se nominativu (1. pádu).

Ille infunde le aqua = nalévá vodu.

Petro prende le sapon = Petr bere mýdlo

Ille se lava le manos e le visage = myje si ruce a obličej

Ille se pone su camisa, su pantalones, su jaco, su scarpas = oblékne si košili, kalhoty, sako, boty

Illa evelia su filio = probouzí syna

Ille se frica le oculos = protírá si oči

aqua frigide = studená voda

3. Lekce

Petro jenta

Petro se sede al tabula. Le jentaculo es jam preste: le caffè, le pan, le butyro e le saccharo son ponite sur le tabula.

Petro sede sur un chaise e jenta. Su matre infunde caffè con lacte in le tassa e le pone un morsello de pan butyrate sur le platto. Petro ede pan e bibe caffè. A, le caffè es multo calide. Sed Petro non ha tempore a perder; ille debe hastar.

Post eder, Petro se leva e prende su libros. Es octo horas minus quarte. „A revider nos, mamma". Petro va al schola.

1. Ubi se sede Petro? - Ille se sede al tabula.
2. Que es preste? - Le jentaculo de Petro.
3. Que es ponite sur le tabula? - Le pan, le butyro, le saccharo e le caffè.
4. Sur que sede Petro? - Ille sede sur un chaise.
5. Qui le infunde le caffè in le tassa? - Su matre.
6. Que ede Petro? - Ille ede un morsello de pan butyrate.
7. Qual es le caffè? - Illo es multo calide.
8. Como ede Petro? - Ille ede presto, proque ille non ha tempore a perder.

9. Que face ille post eder? - Ille prende su libros e sorti.

10. Que dice ille a su matre? - Ille la dice: „A revider nos, mamma“.

11. Quo va ille? - Ille hasta al schola.

Slovíčka a fráze

a	do
al	do
al tabula	ke stolu, u stolu
a perder	do ztracena
a revider	na shledanou
a revider nos	sbohem
biber	pít
butyrate	pomazáno máslem
butyro	máslo
caffe	káva
calide	teplé
chaise	křeslo
como	jak, jako
deber	muset
eder	jíst, jídlo
ha	má
haber	mít
hastar	spěchat,
ille le pone	on mu podává,
ille debe	on musí
ille la dice	říká jí
ille non ha	on nemá
ille se sede	on si sedá
illo	ono, ony, ona, to (předměty)
jam	už

jentaculo	snídaně
jentar	jíst snídani
la	jí (4. pád illa)
lacte	mléko
le	mu
libro	kniha
minus	méně
morsello	kus
morsello de pan	kousek chleba
multo	moc
multo calide	velmi horký
non	ne
nos	my, nás
octo	osm
octo horas	osm hodin
octo horas minus quarte	za čtvrt hodiny osm
pan	chléb
pan butyrate	chléb s máslem
perder	ztratit
Petro jenta	Petr snídá
platto	talíř
ponite	položený
post	po
post eder	po jídle
preste	hotov, připraven
proque	protože
qual	jaký
quarte	čtvrtý, čtvrtá, čtvrtina

quo	pročež, takže, kam
revider	znovu vidět
saccharo	cukr
schola	škola
sed	leč, ale
seder	sedět, sednout
seder se	posadit se,
son	jsou
sortir	jít ven, vyjít ven
su matre le infunde	nalévá mu jeho matka
sur	na
sur que	na čem
tabula	stůl
tassa	šálek, pohár
tempore	čas

Gramatika

§7.

Podstatné jméno je nesklonné (le substantivo es indeclinabile). Předložky se spojují s podstatným jménem a tak nahrazují české pády.

sur le tabula	na stole
al tabula	ke stolu, u stolu
in le tabula	ve stolu
in le tassa	v poháru, do poháru
al schola	do školy

Gramatika

§8.

Dativ (le dativo, 3. pád) tvoříme pomocí předložky - a = do, která se spojuje s určitým členem **le**:

a le = al

a Petro	Petrovi
a su matre	k své matce, k jeho matce
a su filio	k svému synovi
al filio	k synovi
al matre	k matce

Gramatika

§9.

Přídavné jméno, přičestí, zájmeno a číslovka - jsou-li připojeny k podstatnému jménu, jsou nesklonné a mají stejný tvar v množném i jednotném čísle.

calide	teplý, teplá, teplé
bon	dobrý, dobrá, dobré
ponite	položný,
butyrate	namazaný máskem
qual	jaký, jaká, jaké, jací
que	který, která, které, kteří
su	svůj, svoje, svoje, svoji
un	jeden, jedna, jedno

4. Lekce

Al schola

Es octo horas minus dece. De ubique hasta pueros e pueras. Petro va presto, proque ille non vole esser tarde. Le via non es longe, viste que le schola es site in le mesme strata. Petro arriva in le ultime momento.

Le campana sona. Le scholares entra in lor classes. Illes se sede sur lor bancos. Petro occupa su placia.

Le institutor aperi le porta e entra in le sala de classe. Ille dice: „Bon die". Le scholares se leva: „Bon die, senior".

Le institutor dice: „Sede vos". Le lection comencia.

1. Qui hasta al schola? - Petro e altere pueros e pueras.
2. Ubi es site le schola de Petro? - Illo es site in le mesme strata.
3. Quando arriva Petro a su schola? - In le ultime momento.
4. Ubi entra le scholares, quando illes audi le campana? - Illes entra in lor salas de classe.
5. Ubi se sede illes? - Illes se sede sur lor bancos.
6. Qui aperi le porta? - Le institutor.
7. Que dice le institutor? - Ille saluta le scholares.
8. Que face le scholares? - Illes se leva e saluta le institutor.
9. Que face illes postea? - Illes se sede e le lection comencia.

10. Como vos saluta vostre institutor? - Nos dice: „Bon die, senior maestro".

11. Que face tu, quando tu audi le campana? - lo entra in mi classe.

Slovička a fráze

altere	jiný
arrivar	dorazit, přijít
audir	slyšet, poslouchat
banco	lavice
bon die, senior	dobré ráno, pane
campana	zvonek
classa	třída
comenciar	začít
como saluta vos	jak se zdravíte
dece	deset
de ubique	odkudkoli
esser site	být umístěn
esser tarde	být pozdě
hala	hala
ille saluta	vítá
illes saluta	vítají
illes sede	oni sedí
illes se leva	vstávají
illes se sede	sedají si
in le mesme strata	na stejné ulici
institutor	učitel
io	já
lection	lekce
longe	dlouhý

lor	jejich
maestro	učitel, mistr
mesme	sám
mi	můj
momento	moment
occupar	obsadit
octo horas minus dece	osm hodin za 10 minut
placia	místo
puera	dívka
puero	chlapec
quando	kdy
sala de classe	učebna
salutar	zdravit
scholar	žák, student
seder	sedět
sede vos	posad'te se
senior	pane, prosím pane
site	místo
sonar	zvonit
strata	ulice
sur	na
tarde	pozdě
tu	ty
ubique	všude
ultime	poslední
via	cesta
viste que	protože jako v
voler	chtít
vos	vy, vám, vás
vostre	váš

Gramatika

§10.

Sloveso má jeden tvar ve všech osobách. Proto, na rozdíl od češtiny, nelze vynechat osobní zájmeno.

io entra	vstupuji, jdu dovnitř
tu entra	přijdeš, přijdeš
ille entra	on vstupuje (muž)
illa entra	ona vstupuje (žena)
illo entra	vstupuje (předmět)
nos entra	vstupujeme
vos entra	vstupujete
illes entra	oni vstupují (muži)
illas entra	ony vstupují (ženy)
illos entra	vstupují (věci)

Gramatika

§11.

Rozkazovací způsob (le imperativo) druhé osoby jednotného a množného čísla tvoříme z infinitivu vypuštěním koncového -r.

entrar	vstoupit
entra!	vstup!, vstupte!
levar se	vstávat
leva te	vstávej
leva vos	vstávejte

seder se	sednout si
sede te	posad' se
sede vos	posad'te se
dicer	řici
dice	řekni, řekněte

Gramatika

§12.

Slovesa: **esser** = být, **haber** = mít, **vader** = jít, mohou mít zkrácený přítomný čas tvořený z první slabiky infinitivu: **es, ha, va**. Sloveso **esser** pro 3. osobu plurálu (illes, illos....) může mít tvar **son** = jsou.

Le via non es longe = cesta není dlouhá

Petro va presto = Petr jde rychle

Ille non ha tempore a perder = nemá času nazbyt

Qui son illes? = kdo jsou oni?

5. Lekce

Nostre classe

Le sala de classe ha quatro parietes, un plafond, un solo, tres fenestras e un porta. Illo es grande e clar. Le fenestras son non large. Sur le tabulas de fenestra il ha flores. Per le fenestra le scholares vide le placia public.

Al pariete de avante il ha un tabula nigre. Le altere parietes son ornate con mappas e photos. Lampas electric pende del plafond. Le bancos sta In tres

rangos. Il ha etiam le tabula e le chaise del institutor sur un estrade.

Il ha 30 scholares in iste classe.

1. Quante fenestras ha le sala de classe? - Illo ha tres fenestras.

2. Que ha il sur le tabula de fenestra? - Il ha testos con flores.

3. Que vide le scholares per le fenestras? - Illes vide le placia public.

4. Que ha il al parietes de iste classe? - Il ha mappas e photos.

5. Ubi es le tabula nigre? - Illo es al pariete de avante.

6. Ubi pende le lampas electric? - Illos pende del plafond.

7. Quante rangos de bancos ha il in le classe? - Il ha tres rangos de bancos.

8. Que ha il ancora in le classe? - Il ha ancora le tabula e le chaise del institutor.

9. Ubi se trova illos? - Illos sta sur le estrade.

10. Quante scholares frequenta iste classe? - Iste classe ha trenta scholares.

11. Qual es le classe? - Le classe es grande e clar.

Slovička a fráze

al pariete de avante	na přední stěně
ancora	ještě, také
avante	před
clar	jasný
del	od, z, ze

electric	elektrický
estrade	stupínek (zvýšený)
etiam	také, navíc
flor	květ
frequentar	zúčastnit se, chodit do
grande	velký
il ha	tady je, zde jsou
illo	to (předmět)
illos	ty (předměty)
iste	ten, ta, to
lampa	lampa
large	široký
mappa	mapa
nigre	černý
nostre	náš
ornate	zdobené
pariete	stěna
pariete de avante	přední stěna
pender	viset
pender del plafond	viset ze stropu
photo	snímek, foto
placia	místo
plafond	strop
public	veřejnost
quante	kolik
quatro	čtyři
rango	vláda
solo	podlaha

star	stát
tabula de fenestra	okenní tabule
tabula nigre	školní tabule
testo	květník
trenta	třicet
tres	tři
trovar	najít
ubi se trova illos	kde oni jsou? kde se nachází?
vider	vidět

Gramatika

§13.

2. pád (le genitivo) tvoříme pomocí předložky - **de**. Když se spojí s členem určitým (**de le**) vytvoří jedno slovo **del**.

le mamma de Petro = máma Petra

al parietes de iste classe = na stěnách této třídy

le tabula del institutor = tabule učitele

il ha tres rangos de bancos = jsou tam tři řady lavic

Gramatika

§14.

7. pád (le instrumental), tvoříme pomocí předložky **con** = **s**.

con le sapon = mýdlem

con que = čím

le parietes son ornate con mappas e photos = stěny zdobí mapy a fotografie

Gramatika

§15.

Výraz **il ha**, který doslova znamená „ono má“, se překládá jako: je, jsou, nachází se, jsou nalezeny. V tázacích větách se tato slova objevují v opačném pořadí.

In le classe il ha un tabula nigre = ve třídě je tabule

Ha il un tabula nigre in le classe? = Je ve třídě tabule?

Ubi ha il le tabula nigre? = Kde je tabule?

6. Lekce

La tabula de Petro

Ecce le tabula de Petro. Le tabula ha quatro pedes e quatro angulos. Illo es quadrate.

Sur le tabula sta un lampa electric. Illo ha un pede de ligno e un globo de vitro. Le lampa non es accendite, illo es extinguite.

Un libro aperte jace in le medio del tabula. Juxta iste libro il ha duo libros claudite: le un es grande, le altere es parve. Le libro parve jace sur le grande.

Sur le tabula nos vide etiam un tintiera con un portapenna rubie, un stilo de graphite, tres stilos de colores e un pila de folios de papiro blanc.

1. Que es isto? - Isto es un tabula.

2. Qual es le tabula? - Le tabula es quadrate.

3. Quante pedes e quante angulos ha le tabula? - Illo ha quatro pedes e quatro angulos.

4. De que es facite le tabula? - Illo es de ligno.

5. Que es ancora de ligno? - Le pede del lampa.

6. Que es de vitro? - Le globo del lampa es de vitro.

7. An le lampa es accendite o extinguite? - In iste momento illo es extinguite.

8. Que vide nos in le medio del tabula? - Nos vide un libro aperte.

9. Es isto le unic libro sur le tabula? - No, nos vide ancora duo libros claudite que jace juxta le libro aperte.

10. Es le libro parve sub le grande? - No, al contrario, le libro grande es sub le parve.

11. Ubi vide nos le tintiera? - Le tintiera es etiam sur le tabula.

12. Ubi son le stilos e le folios de papiro blanc? - Etiam illos son sur le tabula.

Slovíčka a fráze

accendite	horlivý
an	zda, či?
angulo	roh, kout
al contrario	naopak
aperte	otevřený
blanc	bílý
claudite	zavřený

color	barevný
contrario	protiklad, opak
de que	z čeho
duo	dva, dvě, dvojice
ecce	hle, vida
extinguite	vyhaslý
facite	vyrobeno
folio	list, karta
folio de papiro	list papíru
globo	stínidlo (kulaté u lampy)
in le medio	uprostřed
isto	toto
juxta	u, vedle
le altere	druhý
le un	jeden, jedna
ligno	dřevo, strom
medio	střední
no	ne (v odpovědi)
o	nebo, buď, zda
parve	malý
pede	noha
pila	stoh, zásoba
pila de folios	stoh listů papíru
portapenna	držák na pero
quadrate	náměstí, čtvercové
que es isto	co to jest, co je to
rubie	červený
stilo	tužka

stilo de graphite	grafitová tužka, obyčejná,
stilo de color	barevná tužka
sub	pod
tintiera	kalamář
vitro	sklo, sklenka

Gramatika

§16.

Předložka **de** s podstatným jménem odpovídá přídavnému jménu v češtině.

un pede de ligno = dřevěná noha

un globo de vitro = skleněné stínidlo

un stilo de color = barevná tužka

un folio de papiro = list papíru

Gramatika

§17.

Tázací věty tvoříme pomocí příslovce **an = zda** nebo pomocí **esque**, nebo umístěním přísudku před podmět

an le lampa es accendite?

esque le lampa es accendite?

= zda je lampa zapálená?

es isto le unic libro? = je to jediná knížka?

es le libro parve sub le grande? = zda je malá knížka pod velikou?

Gramatika

§18.

6. pád (le vocativo) se tvarem neliší od nominativu.

bon die, mamma = dobrý den, mami

bon die, senior professor = dobrý den, pane profesore

leva te, Petro = vstaň Petře

7. Lekce

Le camera de Petro.

Nos aperi le porta e nos entra in un camera. Isto es le camera de Petro. Illo ha quatro parietes, un solo e un plafond. Le fenestra va al corte. Le porta, le fenestra e le plafond son blanc, le solo es brun e le parietes son blau.

In le medio del camera sta un tabula quadrate con varie objectos sur Illo. In le tabula il ha un tiratorio. Il ha in illo varie objectos multo utile pro omne studente e pro omne scholar. Il es hic un regula longe, un gumma elastic, plure pennas e stilos de varie colores, un bloco pro prender notas e cinque quadernos. Juxta le tabula sta un chaise. Illo ha quatro pedes como le tabula, un sede e un dorso curvate a retro.

Sur le tabula de fenestra es un testo con un planta verde que ha un belle flor rubie.

1. De que color son le parietes del camera de Petro? - Illos son blau.

2. Quante fenestras ha le camera? - Illo ha solmente un fenestra.

3. Que sta in le medio del camera? - Un tabula quadrate.

4. Que ha il sur le tabula? - Il ha sur illo varie objectos.

5. Ubi es le tiratorio? - Illo es in le tabula.

6. Que ha il in le tiratorio? - Il ha in illo stilos, pennas, un regula, un gumma elastic e altere objectos.

7. Ubi sta le chaise? - Illo sta juxta le tabula.

8. Quante pedes ha le chaise? - Quatro. Equalmente como le tabula.

9. Como es curvate le dorso del chaise? - Illo es curvate a retro.

10. Que se trova in le testo que sta sur le tabula de fenestra? - Un planta con un belle flor.

11. De que color es le flor? - Illo es rubie.

Slovička a fráze

al corte	na dvoře
a retro	pozpátku
belle	nádhera
bloco	blok
blau	modrá
brun	hnědý
cinque	pět
corte	nádvoří
curvate	zakřivený
dar	dáti, darovat
de que color	jaká barva
dorso	záda, opěradlo

equalmente	totéž
gumma	guma
gumma elastic	gumička
hic	tu, tady, zde
il es	existuje
in illo	v něm, v ní
le fenestra va	okno jde
multo	velmi, hodně
nota	poznámka
objecto	předmět
omne	všichni
penna	pero, hrot
planta	rostlina
plure	několik
prender	vzít
pro	pro, aby
quaderno	sešit
que se trova	co je tam
regula	pravítko
retro	pozpátku
sede	sezení
solmente	pouze
studente	student
sur illo	na něj, na ni
tiratorio	šuplík
un bloco pro prender notas	blok pro psaní poznámek
utile	užitečný
varie	různý
verde	zelený

Gramatika

§19.

Příčestí minulé (le participio passate) se tvoří z infinitivu vypuštěním koncovky **-r** a přidáním koncovky **-te**, přičemž slovesa končící na **-er** mění koncové **-e** na **-i**. (namísto **-ete** končí příčestí na **-ite**)

curvar	zakřivit, zkřivit
curvate	zakřivený
facer	dělat
facite	zhotovený, vyrobený
poner	položít, klást
ponite	položený
vestir	oblékat
vestite	oblečený

Příčestím minulým vytvoříme také substantiva:.

entrar	vejít
entrate	ten, který vešel
seder	sedět
sedite	ten, který seděl
dormir	spát
dormite	ten, který spal

Gramatika

§20.

Infinitiv se může vyskytovat po předložkách a pak má význam podstatného jména.

eder	jíst
post eder	po jídle
revider	znovu vidět

a revider nos	uvidíme se
perder	prohrát
ille non ha tempore a perder	on nemá čas nazbyt
prender	vzít
pro prender notas	pro psaní poznámek

Gramatika

§21.

Jako gramatický předmět slouží zájmeno **il**, které se v češtině nevyjadřuje ("ono").

il es	jest, je
il es importante	je důležité
il pluve	prší
il pare	zdá se
il es septe horas	je sedm hodin
il es ver	je pravda

Zájmeno **il** může být také vynecháno:

es septe horas	je sedm hodin
es ver	je to pravda
es importante	je důležité

8. Lekce

Un visita

Petro va a su amico Marco. Iste habita in un altere strata. Petro entra in un grande domo e ascende al prime etage. Ille sona le campana electric e attende un momento.

Marco es a domo. Ille aperi le porta e face su amico entrar. Le duo pueros saluta le un le altere e parla de varie affaires.

Tu ha un grande numero de libros - dice Petro - indicante le bibliotheca collocate al pariete.

No, mi caro - responde Marco - non tote le libros son mie. Tu vide hic multe dictionarios e grammaticas del linguas estranie, e libros belletristic; illos pertine a mi patre. Solmente le manuales de schola que sta sur iste planca son mi proprietate.

le duo amigos reguarda con interesse libros tenue e spisse, parve e grande, de diverse dimensiones

1. Ubi va Petro? - Ille va a su amico Marco, qui habita in un altere strata.

2. Que dice Petro entrante in le antecamera? - Ille saluta an amico: „Bon die“.

3. Que face le duo pueros? - Illes parla de varie affaires e reguarda le libros que son in le bibliotheca.

4. Ubi sta le bibliotheca? - Illo es collocate al pariete.

5. Son multe libros in le bibliotheca? - Si, senior, multe libros de varie formatos.

6. Qual son le dictionarios? - Le dictionarios son spisse.

7. A qui pertine le libros que se trova in le bibliotheca? - Illos pertine a Marco e a su patre.

8. Quante plancas occupa le libros de Marco? - Solmente un planca.

Slovička a fráze

a domo	doma, do domu
a qui	komu
affaire (afére)	věc, záležitost
al pariete	ke zdi
amico	přítel
antecamera	předpokoj, hala
ascender	stoupat (nahoru)
attender	čekat, očekávat
belletristic	beletristický
bibliotheca	knihovna
car	drahý, milý
collocar	umístit
collocate	umístěný
con interesse	se zájmem
de	o
dictionario	slovník
dimension	rozměr
diverse	rozličný
domo	dům
estranie	cizí
etage (etaže)	patro
formato	formát
grammatica	gramatika
habitar	bydlet, žít
ille ascende al prime etage	vychází do prvního patra

indicar	ukazovat
interesse	zájem
le duo pueros saluta le un le altere	oba chlapci se zdraví
le un le altere	jeden druhého
lingua	jazyk
manual	učebnice, příručka
manual de schola	školní učebnice
Marco	Marek
Marco face su amico entrar	Marek představuje svého přítele
mie	můj
multe	velice, velmi
pertiner	náležet, vlastnit
numero	číslo, množství
parlar	mluvit
patre	otec
planca	police
prime	první
proprietate	vlastnost
reguardar	hlídat, dívat se
si, senior	ano, prosím pane
solmente	jen, toliko
sonar le campana	zazvonit zvonkem
spisse	tlustý
tenue	tenký
tote le	všichni

trovar se	nacházet se
visita	návštěva

Gramatika

§22.

Příčestí přítomné končí na **-nte**, které přidáváme k infinitivu po vypuštění koncovky **-r**, přičemž **-i-** u sloves končících na **-ir** se nahrazuje koncovkou **-iente**, např. dormiente

entrar	vstoupit
entrante	vcházející
entrante in le antecamera	vcházející do předpokoje
sedet	sedět
sedente	sedící
dormir	spát
dormiente	spící
indicante le bibliotheca	ukazující na knihovnu

Gramatika

§23.

Přídavné jméno a příčestí minulé, používané jako podstatná jména, mají koncovku **-o** v mužském rodě a **-a** v ženském rodě.

car	milý
caro	drahý
cara	drahá
car amico	drahý příteli
no, mi caro	ne, můj drahý

si, mi cara	ano, moje drahá
ille es multo interessate	on se velmi zajímá
interessate	zajímavý
interessato	zájemce
omne interessatos pote reciper informationes	všichni zájemci mohou dostat informace.

Gramatika

§24.

Přivlastňovací zájmena. Forma použitá před podstatným jménem:

mi	můj, moje, moje, svoje
tu	tvůj, tvoje, svoje
su	jeho, její, svoje
nostre	naše, svoje
vostre	vaše, svoje
lor	jejich

Plný tvar, používaný místo podstatného jména

mie	můj
tue	tvůj
sue	jeho, její
nostre	naše
vostre	vaše
lore	jejich, svoje

Přivlastňovací zájmeno v plném tvaru se používá po podstatném jménu nebo místo

podstatného jména; může mu předcházet předložka a v množném čísle má koncovku **-s**:
non tote le libros son mie = ne všechny knihy jsou moje
matre mie = matičko moje
mi amicos e le tues = mojí přátelé i tvoji.

9. Lekce

Petro e Maria face lor deberes

Petro e su soror Maria sede al tabula. Illes face lor deberes de schola.

Petro lege in un libro que jace aperte ante ille.

Ille apprende le geographia. Sur le bordo del tabula nos vide altere libros ponite le unes sur le alteres. Illos son certo le libros de mathematica, de historia, de polonese e alteres. Al dextera del libro aperte nos vide un bloco pro prender notas. Petro tene un stilo inter le indice e le pollice de su mano dextere e ille es preste a scribe e a prender notas de lo que ille lege.

Maria scribe in un quaderno con un penna stilographic. Illa scribe lente e attentemente. Isto es probabilemente un thema o un traduction.

Le duo infantes apprende diligentemente. Lor matre es occupate in le culina. Illa cocina.

Le patre non es ancora de domo. Le aparato de radio que sta in un angulo non sona. Un

silentio profunde regna in le camera.

1. Qui sede al tabula? - Petro e su soror Maria.

2. Que face illes? - Illes face lor deberes.

3. Que lege Petro? - Ille lege un libro.

4. Sed que libro? - Le libro de geographia.

5. Ubi son ancora libros? - Sur le bordo del tabula.

6. Que vide nos al dextera del libro que jace sur le tabula ante Petro? - Nos vide un bloco pro prender notas.

7. Qui es preste a prender notas? - Petro, viste que ille tene un stilo in su mano dextere.

8. Como lege Petro? - Ille lege attentemente.

9. E qui scribe? - Maria.

10. Como scribe illa? - illa scribe lentemente.

11. Con que scribe illa? - illa scribe con un penna stilographic.

12. Ubi es le matre de Petro e Maria? - Lor matre cocina in le culina.

13. Es lor patre a domo? - No, ille es ancora in le fabrica.

14. Sona le radio durante que le infantes face lor deberes? - No, le radio non sona.

Slovička a fráze

al dextera	napravo
ante	před
ante ille	před ním

apparato de radio	radiový přijímač
apprender	učit se
attente	pozorný
bordo	okraj
certo	jistě
cocinar	vařit
culina	kuchyně
deber	povinnost, úkol
deber de schola	školní úkol
de lo que ille lege	z toho, co čte
dextera	pravá ruka
dextere	pravý
diligente	pilný
durante que	zatímco, během, kdy
fabrica	továrna
geographia	zeměpis
historia	historie
indice	ukazováček
infante	dítě
inter	mezi
leger	číst
le patre non es ancora a domo	otec není ještě doma
le unes sur le alteres	jedni nad jinými
lo que	to co
mathematica	matematika
penna stilographic	plnicí pero
pollice	palec

polonese	polský
probabile	pravděpodobný
profunde	hluboký
que libro	jakou knihu, takovou knihu
radio	radio
regnar	panovat
scriber	psát
sed que libro	ale jaká kniha
silentio	ticho
sonar	zvuk, hrát, zvonit
soror	sestra
stilographic	psané jako tužkou
tener	držet
thema	zpracování, téma, esej
traduction	překlad
viste que	vzhledem k tomu, jako, protože

Gramatika

§25.

Odvozená příslovce tvoříme od přídavných jmen přidáním koncovky **-mente**. K přídavným jménům zakončeným na **-c** přidáváme příponu **-amente**.

probabile	pravděpodobně
probabile-mente	pravděpodobně
diligente	naléhavé

diligente-mente	pilně
sol	sám, jediný
solmente	jen
energic	energický
energica-mente	různě

Pokud za sebou následuje více příslovcí, přidáváme koncovku - **mente** pouze k poslednímu přídavnému jménu
lente e attentemente - pomalu a opatrně

Gramatika

§26.

Přídavné jméno použité bez podstatného jména tvoří množné číslo stejně jako podstatné jméno.
le unes sur le alteres = jedni nad druhými
e alteres = a další

Gramatika

§27.

Infinitiv se používá k vyjádření obecných příkazů, zákazů apod.
Non fumar = nekouřit, kouření zakázáno
non sputar sur le solo = neplivat na podlahu
tener se al dextera = držte se vpravo

10. Lekce

Le appartamento de Petro

Io habita in un grande domo. Nostre familia occupa un appartamento al prime etage. Nos ascende le scala, quando nos reveni a domo e nos lo descende, quando nos sorti foras.

Le antecamera non es grande, sed satis longe. Le fenestra del culina e les de un camera va al corte, les del cetera cameras va al strata. De iste latere nos ha etiam un balcon.

In mi camera il ha un lecto de ferro e un bibliotheca con libros. In le medio del camera sta un tabula e duo chaises.

Un lampa electric pende del plafond, un altere sta sur le tabula. In un angulo nos pote vider un aparato de radio.

Un pictura que representa un paisage pende al pariete de un clavo. Un parve quadro con un pede al dorso sta sur le tabula. Illo contine le photographia de mi patre.

Sur le tabula de fenestra il ha un testo con un flor. Un horologio de pariete face lentamente su tic - tac.

1. Ubi habita tu? - Io habita al prime etage de un grande domo.
2. Usa tu le ascensor? - No, io ascende e descende semper per le scala.
3. Ha il un antecamera in vostre appartamento? - Si, nos entra de

illo in le culina e in tote le cameras.

4. Que vide tu regardante per le fenestra de tu camera? - lo vide le corte.

5. Ha vos un balcon? - Si, un camera que vade al strata ha un balcon.

6. Ubi face tu tu deberes de schola? - lo los face sedente al tabula in mi camera.

7. Que lumine ha tu in tu camera? - lo ha un lampa de tabula e un lampa pendente del plafond.

8. Quando accende tu le lampa que sta sur le tabula? - lo lo usa, quando io lege o scribe.

9. Ha tu flores vivente in tu camera? - Si, sur le tabula de fenestra io possede un flor que io cole diligentemente.

10. Pende alique al pariete in tu camera? - Si, un horologio de pariete e un pictura.

11. Que representa le pictura pendente al pariete? - Illo representa un paisage.

12. Ascolta tu sovente le radio? - Si, sed solmente in le vespere, quando io jace in le lecto reposante post le labor.

Slovíčka a fráze

accender	zapálit
lampa de tabula	stolní lampa
al dorso	ze zadu
latere	strana, bok
alique	něco, cosi

lecto de ferro	železná postel
al prime etage	v prvním patře
le	on, mu
lumine	světlo
appartamento	byt
nos lo descende	jdeme po nich dolů
ascensor	výtah
ascoltar	poslouchat
paisage	krajinka
balcon	balkón
photographia	fotografie
cetera	jíný, jistý
pende de un clavo	visí na hřebíku
clavo	hřebík
coler	ošetřovat, pečovat
pictura	obraz
continer	obsahovat
posseder	mít, vlastnit
vade al strata	jde na ulici
poter	moci
de illo	od něj, od
quadro	rám, rámeček
descender	jít dolů
reposar	odpočinout si
familia	rodina
representar	representovat, představovat
foras	mimo, ven
revenir	vracet

horologio	hodiny
satis	dost
horologio de pariete	nástěnné hodiny
scala	schody
semper	vždy
in le vespere	večer, navečer
sovente	často
labor	práce
tic tac	tik tak
vivente	živý, žijící
tu	ty
viver	žít
usar	používat
lente	volný, pomalý
vespere	večer
lentemente	pomalu

Gramatika

§28.

Osobní zájmena mají několik podob. Tvar nominativu, který se používá jako podmět u sloves, je uveden v §10.

Tvar dativu a akuzativu

me	mi, mně, mne
te	tobě, tebe
le	mu (člověk)
lo	mu, jemu, jeho (předmět)
la	tu, onu, jí (žena, 4.pád)
nos	nám, nás
vos	vám, vás

les	oni, jim, jejich (muži)
las	jim, je (ženy)
los	jim, je, (předměty)

Tvar použitý s předložkami

con me	se mnou
con te	s tebou
con ille	s ním
con illa	s ní
con Illo	s ním
con nos	s námi
con vos	s vámi
con illes	s nimi
con illas	s nimi
con illos	s nima

Gramatika

§29.

Akuzativ zájmena jako předmět stojí za infinitivem.

io non pote visitar le	nemůžu ho navštívit
io pote non visitar le	možná ho nenavštívím

Gramatika

§30.

Pokud před slovesem stojí příslovce (zejména zápor "non") pak zájmeno ve funkci předmětu, stojí blíže ke slovesu.

io non lo crede	tomu nevěřím
ille non me lo dice	on mi to neříká

11. Lekce

Nostre familia

Nostre familia se compone de quatro personas: io ha le patre, le matre e un soror. Mi patre labora in un fabrica textile. Ille es le capite del familia. Io frequenta le schola primari; etiam mi soror es un scholar.

Nostre granparentes vive al campania, ubi illes ha un ferma. Nos les visita cata estate durante le vacantias. Le granpatre es jam vetule, sed ille es ancora multo active. Nostre granmatre nos ama multo e illa es semper multo bon pro nos.

Mi patre ha un soror. Illa es nostre amita, nos es su nepotes. Su infantes son nostre cosinos e cosinas. Mi matre ha duo fratres. Illes ha filios e filias. Nostre oncles e nostre amitas nos visita frequentemente. Illes veni quasi semper con lor infantes.

1. De quante personas se compone tu familia? - Mi familia se compone de quatro personas e le tue?

2. Como se appella tu patre? - Mi patre se appella Carolo.

3. Ha tu fratres? - No, io ha solmente un soror junior.

4. Ubi labora vostre patre? - Ille labora in un fabrica.

5. An tu granpatre vive ancora? - Si, ille vive; io le visita cata anno durante le vacantias.

6. Ubi habita tu amita? - illa habita in un altere strata, sed nos la vide frequentemente,

7. Qui es ibi in le jardin? - Iste es mi cosino; ille parla con mi parentes e con le sues.

8. Cognosce tu mi sorores? Si, io las cognosce jam desde plure septimanas.

9. Vole tu que io te presta mi nove libros? - Da me los, io te roga; illos me sembla multo interesante.

10. Vide tu mi amita? - Si, io la vide. illa veni certo con su filios e filias. Alora io non vole molestar te e io va. A revider nos.

Slovíčka a fráze

active	aktivní, pracovitý
al campania	na venkově
alora	tak tedy
amar	milovat
amita	teta
anno	rok
appellar	být volán
campania	vesnice
capite	hlava
Carolo	Karel
cata	každý
cata anno	každý rok
cata estate	každé léto
cognoscer	vědět
componer se	skládat se
cosina	sestřenice
cosino	bratranec

oncle	strýc
desde	od
parentes	rodiče
durante	během, zatímco
persona	osoba
estate	léto
plure	několik, mnoho
farma	hospodářství, farma
prestar	půjčit si
filia	dcera
primari	základní, primární
fratre	bratr
granmatre	babička
quasi	téměř
granparentes	prarodiče
que	že, žebyže, k
granpatre	dědeček
ibi	tam, támhle
que io te presta	dovol, abych ti ho půjčil
interessante	zajímavý
isto	ten, to, tehle,
rogar	dotázat se
sues	vlastní
jardin	zahrada
semblar	zdát se, jevit se
junior	mladistvý
septimana	týden
laborar	pracovat

textile	textil
la	jí (ženě, ženu 3.+4. pád)
vacantias	dovolená
las	jim (ony)
venir	přijít
molestar	obtěžovat
vetule	starý
nepote	synovec
nove	nový
visitar	navštívit, navštěvovat

Gramatika

§31

Jako zvrtné zájmeno se používá tvar akuzativu v 1. a 2. osobě jednotného a množného čísla a zájmeno **se** - ve 3. osobě.

me = mne

te = tebe

se = se

nos = nás

vos = vás

se = se

Časování zvrtných sloves.

io me lava = já se myji

tu te lava = ty se myješ

Ille se lava = on se myje

illa se lava = ona se myje

illo se lava = ono se myje

nos nos lava = my se myjeme

vos vos lava = vy se myjete

illes se lava = oni se myjí

illas se lava = ony se myjí (ženy)

illos se lava = ona se myjí
(předměty)

Gramatika

§32.

V případě použití dvou zájmen jeden v dativu a další v akuzativu, akuzativ následuje až po dativu.

io te lo dice = já ti to říkám

io vos la apporta = já vám jí přinesu

tu me lo da = dáš mi to

io le lo invia = posílám mu to

Zvratné zájmeno je na prvním místě.

illa se nos monstra = ona se nám ukazuje

Gramatika

§33.

Ukazovací zájmena **iste** = tento, **ista** = tato, **isto** = toto, **ille** = ten, **illa** = ta, **illo** = to, tvoří rod nikoli jako přídavná jména (**-o**: mužský rod, **-a**: ženský rod, **-e**: střední rod,), ale podle vzoru: **-e**: mužský rod, **-a**: ženský rod, **-o**: střední rod.

iste homine, ista femina, iste tabula = tento muž, tato žena, tento stůl

isto es un tabula = toto je stůl

iste es mi cosino = tento je můj bratranec

ista es mi cosina = tato je moje sestřenice

istes es mi studentes = toto jsou moji studenti

istas es mi filias = tyto jsou moje dcery

12. Lekce

Un excursion

Hodie es dominica. Petro e Maria vole ir in bicyclettas al foreste. Illes roga lor patre de accompaniar les.

Ha vos jam preparate vostre deberes pro deman? - demanda le patre a su infantes.

Si, papa - dice Maria - lo ha scribite le traduction francese, io ha corrigite le faltas de mi dictato e apprendite le poema. Nunc io es jam libere.

E como Petro - demanda le patre - ha ille finite su deberes?

Petro ha jam designate le mappa de Polonia, ille ha repetite le historia e le geographia e ille ha ben recitate su fabula. Nos ha ben laborate, papa, e nos pote nunc amuser nos.

Alora nos pote sortir - dice le patre. Sed ha tu preparate nostre bicyclettas, Petro? Ha tu pumpate le aere e examine omne le vites, si illos tene ben? E tu, Maria, non vole tu prender alique a mangiar?

Petro accurre con un pannello. Ille netta le partes metallic e examina omne le vites con un clave. Maria apporta un sacco con le provisiones.

Omne le preparationes finite, le patre e le infantes sorti e parti in le direction del foreste.

1. Quo vole ir in bicyclettas Maria e Petro? - Illes vole ir al foreste e roga lor patre de accompaniar les.
2. Ha illes jam facite lor deberes de schola? - Si, illes ha jam apprendite e scribite omne lor deberes.
3. Que ha facite Maria? - illa ha scribite un traduction e corrigite le faltas de su dictato; illa ha etiam apprendite un poema.
4. Que ha designate Petro? - Ille ha designate le mappa de Polonia.
5. Parti le infantes immediatamente? - No, proque illes ha ancora preparate omne lo necessari pro lor excursion.
6. Que face Petro? - Ille le examina le bicyclettas con un clave e los netta con un pannello.
7. Maria le adjuva? - No, illa prepara intertanto le provisiones.
8. Ha le infantes ben laborate? - Si, illes ha laborate diligentemente.
9. Son finite omne le preparationes del infantes? - Si, senior, nunc omne le tres son preste a partir.
10. Face tu sovente excursiones in bicycletta? - Si, mi caro, iste classe de excursiones es multo agradabile.
11. Quo vade tu de costume? - lo jam ha facite multe excursiones in diverse directiones a varie locos.

Slovička a fráze

accompaniar	doprovázet
accurrer	vyběhnout pomoci
adjuvar	pomáhat
aere	vzduch
agradabile	příjemný, pěkný
alique	cosí, něco
alique a mangiar	něco k jídlu
amuser se	bavit se, hrát si
apportar	přinést
ben	dobře
francese	francouz- ština
bicycletta	jízdní kolo
classe	typ
clave	klíč
corriger	opravit
costume	zvyk
de costume	obvykle
deman	zítra
demandar	dotázat se
designar	kreslit
dictato	diktát
dominica	neděle
direction	směr
excursion	výlet
fabula	příběh
falta	chyba
finir	končit
foreste	les

hodie	dnes
illes roga de accompaniar les	oni žádají aby je mohli doprovodit
immediate	hned
immediatemente	ihned
in le direction	ve směru, vůči
intertanto	mezitím
ir	jít; jet
ir in bicycletta	jet na kole
loco	místo
metallic	kovový
necessari	nutný
nettar	čistit
omne	všichni
omne le necessari	vše potřebné
pannello	šátek, tkanina
papa	tatínek
parte	část
partir	odejít, vyrazit
poema	báseň
Polonia	Polsko
preparar	připravit
preparation	příprava
pro deman	na zítra
provision	zásoba, skladem
pumpar	pumpovat, čerpat

recitar	vysslovit, recitovat, říci
repetet	zopakovat, opakovat
sacco	taška, torna
semblar	zdá se, že, vypadat jako
si	či, zda
vite	šroub

Gramatika

§34.

Minulý čas dokonavý (le perfectio) tvoříme z přítomného času pomocného slova **haber** = mít a minulého přičestí slovesa.
ha vos preparete? = připravili jste se?

io ha scribite = napsal jsem.

io ha corrigite le faltas e apprendite le poema =- opravil jsem chyby a naučil se básničku
ha ille finite? = skončil?

Petro ha designate = Petr nakreslil

ille ha repetite = on opakoval
que ha facite Maria? = co udělala Marie?

ha le infantes ben laborate? = pracovaly děti dobře?

io jam ha facite = už se stalo

Gramatika

§35.

Časové věty přívlastkové můžeme vyjádřit pomocí přičestí minulého.

omne le preparationes finite, le patre sorti = když všechny přípravy byly dokončeny, otec odchází.

13. Lekce

In le silva

Post haber sortite sur le strata le patre e su infantes se sede sur lor bicyclettas e parti. Al comenciamento illes bicycla in le citate e postea illes entra in le strata que conduce in le direction del foreste.

Post un medie hora le ultime casas dispare in loco de campos a ambe lateres del strata appare le silva. Le cyclistas torna al dextera in un via silvestre e postea itero al sinistra. Illes remarca un arbusto que les sembla interessante e illes se arresta.

Oh, que belle lacerta - exclama Maria e curre presto pro attrappar lo. Lassa la tranquille - dice le patre - non lo tocca, specta solmente.

Hic es un altere - crita Petro - toto verde e duo gris toto parve.

Il pare - dice le patre - que le arbusto es le sede de un grande numero de lacertas. E nunc lassa nos vader ultra.

Ah, que grande papilion - exclama a su torno Petro. E le amusemento con le papiliones comencia e non pote finir como le con le lacertas.

Un concurso de saltation termina le programma in le silva.

1. Quando sorti le patre con le infantes? - Illes sorti post haber terminate omne lor preparationes.

2. Como prende illes le direction del foreste? - Post haber passate duo o tres stratas in le citate illes entra inde strata que conduce in le direction del foreste.

3. Que vide illes al dextera e al sinistra de lor via? - Al comenciamento illes vide casas e jardines postea campos e al fin appare le silva.

4. Ubi se arresta illes? - Illes se arresta presso un arbusto que es le sede de un grande numero de lacertas de varie colores.

5. Como se amusa le infantes postea? - Illes curre post le papiliones.

6. Como se termina le programma silvestre? - Con un concurso de saltation.

Slovička a fráze

a ambe lateres	na obou stranách
a su torno	na druhou stranu
al comenciamento	od začátku
al fin	konečně
al sinistra	nalevo
ambe	oba, obě, oboje
amusemento	hra

apparer	ukázat
arbusto	keř
arrestar se	zastavit se, stop
attrappar	chytit
bicyclar	jet na kole
campo	pole
casa	chata, dům
citade	město
comenciamento	začátek
concurso	konkurence, soutěž
conducer	vést, řídit
critar	křičet
carrer	běh
cyclista	cyklista
disparer	zmizet
entrar	vstoupit,
exclamar	volat
gris	šedá
il pare	vypadá to
in loco de	namísto, místo toho
itero	znovu
lacerta	ještěrka
lassa la tranquille	nech jí v klidu
lassa nos vader	pojďme
lassar	pustit, povolit
medie	polovina
medie hora	půl hodiny
papilion	motýl
parer	zdát se

passar	projít,
post	za, po
presso	u, na blízko, blízko
programma	program
que belle	jak pěkné
que grande	jak velký
remarcar	všímat si, vnímat
saltation	skákáni
sede	stanoviště, sidlo
silva	les
silvestre	lesní
sinistre	vlevo, levý
spectar	podívat se na
terminar	končit
toccar	dotýkat se
tornar	točit se
torno	opačně
toto	docela, úplně
tranquille	klidný, pokojný
ultra	další nad

Gramatika

§36

Člen určitý a neurčitý lze použít jako zájmeno. V češtině členy nejsou, proto je v tomto případě většinou nutné podstatné jméno opakovat.

lo parla duo linguas; un al domo, un altere al officina; le un es francese, le altere es anglese =

Mluvím dvěma jazyky, jedním doma, druhým ve studiu, jedním z nich je francouzština, druhým angličtina.

Io parla duo linguas; le de mi familia e le de mi ambiente = Mluvím dvěma jazyky: jazykem mé rodiny a jazykem mého prostředí.

Le amusemento de papiliones comencia e non pote finir como le con le lacertas = Zábava s motýly začíná a nemůže skončit jako zábava s ještěrkami.

Gramatika

§37.

Příčestí minulé činné se v jazyce interlingva vyjadřuje pomocí infinitivu slova **haber** a příčestí minulého příslušného slovesa.

post haber sortite = poté co vyšel ven

post haber terminate = po dokončení

post haber passate = po projití

post haber passate duo stratas illes entra sur le via del foreste = po projití dvou ulic oni vstoupí na lesní cestu.

Výše uvedené výrazy lze také přeložit pomocí minulého času dokonavého (perfecto): když přejeli dvě ulice (či po přejezdu dvou ulic). = quando illes ha passate duo stratas

Gramatika

§38

Rozkazovací způsob první osoby množného čísla je vyjádřen slovem **lassa** = dovolte, nechtě, ať: *lassa nos vader* - jdeme na to *lassa nos nos vider* - podívejme se

14. Lekce

Proque io ama le campania

Io ama le campania, le labor in le campos, le bestial pro le rationes sequente: Quando io esseva ancora infante, io passava cata anno mi vacantias a presso de mi oncle, ric paisano in H., belle village presso Bern. Mi oncle possedeva un ferma con un magnific stabulo, un grande jardin circa le casa e multe campos e pratos.

Multo active, ille non demandava multe labor de su nepote, sed ille cercava omne le ocasiones de amuser me e dar me, per su exemplo, le gusto del labor. Cata matino e cata vespere ille me menava in le stabulo, ubi il habeva plure boves, quatro o cinque porcos, duo dozenas de vaccas, e ille me monstrava lor defectos e lor qualitates.

Durante le jornata io accompagniava mi oncle al campo, mi amita al jardin o al pullario. In le agros io reguardava le obreros arar, seminar e falcar. In le jardin, mi amita me monstrava como on

cultiva le legumines; io eradicava la mal herbas, io colligeva le fructos, breve, io adjutava mi amita con multe placer. Quando illa esseva contente de mi labor, illa me menava al pullario. Un belle pullario, ubi on trovava un grande numero de gallos, de gallinas, de anates. E qual placer io haveva allora. Qual belle vacantias. E depost ille tempore, io ha semper amate le campania.

1. Ubi passava vos vostre vacantias, quando vos esseva ancora infante? - lo los passava de costume a presso de mi oncle al campania.

2. Haveva vos un oncle al campania? - Si, senior, mi oncle esseva un ric paisano que possedeva un grande ferma.

3. Le adjutava vos in su labores? - lo adjutava mi oncle in le agro e mi amita in le jardin o in le pullario.

4. Que animales domestic possedeva vostre oncle? - Ille possedeva plure vaccas e boves, etiam multe gallinas, gallos, anates.

5. Ubi remane le boves post le labor? - Illos son in le stabulo.

6. Que faceva le obreros in le agros? - lo les videva arar, seminar e falcar.

7. Que faceva vos in le jardin? - lo eradicava le mal herbas.

8. Ubi vive le gallinas, le gallos e alteres aves domestic? - Illos vive in le pullario.

9. Arava e seminava vos ipse? - No, senior, io reguardava solamente le obreros arar e seminar.

Slovíčka a fráze

adjutar	pomáhat
agro	zemědělské pole
anate	kachna
a presso de	u
arar	orat
ave	pták
bestial	zvířecí
bove	vůl
breve	krátký, krátce
cata matino	každé ráno
cata vespere	každý večer
cercar	hledat
circa	kolem, okolo
colliger	sbírat
contente	spokojený
cultivar	pěstovat
defecto	vada
demandar	ptát se, požadovat
depost	od, odtehdy
dozena	tucet, dvanáctka
durante le jornata	celý den
eradicar	vykořenit
exemplo	příklad
falcar	kosit
fructo	ovoce

gallina	slepice
gallo	kohout
gusto	chuť
herba	bylina, tráva
il habeva	měl
ille	on, tento
ipse	sám
jornata	celý den
legumine	zelenina
magnific	spanilý, úžasný
mal	zlý
mal herba	plevel
menar	vést
monstrar	ukázat, předvést
obrero	dělník
occasion	příležitost,
occasion de amuser me	příležitost mne pobavit
paisano	rolník
placer	radovat se, radost
porco	vepř, svině, prase
posseder	vlastnit
prato	louka
pro le rationes	z důvodů
proque	proč
pullario	kurník
qualitate	kvalita, jakost
ric	bohatý
seminar	sít, rozsévat
sequente	následující

stabulo	stáj, chlév, maštale
tempore	čas, pohoda
vacca	kráva
village	ves
remaner	zůstat

Gramatika

§39

Minulý čas nedokonavý (le passato, imperfecto) tvoříme z infinitivu vypuštěním koncovky -r a přidáním - **va**.

io esseva = byl jsem

tu habeva = měl jsi

ille vadeva = on šel

nos passava = my jsme šli

vos possedeva = vy jste vlastnili

illes dormiva = oni spali

il habeva = on měl, ono mělo

Minulý čas passato může vyjadřovat i děj dokonavý.

Gramatika

§40.

V interlingvě se často používá konstrukce zvaná „vazba akuzativu s infinitivem“, kterou nelze přeložit doslovně do češtiny, ale jako vedlejší větu.

lo reguardava le obreros arar, seminar o falcar = Pozoroval jsem dělníky, jak orají, sejí nebo sekají.

Gramatika

§41.

Neurčité zájmeno **on** vyjadřuje neurčitou osobu. Je to zájmeno třetí osoby jednotného čísla

on dice = říká se, říkají

on cultiva = pěstuje se, jsou pěstovány, kultivovány

on pote = může se

on non pote = nemůže se

on debe = je nutné

on vide = je vidět, vidíme

on audi = lze slyšet

Gramatika

§42.

Zdvořilostní forma Vy se vyjadřuje pomocí osobního zájmena **vos** = Vy a přivlastňovacího zájmena **vostre** = Váš. Můžete přidat slovo senior nebo seniora s příjmením nebo bez něj.

Ubi passava vos vostre vacantias? = Kde jste trávili prázdniny?

Ubi passava vos vostre vacantias, senior? = Kde jste strávil Vaší dovolenou pane?

Ubi passava vos vostre vacantias, seniora? = Paní, kde jste strávila Vaší dovolenou?

Ubi passava vos vostre vacantias, senioras? = Dámy, kde jste strávily Vaší dovolenou?

Habeva vos un oncle al campania? = Měl jste strýce na venkově?

An adjutava vos in su labores? = Pomáhal jste v jeho pracích?

Arava e seminava vos ipse? = Vy jste sám oral i sel?

15. Lekce

Nos emera un can

Io volerea haber un can - dice Maria a su patre - Nostre catto non ha revenite a domo. Illo es certo morte. Illo ha essite probabilemente lacerate per le canes. Le catto non es tanto forte e intelligente como le can e illo non vive longemente. Nunc io vole haber un melior companion. Io me emera un setter.

Etiam Petro es de opinion que lo melior que on pote facer, es emer un belle can.

Si nos habeva multe pecunia, nos poterea emer nos un immediatamente, sed nostre sparnios non son sufficiente e nos deberea dunque attender ancora alicun tempore.

Io vos dara le pecunia necessari - dice le patre - sed vos debe memorar, que vos habera multe travalio con iste animal in elevar lo. Vos deberea nutrir lo cata die e menar lo al promenada. Vos deberea etiam lavar lo. Elevar un can es assatis difficile.

Sed Petro e Maria salta de gaudio, nam illes se jam senti felice possessores de un setter.

1. Que emerea Petro e Maria, si illes habeva multe pecunia? - Illes emerea un can.

2. Como pensa vos, esserea can un melior companion que le catto? - Clar que si; le can es un animal intelligente, docile e obediente.

3. Potera Petro e Maria emer un setter pro lor sparnios? - No, senior, lor sparnios non esserea sufficiente.

4. Qui les dara le pecunia necessari? - Lor patre.

5. Essera contente le infantes, quando illes habera un can? - On pote supponer que si, proque illes salta de gaudio, quando lor patre les dice que ille les dara le pecunia necessari.

6. Que occupationes habera le infantes con le can? - Illes debena nutrir lo e menar lo al promenada, etiam lavar lo.

7. Ha vos un can, senior? - No, senior, sed io me emera un le septimana proxime.

8. Que facera vos con vostre can? - lo lo menara al promenada, io lo elevara, io habera un placer de posseder lo.

9. Pensa vos que le can essera utile pro vos? - lo lo tenera pro mi proprie placer, sed illo essera forsan etiam utile, nam illo me guardara mi domo.

Slovíčka a fráze

assatis	dost, dosti
alicun tempore	zatímco

animal	zvíře
attender	počkat
can	pes
cata die	každý den
catto	kočka
clar que si	jasne že tak, samozřejmě ano
companion	společník
difficile	obtížný
docile	učenlivý
dunque	tudíž, tak
elevat	zvedat, vstávat, vychovat
emer	koupit
esser de opinion	mínit
felice	šťastný
forsan	možná
forte	mocný, silný
gaudio	radost
guardar	hlídat
ha essite	byl, byla, bylo
intelligente	inteligentní
lacerat	roztrhnout
le melior	nejlepší
le septimana proxime	příští týden
melior	lepší
memorar	pamatovat
morte	mrtvý
nam	protože
nutrir	živit, živit

obediente	poslušný
occupation	obsazení
opinion	názor
pecunia	peníze
pensar	myslet
possessor	vlastník, majitel
promenada	procházka
proprie	vlastní
proxime	blízký
saltar	skákat
seniora	pani
sentir se	cítit se
setter	setr (pes)
si	ano, jestli
sparnios	úspory
sufficiente	dostatečný
supponer	předpokládat
tanto	tak, tak moc
travalio	práce
un placer de posseder lo	radost to mít

Gramatika

§43

Budoucí čas (le futuro) končí na **-a** s přízvukem, který přidáváme k infinitivu.

io me emera un can = koupím si psa

nos debere attender = budeme muset počkat.

io vos dara = dám vám to

vos habera = budete mít

que facera vos? = co budete dělat? co budeš dělat?

io lo tenera = budu to držet.

illo me guardara mi domo = bude mi hlídat můj dům.

Gramatika

§44

Podmiňovací způsob (le conditional) končí písmeny **-ea**, která přidáváme přímo k infinitivu.

io volerea haber = rád bych měl, chtěl bych to mít

nos poterea = mohli bychom

illes emerea un can = koupili by si psa

Gramatika

§45.

Po slově **si** = kdyby se užívá minulého času místo podmiňovacího způsobu

si nos habeva pecunia, nos poterea emer un can = kdybychom měli peníze, mohli bychom si koupit psa

16. Lekce

Le animales domestic

Le can es un animal domestic. Illo es multo fidel al homine e guarda su domo. Illo latra, quando illo vide arrivar alicun persona estranie.

Le catto attrappa le muses e pro iste ration illo pote esser utile, ben que le plus sovente nos lo

tene pro nostre placer. Le catto miaula pro indicar nos que illo senti le fame o le sete. Quando illo vole manifestar su discontento, le catto leva le dorso arcante tote su corpore.

La cavallo es le plus grande e le plus belle animal domestic. Su voce es appellate hinnimento. Le cavallo hinni. Illo es multo utile al homine. Nos pote emplear lo in le tiramento de vehiculos e in le labores agricole. Illo nos servi etiam a cavalcar. Le cavallos de cursa curre multo celeremente, illos son etiam bon saltatores.

Le vacca mugi. Illo es minus forte que le cavallo, sed illo es etiam un animal de grande utilitate. Illo nos da le lacte. Su carne es excellente como alimento. In estate, le vaccas pasce sur le pasturas, in hiberno, illos remane in le stabulo.

1. Que face le can? - Illo guarda nostre domo e latra quando illo vide un persona estranie.

2. An le catto es utile? - Si seniora, illo es utile, nam illo attrappa le muses.

3. Que face le catto, quando illo vole manifestar su discontento? - Illo leva le dorso e arca tote su corpore.

4. Miaula le catto quando illo vide un persona estranie? No, senior, le catto miaula solmente pro indicar nos le fame o le sete que illo senti.

5. Qual es le cavallo? Illo es le plus grande, le plus belle e le plus intelligente animal domestic.

6. A que nos servi le cavallo? - Nos lo emplea in le tiramento de vehiculos e nos cavalca con illo.

7. Pote nos cavalcar etiam sur un bove? - No, homine, on pote cavalcar solmente sur un cavallo.

8. Es le cavallo le plus utile animal domestic? - No, senior, iste animal non es plus tanto utile como olim.

In nostre dies illo es sovente reimplaciate per le automobile, per le tractor o per altere medios de locomotion.

9. Que nos da le vacca? - Le vacca nos da le lacte e nos usa su carne como alimento.

10. Es le vacca tanto forte como le cavallo? - No, senior, le cavallo es plus forte. Illo es etiam capabile de currer plus celeremente que le vacca.

11. Ubi pasce le vaccas e le cavallos? - Illos pasce sur le posturas o sur le campos.

Slovíčka a fráze

a que	k čemu
agricole	zemědělský
alicun	nějaký
alimento	jídlo
arcante	ohýbající se jako luk
arcar	ohnout jako luk
arrivar	přijet

automobile	auto
ben que	ačkoli
capabile	schopný
carne	maso
cavalcar	jezdit na koni
cavallo de cursa	závodní kůň
celere	rychlý
celeremente	rychle
corpore	tělo
cursa	závod, závodí
de grande utilitate	velmi užitečné
discontente	nespokojenost
domestic	domácí
emplear	užívat, používat
excellente	lahodné, vynikající
fame	hlad
fidel	loajální
hiberno	zima
hinnimento	ržání
hinnir	ržát
homine	člověk
ille vide arrivar	vidí že přichází
in estate	v létě
in hiberno	v zimě
latrar	štěkat
locomotion	pohyb
manifestar	ukázat
miaular	mňoukat
minus	mínus, méně

mugir	bučet
mus	myš
non es plus tanto	to už neplatí, už to tak není
olim	kdysi, jednou, dříve
pascer	pást se
pastura	pastvina
persona	osoba
pro iste ration	z tohoto důvodu, tedy
que	než (ve srovnání)
reimplaciar	nahradit
reimplaciate	nahrazeno, nahrazení
remaner	zůstat
saltator	skokan
sentir	cítit
servir	sloužit
sete	žízeň
tiramento	tahání, postroj
tirar	táhnout
tote su corpore	celé jeho tělo
tractor	traktor
vehiculo	povoz
voce	hlas

Gramatika

§46

Stupňování (la comparation) přídavných jmen a příslovčí se vyjadřuje opisně: vyšší stupeň (le grado comparative (pomocí příslovce **plus** = více, nejvyšší

stupeň (le grado superlative) pomocí příslovce plus s určitým členem: **le plus** = nejvíce. Stupňování méněcennost je vyjádřené pomocí příslovce **minus** = méně a **le minus** = nejméně.

forte	silný
plus forte	silnější
le plus forte	nejsilnější
grande	velký
plus grande	větší
le plus grande	největší
sovente	často
plus sovente	častěji
le plus sovente	nejčastěji

Gramatika

§47.

Postatné jméno jako doplněk (le ablativ) je interlingvě nominativem: le can es un animal domestic = pes je domácí zvíře, pes je domácím zvířetem.

Gramatika

§48.

Přípona **-amento** se používá k tvoření podstatných jmen s významem „akce“ nebo „výsledek“ od sloves končících na **-ar**. Přípona **-imento** tvoří podstatná jména od sloves končících na **-er** a **-ir**.

comenzar	začít
comenzamiento	počátek, začátek

hinnir	říhat, řehtat, kňučet
hinnimento	ržání, řehtání
mover	hýbat se
movimento	pohyb, hnutí
reimplaciar	nahradit
reimplaciamento	výměna, nahrazení
tirar	táhnout
tiramento	tahání

17. Lekce

Le visita a un ferma

Hodie postmeridie Petro bicycla a su camerada de schola, Paulo, cuje patre ha un parve ferma In le distantia de 6 km ab le citate.

Le arrivata de Petro es annunciate per le can con un forte latrato. Accurre Paulo e invita su amico al corte.

Ah, que immunde es illo, exclama Petro meraviliate indicante un porco.

Sed su carne es eccellente como alimento e pro iste ration illo es multo appreciate dice Paulo. Monstra me tu animales e aves domestic, Paulo.

In iste momento le cavallos labora in le agro, le patre ara, e le vaccas son ancora sur le pastura; illos revenira in le vespere. Sed riguarda iste capra, illo es bellette, nonne? Le capra non es animal de tante importantia como le cavallo o le vacca, sed illo

es etiam multo utile a causa del carne e del lacte que illo nos da. Cognosce tu le proverbio: "Le capra semper tira al monte"? Illo vole dicer que nos semper age secundo nostre natura.

Nos ha duo oves e quatro agnos; illos nos forni lana. Nos ha etiam plure gallinas que nos pone ovos e un gallo que canta cata matino. Reguarda lo. Su plumage es multo plus belle que le del gallinas. Sur le capite illo ha un cresce rubie.

Le ambe pueros admira le columbas que vive in le columbiera e que ama volar in le aere.

Post le casa il ha un parve stagno, ubi nata le anseres e le anates que son aves aquatic e ama le aqua.

Le vita in le ferma pare a Petro multo interessante.

1. Que visita Petro un postmeridie? - Ille visita le ferma pertinente al patre de uno de su cameradas de schola.

2. Como le recipe le can? - Vidente le, le can latra in alte voce.

3. Que animales domestic vide Petro in le corte? - Ille vide un capra, un porco, duo oves e quatro agnos.

4. Qual es le porco? - Iste animal es immunde, sed multo utile.

5. Que animales pertine ancora al gruppo del animales domestic? -

Le capra e le ove que son multo plus parve que le vacca.

6. Usa nos le lacte del capra? - Si, nos lo usa; illo es multo bon,

7. Que animal nos da le lana? - Le ove, sed nos usa etiam su carne como alimento e a vices etiam su lacte.

8. Que utilitate ha nos del gallina? - Le gallina pone ovos e su carne es multo nutritive e saporose.

9. Ubi vive le gallos e le gallinas? - Illos vive in le galliniera.

10. Que face le gallo cata matino? - Illo canta in alte voce.

11. Que aves ama le aqua? - Le anseres e le anates que son aves aquatic.

12. Ubi vive le columbas? - In le columbiera.

13. Que ama facer le columbas? - Iste aves ama volar in le aere.

Slovička a fráze

a causa de	kvůli, pro
ab	od, z
admirar	obdivovat
ager	dělat, jednat
agno	jehněčí
agro	role, orné pole
al monte	v horách
alte	vysoko, hlasitě
annunciar	oznamovat, hlásit, ohlašovat
appreciar	hodnotit
arrivata	příchod

aquatic	vodní
a vices	někdy, občas
anseris	husy
bellette	ladný, hezounký
camerada	společník, kamarád
camerada de schola	školní kamarád
cantar	zpívat
capra	koza
columba	holubice
columbiera	holubník
cresta	hřeben
cuje	který, kterého
de tante importantia	tak důležité
distantia	vzdálenost
fornir	dodat
galliniera	slepičárna
gruppo	skupina
immunde	nečisté, špinavé
in alte voce	hlasitě, nahlas
invitar	pozvat, pozvat
kilometro	kilometr
lana	vlna
latrato	štěkot
matino	ráno
meraviliar	překvapit
meraviliate	překvapený
monte	hora
natar	plavat

natura	příroda
nonne?	ne-li? skutečně?
nutritive	výživný
ove	ovce
parer	zdát se že, jevit se
Paolo	Pavel
plumage	peří
poner ovos	snášet vejce
postmeridie	odpoledne
proverbio	příslolí
que immune	jak špinavé
reciper	přijmout
saporose	chutný
secundo	podle
sex	šest
stagno	rybník
tante	tak, tak velký
vice	jednou, krát
vita	život
volar	létat, třepetat
vole dicer	chci říct, řečeno
utilitate	užitek, utilita

Gramatika

§49.

Pokud podstatné jméno označující bytost mužského rodu končí na **-o**, tvoří se tvar ženského rodu nahrazením **-o** koncovkou **-a**.

filio	syn
filia	dcera
cosino	bratranec
cosina	sestřenice
amico	přítel
amica	přítelkyně
puero	chlapec
puera	dívka
capro	kozel
capra	koza
cavallo	kůň
cavalla	kobyła
americano	americký
americana	americká
senior	pan, pane
seniora	paní

Gramatika

§50.

Přípony **-ette, -etta, -etto** označují zdobnělinu.

belle	krásný
bellette	ladný, hezoučký
opera	opera
operetta	opereta
seniora	paní
senioretta	pana, slečna
furca	vidlička
furchetta	vidlička
uxor	manželka
uxoretta	ženuška
pacco	bedna, balík

pacchetto	balíček
jaco	bunda
jachetta	žaket, bunda

Gramatika

§51.

Přípona **-iera** znamená "nádobu" nebo "místo" určené pro něco.

tinta	inkoust
tintiera	kalamář
salata	hlávkový salát
salatiera	salátová mísa
bonbon	bonbón
bonboniera	bomboniéra
tabaco	tabák
tabacheria	tabatěrka
button	knoflík, tlačítko
buttoniera	knoflíková dírka
gallina	slepice
galliniera	kurník, slepičárna
columba	holub
columbiera	holubník
ris	rýže
risiera	rýžová pole
carbon	uhlí
carboniera	uhelný důl

18. Lekce

Le tempore

Un proverbio popular dice que le tempore non ha limites. Sed a fin que nos pote melio orientar

nos. le tempore es dividite in varie unitates plus longe o plus breve.

Si nos non es astronomos o historicos, le plus grande unitate que nos usa es le anno. Illo ha 365 (tres centos sexanta-cinque (o 366) tres centos sexanta-sex dies e se compone de 12 (dece-duo) menses.

Le prime mense del anno se appella januario, le secunde es februario, le tertie - martio, le quarte - april., le quinte - maio, le sexte - junio, le septime - julio, le octave - agosto, le none - septembre, le decime - octobre, le dece-prime es novembre e le dece-secunde que es le ultime mense del anno se appella decembre

Le studentes e le scholares divide le anno in duo partes equal que se appella semestres, proque illos se compone de sex menses, o in quatro partes equal, cata un del quales comprende tres menses e pro iste ration illos se appella trestrestres.

Cata mense ha 30 (trenta) o 31 (trenta -un) dies. Le mense de februario ha solmente 28 (vinti-octo) dies e in un anno bissextil illo ha 29 (vinti-novem) dies.

Cata die se compone de 24 (vinti- quatro) horas. Le partes del die son: le matino, le antemeridie, le meridie, le postmeridie, le vespere, le nocte e le medie-nocte.

Le anno ha 52 (cinquanta-duo) septimanas. Cata septimana se compone de septe dies que se appella: dominica, lunedi, martedi, mercuridi, jovedi, venerdi e sabbato.

Un mense comprende 4 (quatro) septimanas e duo o tres dies, le mense de februario comprende solmente quatro septimanas, e in un anno bissextil illo ha quatro septimanas e un die.

1. Ha cata anno le mesme numero de dies? - No, un anno ordinari ha tres centos sexanta-cinque dies e un anno bissextil ha un die in plus.

2. Como se divide cata anno? - Cata anno se divide in menses, septimanas e dies.

3. Cognosce tu le nomines del menses? Si, io los cognosce; illos son quasi equal in omne de linguas.

4. Es le anno le plus grande unitate del tempore? - No, le historicos e geologos usa etiam unitates plus grande como p.e. seculo, era, epocha.

5. Un mense quante comprende dies? - Le mense de februario comprende 28 o 29 dies e le ceteres menses comprende 30 o 31 dies.

6. Quando occorre un anno bissextil? - Illo occorre cata quarte anno.

7. Como se appella le prime e le ultime mense del anno? - Le

prime mense del anno se appella
 januario e le ultime se appella
 decembre.

8. Un seculo quante comprende
 annos? - Un seculo es le unitate
 de tempore comprehendente cento
 annos.

9. Qual es le prime die del
 septimana? - Secundo nostre
 costume le prime die del
 septimana es le dominica e le
 sabbato in vice es le ultime.

Slovička a fráze

a fin que	nakonec
antemeridie	dopoledne, ráno
april	duben
astronomo	astronom
augusto	srpen
bissextil	přestupný
cata un del quales	z nichž každý
cento	sto
cetere	zbývající
componer se	skládat se
comprender	obsahovat, zahrnovat, rozumět
divider	rozdělit
dividite in	rozdělen na
epocha	epocha, éra
equal	stejný, rovný
era	éra
februario	únor
fin	konec, cíl

geologo	geolog
historico	historik
in plus	více, navíc
in vice	ale, namísto
januario	leden
jovedi	čtvrtek
julio	červenec
junio	červen
le mense de februario	měsíc únor
le mesme	stejný
limite	okraj
lunedi	pondělí
maio	květen
martedi	úterý
martio	březen
melio	lepší
mense	měsíc
mercuridi	středa
meridie	poledne
nocte	noc
nomine	jméno
novembre	listopad
occurrer	stát se, nastat
octobre	říjen
ordinari	obyčejný
orientar se	orientovat se
p.e. = per exemplo	například
popular	lidový, populární
quasi	téměř
sabbato	sobota

seculo	století
semestre	pololetí, semestr
septembre	září
trimestre	čtvrtletí, trimestr
unitate	jednotka
venerdi	pátek

Gramatika

§52.

Čísla:

0 zero

1 un

2 duo

3 tres

4 quatro

5 cinque

6 sex

7 septe

8 octo

9 nove (též novem)

10 dece

20 vinti

30 trenta

40 quaranta

50 cinquanta

60 sexanta

70 septanta

80 octanta

90 novanta

100 cento

1.000 mille

1.000.000 million

1.000.000.000 milliardo

1.000.000.000.000 billion

1.000.000.000.000.000 billiardo

1.000.000.000.000.000.000
trillion

1.000.000.000.000.000.000.000
trilliardo

1.000.000.000.000.000.000.000.
000 quadrillion

Čísla se čtou podle pořadí
číslic.

1.120 = mille cento vinti

Při psaní se jednotky s
desítkami kombinují s pomlčkami.

11 dece-un

12 dece-duo

13 dece-tres

14 dece-quatro

15 dece-cinque

16 dece-sex

17 dece-septe

18 dece-octo

19 dece-nove

21 vinti-un

46 quaranta-sex

72 septanta-duo

Mezi stovkami a desítkami a
mezi desítkami a jednotkami je
přípustné použít spojku "e"= a
1120 mille cento e vinti

72 septanta e duo

Příklady základních číslovek:

8.347 octo milles tres centos
quaranta-septe

10.987.654.321 dece miliardos
nove centos octanta-septe
milliones sex centos cinquanta-
quatro milles tres centos vinti-un

Gramatika

§53.

Pořadová čísla.

prime = první

secunde = druhý

tertie = třetí

quarte = čtvrtý

quinte = pátý

sexe = šestý

septime = sedmý

octave = osmý

none = devátý

decime = desátý

Ostatní jednoduché řadové číslovky se tvoří z hlavních číslovek pomocí přípony **-esime**.

20. = vintesimo

30. = trentesimo

100. = centesimo

1.000. = millesimo

1.000.000. = millionesimo

1.000.000.000. milliardesimo

Ve složených číslovkách má pouze poslední složka tvar pořadového čísla:

11tý - dece-prime

99tý = novanta-none

102hý cento secunde

300tý tres centesimo

V arabských číslicích se pořadové číslice vyjadřují zkratkami:

1me 2nde 3tie 4te 5te 6te 7me

8ve 9ne 10me 20me 100me

19. Lekce

Un die in le schola

Petro se evelia de costume a septe horas del matino. A septe e medie ille jenta. A octo horas minus quarto ille prende su libros e sorti al schola.

Le prime lection comencia a octo horas e dura quaranta-cinque minutas. Postea seque un recreation de dece minutas.

Il ha cinque o sex deberes cata die. Ab dece-un horas minus vinti-cinque a dece-un minus cinque il ha le longe recreation durante le qual le scholares luncha.

Hodie le quarte lection es le arithmetica. Le scholares face le addition, le subtraction, le multiplication e le division:

$14 + 3,4 = 17,4$ (dece-quatro plus tres comma quatro es dece-septe comma quatro)

$20 - 102 = -82$ (vinti minus cento duo es minus octanta-duo)

$20 \times 17 = 340$ (vinti vices dece-septe es tres centos quaranta)

$100 : 3 = 33,3333$ (cento dividite per tres es trenta-tres comma tres tres tres tres).

Le plus difficile son le fractiones.

$3/4 + 3/8 = 1 \ 1/8$ (tres quartos plus tres octavos es un e un octavo)

Iste lection non es facile e Petro face ben attention pro evitar errores. Nos spera que ille

succedera in isto post que ille es un scholar intelligente e diligentissime.

A dece-duo e medie o a un e vinti-cinque post meridie le ultime lection fini e Petro reveni a domo.

1. A que hora se leva Petro? - A septe horas.

2. Quante minutas consecra ille a vestir se e a jentaculo? - Iste occupationes le prende quaranta-cinque minutas.

3. A que hora comencia le prime lection? - Illo comencia a octo punctualmente.

4. Que face le scholares durante le longe recreation? - Durante le longe recreation le scholares luncha.

5. Que lection es le plus difficile? - Le plus difficile es le lection de arithmetica e super toto le fractiones.

6. Que hora es nunc, senior? - Il es tres e quarte.

7. A que hora comencia le concerto? - A septe e medie.

8. Que die del mense ha nos hodie? - Hodie es le dece-sex de julio mille novem centos cinquanta-novem.

9. Quando ha vos nascite? - lo ha nascite le vinti-cinque de maio mille novem centos dece-tres.

10. Quando comencia le anno nove? - Le anno nove comencia le prime de januario.

11. Con que io pote servir vos senior? - Da me tres kilos e medie de saccharo e un quarto con sal.

12. Que die he vos arrivate? - Nos ha arrivate le prime de junio.

Slovička a fráze

addition	přidání, přičtení
a que hora	v kolik hodin
arithmetica	aritmetika
attention	pozornost, pozor
comma	čárka
concerto	koncert
consecrar	věnovat
creator	tvůrce
division	dělení, divize
durar	trvat
error	chyba
evitar	vyhnout se
facer attention	bud'ťe opatrní
facile	snadný
kilo	kilo
le qual	který
lunch	druhá snídaně, oběd
lunchar	obědvat
minuta	minuta
morir	zemřít
multiplication	násobení
nascer	narodit se
post que	neboť
punctualmente	přesně

quarto	čtveřice
que die	který den
que die del mense	který den v měsíci
recreation	přestávka
sal	sůl
septe horas del matino	sedm ráno
sequer	následovat
sperar	doufat, očekávat
subtraction	odčítání
succeder	zvládnout, uspět
ille succedera	uspěje, podaří se mu
super toto	především, hlavně, zvláště
vices	krát

Gramatika

§54

Zlomky tvoříme z řadových číslovek změnou koncového **-e** na **-o**.

tres quartos = tři čtvrtiny

un octavo = jedna osmina

tres octavos = tři osminy

Gramatika

§55

Hodiny a minuty jsou vyjádřeny číslicemi, přičemž slova "hodina" a "minuta" mohou být stejně jako v češtině vynechána.

un hora = jedna hodina

duo horas = dvě hodiny

duo horas e dece minutas = dvě hodiny a deset minut

duo e dece = dvě deset

České "a" je v interlingvě "e", české "za" je v interlingvě "minus".

tres horas e cinque = tři hodiny a pět minut

tres horas minus cinque = za pět minut tři

quatro minus quarto = tři čtvrtě na čtyři

quatro e quarto = čtvrt na pět

tres e medie = půl čtvrté

Gramatika

§56

Dny v měsíci označujeme číslem dne v měsíci. První den lze vyjádřit také řadovou číslovkou.

le 1 januario (le un de januario) = (le prime de januario) = prvního ledna

le 12 de novembre = (le decesso de novembre) dvanáctého listopadu

que die del mense ha nos hodie? = kolikátého dnes máme?

hodie es le prime de martio = dnes je první březen

Gramatika

§57

Panovníky označujeme základními číslovkami bez předložky s výjimkou "První",

kerou označujeme řadovými číslovkami rovněž bez předložky.

Napoleon III (Napoleon Tres) = Napoleon třetí

Henrico LXVII (Henrico Sextanta-septe) = Jindřich šedesátý sedmý

Frederico I (Frederico Primo) = Fridrich První

Catharina I (Catharina Prima) = Kateřina První

20. Lekce

Le scriber un littera

Petro scribe un littera. Ille ha emite un folio de papiro e un enveloppe in le papireria e un timbro 6,0 grossos in un kiosque.

Ille sede nunc al tabula in su camera e immerge justo su penna in le tinta.

Primo, ille scribe su adresse, isto es, su prenomine, su nomine, le strata e numero, le citate e le pais. Al dextera supra ille scribe le data: "Cracovia, le 28 de junio 1959". Nunc seque le adresse del destinatario e postea le contento ipse del littera.

"Car Amico - scribe Petro - lo ha justo recipite tu amabile littera e io hasta responder te que io es preste a intercambiar con te timbros postal e cartas illustrate. Includite, io te invia un serie de timbros e io spera que tu los trovara interessante. Con impatientia io expectara tu responsa. Io te saluta cordialmente.

Tu devote
Petro"

Le littera es terminate. Petro lo sicca con le papiro siccante e lo insere in le enveloppe sur que ille scribe le adresse del destinatario e le sue proprie, e postea ille colla le timbro postal. Le littera es preste a esser inviate.

1. Ubi scribe nos le adresse del destinatario? - Nos lo scribe al initio del littera e sur le enveloppe.

2. In que ordine scribe nos le nomine del destinatario, le del pais, del citato e del strata? - In varie pais il ha diverse manieras de adressar. Le plus in uso es le ordine sequente: pronomine, nomine, strata, numero, citate e pais.

3. Que pone nos ante le nomine del destinatario? - Nos scribe le titulo "Senior" o "Seniora" que nos pote etiam abbreviar: Sr. e Sra.

4. Que titulo usa Petro in su litera? - "Car Amico".

5. Que parolas pote nos usar ancora in iste caso? - Nos usa etiam: "Car Senior" o "Estimate Senior".

6. Que phrases pote nos usar pro comenciar un littera? - Nos pote usar diverse phrases, p.e.: "Io ha trovate vostre adresse in le adressario e io desira...", "Io ha legite in le bulletin Currero del Mundo vostre adresse e io..." etc.

7. Que phrases usa nos al fin de un littera? - Nos usa p.e. tal

phrases: "Expectante vostre amabile responsa io vos saluta cordialmente" o "Accepta, Car Senior mi salutationes cordial" o "Io esserea contentissime de audir ab vos de nove in le non troppo distante futuro e remane cordialmente".

Slovička a fráze

abbreviar	zkrátit
acceptar	přistoupit na, přijmout, souhlasit
adressar	adresovat
adressario	adresář
adresse	adresa
al fin	na konci
al initio	na začátku
amabile	milý, pěkný
audir	poslouchat
bulletin	bulletin
cambiar	změnit
carta	karta
carta postal	pohlednice
carta illustrate	pohlednice
caso	nehoda, náhoda
collar	nalepit, lepit
contento	obsah
cordial	srdečný
cordialmente	srdečně
Cracovia	Krakov
currero	kurýr, běžec, posel
data	datum

desirar	toužit, přát si
destinario	adresát příjemce
devote	oddaný
distante	vzdálený
estimar	cenit si
estimate	vážený, ctihodný
expectar	očekávat
futuro	budoucnost
grosso	groš
immerger	ponořit, namočit
impatientia	netrpělivost
includite	připojeno, v příloze
initio	začátek, počátek
inserir	vkládat, dát
intercambiar	výměna
inveloppe	obálka
inviar	poslat
ille invia	on posílá
isto es	jest, tohle je
justo	přesně
kiosque	kiosk, stánek
littera	list, dopis, písmeno
maniera	způsob
mundo	svět
ordine	řád, pořádek
phrase	fráze, sousloví
pais	kraj, země

papireria	papírnictví
papiro siccante	píják, ssavý papír
parola	slovo
postal	poštovní
prenomine	jméno (první)
primo	za první
pro comenciar un littera	pro začátek dopisu
responsa	odpověď
salutation	pozdrav
scriber un littera	psát dopis
serie	série
siccante	sušený
siccar	schnout
supra	nahoře
tal	takový
terminar	ukončit
terminate	konečný, ukončený
timbro	známka
titulo	titul
troppo	příliš, mnoho
trovar	najít
uso	použití

Gramatika

§58

Přípona **-issime** znamená "ve vysoké míře, velmi,".

forte	silný, mocný
fortissime	velmi silný
diligente	pilný, naléhavé

diligentissime	velmi naléhavé
contente	spokojený
contentissime	velmi spokojen
car	milý, drahý
carissime	nejdražší

Gramatika

§59.

Přípona **-eria** znamená obchod nebo místo, kde se něco vyrábí nebo nachází

lacte	mléko
lacteria	mlékárna
instrumento	nástroj
instrumenteria	místnost na nářadí
droga	sklad lékárny, lékárenský materiál
drogeria	drogerie
perfumo	parfém
perfumeria	parfumerie
papiro	papír
papireria	papírnictví
cappello	čepice
cappelleria	továrna na klobouky
raffinar	vylepšit
raffineria	rafinerie

Gramatika

§60.

Přípona **-ero** znamená "ten, kdo se něčím zabývá nebo něco vytváří".

barba	brada
barbero	holič, kadeřník
banca	banka, lavice
banchero	bankéř
joiel	klenot
joielero	klenotník
ferro	železo, žehlička
ferrero	kovář
ferrovia	železniční
ferroviario	železničář
lacte	mléko
lactero	mlékař
lactera	dojička
cappello	čepice
cappellero	kloboučník

Texty

1. Un scaphandro in loco del banio

Il ha essite patentate un banio que ha le forma de un scaphandro. Illo es plenate al collo e vacuate per valvulas al fin del bracios e del gambas.

Slovíčka a fráze

al collo	u krku
banio	lázeň, vana
bracio	paže
collo	krk
gamba	noha
ha essite	bylo
patentar	patentovat
patente	patent

plonar	vyplnit
scaphandro	oblek
vacuar	vyprázdnit
valvula	ventil, klapka

2. Un duple mantello a pluvia

Il ha essite patentate un mantello a pluvia in que le parte posterior pote esser displicate pro albergar un secunde persona. In caso de duple occupation, cata persona debe contentar se de un sol manica.

Slovíčka a fráze

albergar	přístřeší
contentar se	být spokojený s
contentar se de un sol manica	spokojte se s jedním rukávem
displicar	rozvinout
displicate	rozšířený
duple	dvojnásobek
in que	kde
manica	rukáv
mantello	kabát
mantello a pluvia	pláštěnka
posterior	zadní
pluvia	děšť
pro albergar un secunde persona	pro útočiště jiné osoby
sol	jediný, sám

3. Como nettar le fenestras

Il ha essite patentate un magnetic nettafenestra pro uso domestic que es capace de attraher, mantener, e mover con se un "alter ego" destinate a functionar al exterior del fenestra quando illo mesme es usate a nettar le interior.

Slovíčka a fráze

al exterior del fenestra	za oknem
alter ego	druhé já, nerozlučný přítel,
attraher	přitahovat
con se	spolu
destinar	přidělit
destinate	zamýšlený
es destinate a functionar	je určen tak, aby fungoval
es usate a nettar le interior	slouží k čištění interiéru
exterior	vnější strana
functionar	jednat, fungovat
interior	interiér, vnitřní strana
magnetic	magnetický
mantener	udržovat
mover	hýbat se
nettar	čistit
nettar fenestra	čistit okna
pro uso domestic	pro domácí použití

que es capace	kdo je schopný, kdo umí

Gramatika

§61

V interlingvě se slova tvoří spojením slovesa s podstatným jménem. Např:

guarda	hlídá, chrání
costas	břehy, pobřeží
guardacostas	pobřežní hlídka
fango	bláto
guardafango	blatník
roba	oblečení
guardaroba	šatna
netta	čistí
fenestra	okno
nettafenestra	čistič oken
porta	nosí
folio	list
portafolio	portfolio
moneta	peníze
portamoneta	peněženka
penna	pero
portapenna	držák na pero
rumpe	zlom
nuces	ořechy
rumpenuces	louskáček
torna	se točí
vite	šroub
tornavite	šroubovák

Slova končící na **-s**, na příklad **guardacostas**, **rumpenuces**, mají jeden tvar v jednotném i množném čísle.

4. Nos mangiara pan fresco

Un del statounitese paneterias industrial plana lancear al mercato un pan refrigerate que essera garantitemente fresc, non importa post quante transporto o immagazinage.

Slovička a fráze

fresc	čerstvý
garantir	záruka
garantitemente	zaručeně
immagazinage	skladování, sklad
immagazinar	obchod
industrial	průmyslový
lancear	hodit, propagovat
lancear al mercato	uvést na trh
magazin	sklad
mercato	trh
non importa	to je jedno, to je jedno
non importa post quante transporto o immagazinage	po jakékoli větší přepravě nebo skladování
paneteria	pekařství
panetero	pekař
planar	plánovat
plano	plán

refrigerar	ochladit
refrigerate	studený
stato	stát
Statos Unite	Spojené státy
statounitese	americký (USA)
transporto	doprava

Gramatika

§62

Předložka **in** = v, použitá jako předpona, mění tvar asimilací: **il-** před **l**, **im-** před **b**, **m**, **p**; **ir-** před **r**.

amor	láska
inamarar se	zamilovat se
balsamo	balzám
imbalsamar	balzamovat
barca	člun, loď
imbarcar	naložit na loď
bottilia	láhev
imbottiliar	naplnit láhev
bursa	vak
imbursar	přijmout, přijít
carne	tělo
incarnar	ztělesňovat
incarnation	inkarnace
cassa	pokladna
incassar	sbírat
lustrar	svítit, vyleštit
illustrar	vyzdobit
cuna	kolébka
incunar	dát do kolébky

quadro	rám
inquadrar	rám
scriber	psát
inscriber	vstoupit, uložit
tasca	kapsa
intascar	dát do kapsy
terra	Země
interrar	pohřbít
interramento	pohřbení
magazin	sklad
immagazinar	obchod
prision	vězení
imprisionar	uvěznit
rumper	lámat
irrumper	vlámat se

5. Le materia in le cosmo

Nostre galaxia consiste a 50 (cinquanta) per cento de stellas e a 50 per cento de pulvere interstellar.

Slovíčka a fráze

consister de	skládá se z
galaxia	galaxie
interstellar	mezihvězdný
pro cento	procent
pulvere	prach, popel, prášek
stella	hvězda

6. Physica e chimia in le scholas de Russia

In le scholas de Russia, 25 (vinti-cinque) pro cento del

curriculo es dedicate a physica e chimia.

Slovíčka a fráze

chimia	chemie
physica	fyzika
curriculo	studijní program
dedicar	věnovat
dedicate	oddaný
Russia	Rusko
secundari	sekundární
schola secundari	střední škola

7. Un invention pro le babies

Le enoiante tendentia de babies a disperger lor mangiar es combattibile per medio de un invention de senior Mink de Brooklyn. Ille equipa le bavatorio del baby con un guttiera que recipe le plus grande parte de lo que cade del bucca e del coclear del baby.

Slovíčka a fráze

baby	miminko
bavatorio	bryndáček
bucca	ústa, obličej
cader	padat
coclear	lžice
combattibile	bojeschopný
de lo que cade	z toho, co padá
disperger	rozptýlit
enoiante	nepříjemné, otravné

enoiar	nudit se
equipar con	vybavit, opatřit
es combattibile	dá se s tím bojovat
gutta	kapka
guttar	odkapávat
guttiera	okap
invention	vynález
le plus grande parte	většina z toho
mangiar	jídlo
per medio de	použitím
tendentia	tendence
tendentia a disperger	sklon k rozptylu

Gramatika

§63

Slova přejatá z angličtiny mají tendenci tvořit množné číslo anglickým způsobem.

baby = dítě

babies = miminka

setter = setr (druh psa)

setters = psi (setři)

film = film

films = filmy

dollar = dolar

dollars = dolarů

8. Duo curiose inventiones

Il ha essite patentate un lampa electric que se attacha a revolvers o pistolas pro illuminar le scopo quando le tirator require su secunde mano pro altere fines.

On ha patentate un aerator de scarpas. Illo functiona per medio de un pompa installate in le talones e activate per le pression del pede.

Slovička a fráze

activar	běh
activate	spuštěna
aerator	ventilace
attachar	přiložit, přiložit
illuminar	rozsvítit
installar	nainstalujte
installate	nainstalováno
pistola	pistole
pression	tlak
pro illuminar del scopo	pro osvětlení cíle
pumpa	čerpadlo
requirer	vyžadovat, potřebovat
revolver	revolver
que se attacha	která se lepí
scopo	cíl, účel
talon	pata
tirar	střílet
tirator	střelec

9. Un nove methodo del deforestation

Pro remover arbores individual ex un gruppo de alteres sin damno a istos on pote usar le recentemente patentate methodo del deforestation per helicoptero. Le arbore es

amputate de maniera conventional, sed ante que illo cade le helicoptero se attacha a illo e transporta via.

Slovička a fráze

amputar	řezání
ante que	před
ante que illo cade	než spadne
arbore	strom
conventional	obyčejný, konvenční
damno	škoda
de maniera	cesta
deforestation	těžba dřeva
ex	z, ze
helicoptero	helikoptéra
individual	singl
methodo	metoda
per	použitím
pro remover arbores	za odstranění stromu
recentemente	nedávno
remover	odebrat
sin	bez
sin damno a istos	aniž by jim ublížil
transportar	pohybovat se, přepravovat
transportar via	zvednout, přesunout
via	pryč

Gramatika

§64.

Předpona **dis-** a **de-** znamená protiklad.

apparer	ukázat
disparer	zmizet
contente	obsah
discontente	nespokojený
harmonia	harmonie
disharmonia	disharmonie
honor	čest
dishonor	hanba
flor	květ
disflorar	natrhat květiny
folio	list
disfoliar	otrhat listy
forestar	les
deforestar	vykácet les
masca	kapuce
dismascar	odhalit
nationalisar	znárodnit
disnationalisar	odnárodnit
pacchetto	balíček
dispacchettar	rozbalit
proportion	poměr
disproportion	disproporce
organisar	organizovat
disorganisar	dezorganizovat
pluma	ptačí péro
displumar	vytrhávat peří

10. Le carroseria del futuro

Un membro del Societate de Ingenieros Automotive ha predicite que le carroseria de autos del futuro va esser fabricate de plastico. Al presente iste disveloppamento es arrestate per le facto que le production de partes automotive ex plastico non es satis rapide, sed iste difficultate non es insolubile. Le carroserias de plastico va esser plus resistente que illos de aciero e aluminium, e lor reparatura va esser exclusivamente facile.

Slovíčka a fráze

aciero	ocel
al presente	v současné době
arrestate	zatčen
auto	auto
automotive	auto
carroseria	tělo
difficultate	obtížnost
disveloppamento	rozvoj
excessivamente	velmi
fabricate	vyrobeno
facto	skutečnost
futuro	budoucnost
ha predicite	předpověděl
ingeniero	inženýr
insolubile	nerozpustný
membro	člen
plastico	plastický
predicer	předpovědět

presente	aktuální
production	výroba
que illos de aciero	než ty (těla) vyrobené z oceli
rapide	rychle
reparatura	oprava
resistente	odolný
societate	společnost
va esser	bude

Gramatika

§65.

Budoucí čas tvoříme také z infinitivu a pomocného slovesa **va**.

Le reparatura va esser facile = oprava bude snadná

Ille va haber un barba = bude mít vous

Nos va scriber = budeme psát

Gramatika

§66.

Přípona **-bile** znamená "proveditelný" nebo "stojí za to". Slovesa na **-ar** přejímají **-abile**, slovesa na **-er, -ir, -ibile**.

solver	řešit
solubile	řešitelný
insolubile	nerozpustný
leger	číst
legibile	čitelný
illegibile	nečitelný
portar	nosit

portabile	přenosný
audir	slyšet
audibile	slyšitelný
admirar	obdivovat
admirabile	obdivuhodný
amar	mít rád jako
amabile	pěkný
combatter	bojovat
combattibile	bojeschopný
evitar	vyhnout se
inevitabile	nevyhnutelný
separar	odpojit
inseparabile	neoddělitelný
terminar	konec
interminabile	nekonečný

norwegian	norský
on ha experimentate	byly provedeny testy
Pacifico	Pacifik
pisca	rybolov
pisce	ryba
promittente	slibný, příznivý
promitter	slib
reportar	informovat
resultato	výsledek
rete	síť
submerger	ponořit
submergibile	ponorný
technica	technika
technico	technik
verso	směrem

11. Le pisca con le lumine

Technicos norwegian ha disveloppate submergibile apparato de illumination electric que attrahe pisces verso le apertura del rete. On ha experimentate con le nove technica in le Pacifico e reporta resultados promittente.

Slovička a fráze

apertura	otvor
disveloppar	rozvíjet, pracovat
experimentar	dělat experimenty, zkoušet to
ha disveloppate	vyvíjeli
illumination	osvětlení
lumine	světlo

12. Vitro in loco de grillias

In multe jardines zoologic del Statos Unite, le grillias inter le publico e le simias es reimplaciate per vitro. Le objetivo de iste innovation es provider un melior protection - non del publico contra le simias sed del simias contra le publico, i.e., contra le periculo de esser inficite de tuberculosis human.

Slovička a fráze

contra	proti, předtím
del simias	od opic
grillia	mřížka
human	člověk
inficer	infikovat

inficite de tuberculosis	nakažených tuberkulózou
innovation	inovace
objectivo	objektivní
periculo	nebezpečí
periculo de esser inficite	nebezpečí infekce
protection	bezpečnostní
provider	doručit, dát
provider un melior protection	poskytovat lepší ochranu
publico	publikum
reimplaciate	nahrazeno
simia	opice
zoologic	zoologické

13. Pote crescer le fungos sin le lumine?

Le supposition que fungos non require lumine ha essite demonstrate como erronee in experimentos conducite per le statounitese Departamento de Agricultura. Ben que le fungos es disproviste de chlorophylla, lo que pare significar que illos pote crescer sin lumine, multes inter illos non pote iniciar le formation de sporas in un ambiente de obscuritate absolute.

Slovíčka a fráze

agricultura	zemědělství
ambiente	životní prostředí
chlorophylla	chlorofyl

conducite	odneseno
crescer	růst
demonstrar	prokázat
demonstrate	prokázáno
departimento	oddělení
disproviste de chlorophylla	bez chlorofylu
erronee	špatně
absolute	absolutní, úplný
experimento	experiment
formation	stvoření
fungo	houba
iniciar	zahájit
lo que pare significar	co se zdá, že to znamená
obscur	temný
obscuritate	tma
significar	znamenat
sporas	spory
supposition	hádání

Gramatika

§67.

Přípona **-itate** znamená stav, vlastnost.

obscur	temný
obscuritate	tma
utile	užitečný
utilitate	účelnost
probabile	pravděpodobně
probabilitate	pravděpodobnost
natural	přírodní

naturalitate	přirozenost
regular	pravidelný
regularitate	pravidelnost
theatral	divadelní
theatralitate	teatrálnost
possibile	možný
possibilitate	možnost
varie	smíšený
varietate	rozmanitost
proprie	vlastní
proprietate	vlastnictví

14. Pharmacos exponite al radiation del bomba atomic

Durante un serie de testes del bomba atomic executate in Nevada in le primavera de 1953 un collection de 42 importante pharmacos esseva exponite al radiation intra un km del centro del explosion. Multes del preparaciones deveniva levemente radioactive, specialmente illos continente chloro e natrium, sed non a un grado periculose. Le grado de potentia del pharmacos remaneva normal, excepte que insulina perdeva 10 per cento e vitamina B-12 50 per cento del potentia original.

Slovíčka a fráze

atomic	atomový
a un grado periculose	v nebezpečné míře
centro	střed, střed
chloro	chlór

collection	sběr, sběr
continente	obsahující
container	obsahovat
devenir	stát se
deveniva	stal se
excepte	až na
executar	vystupovat
executate	hotovo
explosion	výbuch
exponer	vyložit
exponite al radiation	vystaveno záření
grado	stupeň
illos continente	ty, které obsahovaly
importante	důležité
in le primavera	na jaře
intra	uvnitř
intra 1 km	do 1 km
leve	lehký
levemente	mírně
natrium	sodík
normal	normální
original	originál
perder	prohrát
perdeva	ztratila
periculose	nebezpečný
pharmaco	lék
potentia	síla, napájení
preparation	příprava
primavera	jaro
radiation	záření
radioactive	radioaktivní

remaneva	zůstal
specialmente	zvláště
test	zkouška
vitamina	vitamín

15. Le glaciers in le States Unite cresce

Dr. A. E. Harrison del Universitate Washington reporta que methodos photogrammetric ha revelate que le glaciers del montanias del west del Statos Unite non recede sed cresce multo pronunciatamente.

Slovička a fráze

glacie	led
glaciero	ledovec
ha revelate	odhaleno
montania	hory
photogrammetric	fotogrammetrický
pronunciar	vysslovit
pronunciate	výrazný
pronunciatamente	výmluvně, výrazně
receder	ustoupit
revelar	odhalit
universitate	univerzita
west	západ

16. Oculo artificial movente

Un oculo artificial que non solo ha un apparentia natural sed mesmo move in concerto con le oculo intacte esseva disveloppate al Hospital de veteranos a Boston

per doctores E.H. Tomb e D.F. Gearhart. Illo es facite de plastico e contine un parve magnete. Isto seque le motiones de un altere magnete que es attachate al musculos que haveva movite le oculo natural.

Ultra su beneficios psychologic le note oculo ha le avantage de esser firmemente retenite per le magnetes, de maniera que le palpebras es liberate del labor de supportar lo.

Slovička a fráze

a Boston	v Bostonu
al hospital	v nemocnici
apparentia	vzhled
artificial	umělý
avantage	výhoda
beneficio	výhoda
de maniera que	takže, tímto způsobem, že
doctor	doktor
es liberate	jsou propuštění
firme	silný
firmemente	těsně
ha le avantage	má tu výhodu
ha un apparentia	má vzhled, vzhled
hospital	nemocnice
in concerto con	ve shodě s
intacte	nepoškozené

isto seque le motiones	sleduje pohyby, doprovází pohyby
liberar	uvolnění
liberate del labor de supportar lo	osvobození od úsilí o jeho udržování
magnete	magnet
mesmo	dokonce
movente	pohyblivý
mover	hýbat se
motion	hnutí
musculo	sval
natural	přírodní
non solo	nejen
palpebra	oční víčko
psychologic	psychologický
que habeva movite	to se pohnulo
retener	držet
retenite	držen dole
sed mesmo	ale přece
sequer	následovat, doprovázet,
solo	jen
supportar	držet, podpírat
ultra	na rozdíl od
veterano	veterán

Gramatika

§68.

Předminulý čas slovesa tvoříme pomocí minulého času pomocného slova **haber** a minulého přičestí časovaného slovesa.

Le musculos que habeva movite le oculo natural = svaly, které pohybovaly přirozeným okem.

17. Le rattos se servi de radar

Basate se super le prova per altere scientistas que le voce e le audientia de rattos pote laborar con frequentias ultrasonic (i.e. ultrasonic ab nostre puncto de vista human), un gruppo de psychologos del Universitate California ha demonstrate que rattos usa iste capacitate como un specie de radar pro evitar invisibile obstaculos. Le ratos esseva trainate a currer un labyrintho con duo equivalente exitos. Quando un del exitos esseva blocate illos lo evitava mesmo quando illos esseva completamente cecate.

Slovíčka a fráze

audientia	sluch
basate se super	na základě
basar se	zakládat se
blocar	blok
blocate	blokováno
capace	schopné kapacity
cec	slepý

cecar	slepý
cecate	zaslepený
como un specie	jako určitý druh
complete	kompletní
completamente	úplně
equivalente	rovný
exito	výstup
frequentia	frekvence
invisible	neviditelný
labyrintho	bludiště
le prova per altere scientistas	důkaz podaný jinými vědci
le rattos se servi de radar	krysy používají radar
obstaculo	překážka
pro evitar obstaculos	pro vyhýbání se překážkám
prova	důkaz
psychologo	psycholog
puncto	směřovat
puncto de vista	úhel pohledu
radar	radar
ratto	krysa
scientista	učenec
servir se de	použití
specie	typ
super	na
trainar	trénovat
trainate a currer	vycvičený k běhu
ultrasonic	nadzvukový

vista	pohled

Gramatika

§69

Přípona **-ntia**, označující stav nebo vlastnost, se používá k tvoření podstatných jmen od přídavných jmen a přičestí zakončených na **-nte**.

apparente	zdánlivý
apparentia	vzhled
audiente	naslouchající
audientia	vyposlechnutí
frequente	časté
frequentia	frekvence
distante	vzdálený
distantia	vzdálenost
diligente	naléhavé
diligentia	naléhavost
impatiente	netrpělivý
impatientia	netrpělivost
patiente	trpěliví
patientia	trpělivost
potente	schopný
potentia	moc, moc
sequente	další
sequentia	posloupnost
tendente	ochotný
tendentia	sklon

18. Pisces de mar in un laco

In le aqua fresc del laco Sentani in le montanias de Nove Guinea on ha discoperite grande squalos e pisces a serra que alterubi habita solmente le mar. Le laco se trova 30 km ab le mar e 150 m supra su nivello. On opina que in le distante passato le laco esseva connectite con le mar e que un eruption vulcanica causava su presente isolation e elevation. Si iste supposition es correcte on debe supponer in plus que le aqua deveniva fresc si gradualmente, que le grande pisces poteva adjustar se a lor nove habitat.

Slovička a fráze

adjustar se	upravit
alterubi	někde jinde
aqua fresc	sladká voda
causar	způsobit
connecter	spojit
connectite	připojeno
coperir	pokrýt
correcte	správně
deveniva	stávala se
discoperir	objevit
elevation	nadmořská výška
eruption	sopečná erupce
gradualmente	postupně
Guinea	Guinea
habitar	obývat

habitat	obvyklé prostředí zvířete nebo rostliny
isolation	izolace, odloučení
laco	jezero
mar	moře
nivello	na úrovni
on debe	patří se
on ha discoperite	objevilo se
on opina	věří se
passato	minulost
pisce a serra	piloun
presente	aktuální
se trova	je umístěn
squalo	žralok
supra	výše
vulcanic	sopečný

19. Le camelo quasi non suda

Studios executate al Universitate Duke indica que le capacitate del camelo de indurar longe periodos sin biber aqua se debe principalmente al paucitate de su sudation. Su organismo permette, quasi sin sudor, que su temperatura ascende a un maximo de 40,5 C. Tunc pauc sudation es necessari pro mantener iste temperatura.

Slovička a fráze

ascender	povstát
camelo	velbloud

indurar	vydržet
maximo	maximum
organismo	organismus
pauc	málo
paucitate	malé množství
periodo	doba
permitter	dovolit
principalmente	hlavně
pro mantener iste temperatura	k udržení této teploty
que su temperatura ascende	aby mu stoupla teplota
se debe	je dlužno
studio	studium, výzkum
sudar	potit se
sudation	pocení
sudor	pot
temperatura	teplota
tunc	pak

Gramatika

§70.

V interlingvě nemá sloveso takovou rozmanitost tvarů jako v češtině. Stejně slovo může mít někdy i jiný význam:

- (a) tranzitivní a intransitivní
 - (b) perfektum a imperfektum
 - (c) dokonavé a nedokonavé
- (A)

Le lection comencia = Lekce začíná

Le lection fini = Lekce končí

Nos comencia nostre labor = začínáme svou práci

Nos fini nostre labor = končíme svou práci

(B)

Petro faceva su debere = Petr dělal domácí úkol

Petro ha facite su debere = Petr udělal domácí úkol

Le aqua deveniva fresc gradualmente = voda postupně zesládla

Multes del preparaciones deveniva levemente radioactive = mnohé přípravky se staly mírně radioaktivními

(C)

Ille die, illa visitava su parentes = Ten den navštívila své rodiče

Illa visitava su parentes cata dominica = Navštěvovala rodiče každou neděli

Každé sloveso může mít kromě významu uvedeného ve slovníčku jeden nebo více významových odstínů, které vyplývají z kontextu nebo jsou vyjádřeny pomocí dalších výrazů či časů. Tak např. slovo **dar** = darovat znamená také davat; **scriber** znamená: psát, napsat.

20. Planatores volante al stratosphera

Per servir se del currente que surge del Sierra Nevada, planatores de typos ordinari ha repetitemente montate a altitu-

des de plus que 11 km, sed le pilotes non poteva supportar longemente le conditiones atmospheric que existe in ille regiones.

Nunc un projecto de construer gigante stratoplanatores con cabinas a pression constante e satis spatiose pro portar duo passageros e 300 kg de instrumentos scientific ha essite elaborate per les Association de Planatores de Sud - California in cooperation con le Centro Recercari Cambridge del Fortias Aeree.

Slovíčka a fráze

aeree	vzdušný
altitude	výška
a pression constante	s konstantním tlakem
association	sdužení
atmospheric	atmosférický
cabina	chata, kabina
centro	centrum
condition	stav
constante	konstantní
construer	stavět
cooperation	spolupráce
currente	aktuální
elaborate	rozvinutý
exister	existovat
fortia	síla
fortias aeree	vojenské letectvo
gigante	obří

gigante	velikánský
instrumento	přístroj
longemente	dlouho
montar	stoupat vzhůru
ordinari	obyčejný
passagero	cestující
per servir se	použitím
pilota	dálkový
planator	kluzák
plus que	přes
portar	nést
projecto	design
projecto de construer	konstrukční projekt
pro portar	nést, zde: ubytovat
recerca	test
recercatori	výzkum
region	plocha
repeter	opakovat
repetitemente	opakovaně
satis	dost
scientific	vědecký
spatiose	rozsáhlý
sud	jižní
Sud California	Jižní Kalifornie
supportar	vydržet
surger	povstat
typo	typ
volante	letící

21. Expeditiones polar

Le jornal Voks ha publicate un reporto del expeditiones polar interprendite per le russos depost le anno 1954. Secundo iste reporto le fundo del Arctico, exactemente como illo del Mediterraneo, presenta un complexe configuration de elevationes e depressiones. Le russos etiam reporta que le grande massa central de glacie in le Arctico non es homogenee sed consiste de massas e blocos de multe varie etates. Illes opina que le famose insulas de glacie flottante se renova continuamente per perder un parte de lor superficie per le disgelation del estate e per reaccumular nove glacie in basso durante le hiberno. Le exploratores trovava un vita abundante e crede que illo existe mesmo in le region del polo. Illes videva icebergs que es seva rubie como rubinos in consequentia de innumerabile minute organismos vegetal. Le objectives practic del expeditiones, que ancora continua, include observationes meteorologic e le preparation del expansion del transporto commercial in le Arctico.

Slovíčka a fráze

abundante	bujný, hojný,
Arctico	Severní ledový oceán

central	centrální, hlavní
commercial	komerční
complexe	komplex
configuration	konfigurace, nastavení
continuar	trvat
continue-mente	neustále
creder	věřit, soudit
depost	od
depression	deprese
disgellation del estate	letní rozmrazování
etate	stáří
exactemente como	stejně jako
expansion	rozšíření
expedition	expedice
explorator	výzkumník
famose	slavný
flottante	plovoucí
fundo	dno
ha publicate	zveřejněno
homogenee	homogenní
iceberg	ledovec
illo	toto (dole)
in basso	dole, zespodu
includer	zahrnout
in consequentia	jako výsledek
in le arctico	v ledovém oceánu
innumerabile	nespočet

insula	ostrov
interpretate	provedený
jornal	časopis
mediterraneo	středozemní moře
mesmo	dokonce
meteorologic	počasí
minute	malý
objectivo	objektivní
observation	pozorování
opinar	myslet, uvažovat, soudit
per accumular nove glacie	nahromaděním nového ledu
per perder un parte	ztrátou nějaké části
polar	polární
polo	pól
practic	praktický
presentar	předvést
region	plocha
reporto	zpráva
rubino	rubín
russo	ruský
se renova	jsou obnoveny
superficie	povrch
transporto	doprava
vegetal	rostlinný

22. Recercas de cancer

In ultratenu sectiones de cancerose territorio mammari del mus Dr. G.O. e Sra. M.K. Gey e Dr.

F.B. Bang del Hospital Johns Hopkins in Baltimore ha observate particulas que es possibilimente identificabile como un virus del cancer. Illos non occurreva in textos normal o precancerose. Le particulas, que es rotunde e que ha un dense region in le centro o a un latere, resimila le viruses de influenza sed es plus parve. Illos occurre in catenas circular, in racemos, e singulemente. Al Instituto National de Cancere a Bethesda, Maryland, simile particulas esseva observate per Dr. H. B. Andervont in alicun species de cancerose texto mammari.

Slovíčka a fráze

alicun	několik
al Instituto National	v Národním ústavu
a un latere	na jedné straně
catena	řetěz
cancere	rakovina
cancerose	rakovinný
centro	střední
circular	kruhové, kulovité
dense	hustý
ha observate	pozoroval
identificabile	být identifikován
influenza	vliv, chřipka
latere	strana
mammari	prsa, bradavka

occurrer	objevit se
particula	částice, molekula
possibilemente	možná
precancerose	prekancerózní
racemo	chomáč
recercas	testy
mus	myš
resimilar	podobat se
rotunde	kolo
section	úsek
simile	podobný
singulemente	samostatně
specimen	vzorek
Sra. (zkratka)	seniorka, paní
textito	tkanina
ultratenu	ultratenký

23. Un estranie operation

In quatro juveniles de etates inter duo e dece annos, le chirurgo newarkese Dr. A. Peer ha amputate un sexte digito del mano o del pede reimplantante lo subcutaneemente in le region del abdomine. Le objective de estranie operation es conservar le digito supernumerari pro uso subsequente como reimplaciamento de un correspondente digito perditte in un accidente. Alora le attachamento del digito substituite pote esser effectuate gradualmente sin unquam interrumpere le circulation sanguinee in illo.

Slovička a fráze

accidente	nehoda
abdomine	břicho
alora	pak
attachamento	příloha
chirurgo	chirurg
circulation sanguinee	krevní oběh
conservar le digito	uchování prstů
correspondente	odpovídající
digito	prst
effectuate	přihotoveno
estranie	podivný
ha amputate	amputovaný
in quatro juveniles	u čtyř dětí
inter	mezi
interrumper	přerušit
juvenil	mladistvý
operation	úkon
pro uso subsequente	pro pozdější použití
perditte	ztracený
reimplaciamento	výměna, nahrazení
reimplantate	výsadba, hákování
sin	bez
sin unquam interrumpere	bez přerušení
subcutaneemente	subkutánně
subsequente	později

substituere	nahrazený
supernumerari	nadpočetný
unquam	kdykoli

24. Electrochoches „a secunde mano“

Es reportate que un psychiatro german ha discoperite que le effectos del therapia a electrochoches es obtenibile "a secunde mano", a si dicer. Le tractamento electric es administrate non al patiente sed a conilos. In loco del choc le patiente recipe injectiones de extractos ab le cerebro del tractate conilio. Le methodo non es applicabile a omne casos. Le effectos producite per illo non es permanente. Sed intra iste limites le resultatos obtenite merita le epitheto de "extrememente favorabile".

Slovička a fráze

ab	z
administrare	aplikovaný
a omne casos	ve všech případech
a secunde mano	z druhé ruky
a si dicer	dá se to tak říct
cerebro	mozek
choc	šokující
conilio	králíčí
del tractate conilio	o zmíněném králíku

effecto	efekt, výsledek
electrochoc	elektrický šok
electrochoches	elektrické šoky
epitheto	přídomek, epitaf
es obtenibile	je dosažitelný
es reportate	je hlášeno
extracto	výpis, výtah
extrememente	neobvykle, extrémně
favorabile	úspěšný
german	německý
ha discoperite	objevil
injection	injekce
in loco de	namísto
intra iste limites	v těchto mezích
limite	hranice, limit
meritar	zasloužit si
methodo	metoda
non es applicabile	nelze použít
obtenite	dosaženo
patiente	trpělivý
per illo	kvůli tomu
permanente	trvalý
producite	vyrobeno
psychiatro	psychiatr
resultato	výsledek
si	ano
tractamento	postup, léčba
therapia	léčba, terapie

25. Le identitate del vita

Un substantia vivente es un mecanismo cuje precision excede per plure dimensiones un finissime horologio de Switza... A mi oculos il ha super iste globo non plus que un substantia vivente. Omne le systemas vivente, non importa como diverse lor formas, colores, e complexitate, es solmente varie folios del mesme vetere arbore del vita, e omnes se basa super le mesme principios basic. Inter caule e rege il ha nulle differentia fundamental. Assi, quando non functiona ben le capillares de un rege, possibilemente proque il manca un constituyente de illos, le facto que on pote ajustar los per administrar un extracto de caule significa solmente que on ha reparate un instrumento de precision per inserer un parve parte prendite ab un altere e simile instrumento de precision. Le bon ajustamento del partes es un prova del grande affinitate, del identitate fundamental, del duo systemas. - Dr. Albert Szent - Gyorgyi.

Slovíčka a fráze

ajustamento	úprava, přizpůsobení
ajustar los	opravit je
affinitate	příbuznost, podobnost

a mi oculos	v mých očích, podle mého názoru
assi	toto také
basic	základní
ben	dobře
capillares	kapiláry
caule	zelí
complexitate	složitost
constituente	součástka
cuje	jehož, jejíž
de Switza	švýcarský
differentia	rozdíl
dimension	velikost
exceder	překročit, překonat
finissime	nejpřesnější
fundamental	základní, zásadní
globo	zeměkoule
identitate	identita
il ha nulle	není žádný
il manca un constituyente de illo	chybí přísada
importa	je důležité
inserir	vložit
instrumento de precision	přesný nástroj
non importa	to není důležité, to je jedno
non importa como diverse	bez ohledu na to, jak se liší

non plus que un	jen jeden
omne le	všechno
on ha reparate	opraveno
on pote parte	může, může se část
per administrar un extracto	pomocí extraktu
per inserer un parte	vkládáním dílu
per plure dimensiones	několikrát
precision	přesnost
prendite	přijato
principio	zásada
proque	protože
prova	důkaz
rege	král
significa	označuje
simile	podobný
super	na
Switza	Švýcarsko
systema	system
vetere	starý

26. Energia

Energia es necessari pro toto que occurre in le mundo. In tempores passate le plus grande parte del energia applicate esseva fornite per le fortia muscular del homines e del animales domestic.

Hodie carbon, petroleo, aqua, e ligno nos da le grosso del fortia

motor. Vostre musculos e mie es exempte de labor nimis dur.

Fundamentalmente tote le energia de nostre terra veni del sol. Le calor del lumine del sol - octo minutas distante de nos in tempore de viage del radiation - es cosa vital.

Tote carbon e tote petroleo es lumine fossilisate del sol. Nos vive del energia immagazinate de eras passate. Nos expende extraordinari ricchessas accumulate eones ante que nostre ultime atavos comenciava evolver.

Si nos non habeva tanto de illos, omne pecia de carbon e omne gutta de petroleo esserea como tante auro o uranium. Illos es irrenovabile.

Le energia que nos cape per subjugar le cadita de aqua retenite per grande dicas, es production de iste anno.

Ita etiam le ligno que nos arde usa un lumine solar relativamente recente, un energia solar que ha un etate de solo alicun annos. Le energia del homine veni del calorias de nostre alimento usualmente cresce solo alicun menses retro, per via experimental le fission del uranium - como in le bomba atomic - ha apparite un nove fundo de energia item irrenovabile e extremamente limitate malgrado le facto que un libra de materia integralmente convertite in energia fornirea le

fortia electric del Statos Unite de America pro quasi un mense.

Nos certo non es al bordo penose de un carentia de energia sed un reguardo al futuro debe-rea inquietar nos pro le amor de nostre infantes.

Le carbon e le petroleo es si preciose a causa del substantias chimic que illos contine que il esserea logic de prohibir arder los pro obtener fortia motor. Nos prepara aperir le grande de-positos de schistos petrolifere. Nostre uso del importationes currente del lumine que le sol infunde super nos, es pieto- semente inefficace. Le campos e silvas usa solmente un parve fraction del radiation que illos recipe. Sed nos non pote mesmo construir un fabrica si efficace como le folio verde.

Nos indige un tanto vigorose effortio de recerca super le energia pro le futuro como lo a que le germanos nos fortiava in le disveloppamento del energia atomic. Nos deberea consecrar a illo un milliardo de dollars e dece mille del melior cerebros. Nos debe:

A. Discoperir le secreto del folio verde (photosynthese) e refacer lo chimicamente e mecha- nicamente con efficacia real.

B. Cercar plantas, sia algas sia alteres, que pote melio capturar le lumine solar pro alimentos,

productos chimic, e materias de combustion.

C. Reexplorar le fortia motor veniente del differentias de temperatura in le oceano, del fluxu e refluxu, del sufflu del ventos, e del calor directe del lumine solar. Risos del van- gloriose exploitatores de nostre amplissime provision de energia non deberea discourgiar nos.

D. Studiar le sol e le stellas per trovar nove directivas concer- nente le conversion de materia in energia, nam illo es lo que provide de combustibile iste corpores flammante.

E. Trovar elementos, ultra uranium e thorium, que contine usabile energia nucleari.

(Articulo del serie: in le futuro)
Watson Davis

Slovička a fráze

a causa de	kvůli
accumulate	nahromaděné
al bordo	na pokraji, na konci
al futuro	v budoucnu
alga	řasa
alicun menses retro	před několika měsíci
alimento	jídlo, výživa
amplissime	velmi velký, velmi prostorný
ante que	před
applicate	použitý
arder	hořet

articulo	článek
atavo	praděd, praotec, předek
auro	zlato
cadita	pád
calor	teplý
caper	chytit
carbon	uhlí
carentia	nedostatek
causa	způsobit
capturar	chytit, držet
chimic	chemikálie
cercar	hledat
combustibile	palivo, palivo
combustion	spalování
como tante auro	stejně jako tolik zlata
como lo a que	jako ten, kterému
concernente	ohledně
consecrar	obět
construer	stavět
continer	obsahovat
conversion	proměna
convertite	nahrazeno
cosa	věc
crescite	vyrostli
currente	aktuální
del melior	nejlepší
depositos	vklady
dica	přehrada
differentia	rozdíl

directe	jednoduché, přímé
directiva	směrnice
discoperir	objevit
discoragiar	odradit
disveloppamento	vývoj, zušlechťování
dur	tvrdý
efficace	efektivní
efficacia	účinnost
effortio	snaha
elemento	živel
eones	století
evolver	vyvinout
exemptar	osvobodit
expendar	strávit
exploitator	badatel
extraordinari	zvláštní; neobvyklý
fission	štěpení, fragmentace
flammante	hořící
fluxo	příliv
fornir	dodat
fornite	doručeno
fortia motor	hnací motor
fortia muscular	svalová síla
fortiar	prosadit
fossilisate	zkamenělý
fundamentalmente	v podstatě

fundo	dno, fond, rezerva
futuro	budoucnost
Germano	Němec
grosso	převážná část, hlavní podíl
gutta	kapka
il esserea logic de prohibir	bylo by logické to zakázat
importation	import
indiger	potřebovat
inefficace	neúčinný
inquietar	vyrušovat
integralmente	zcela
irrenovabile	nebýt schopen obnovy
ita	tak
item	taky
libra	libra
ligno	strom, dřevo
limitate	omezený
lumine	světlo
malgrado	i přes, bohužel
materias de combustion	palivové materiály
melio	lépe
melior	lepší
mundo	svět
muscular	svalnatý
musculo	sval
nam	protože

nam illo es lo que provide	protože to je to, co poskytuje
nucleari	jaderný
nos prepara aperir	připravujeme otevřít
obtener	obdržet
oceano	oceán
passate	minulý
pecia	kus
penose	těžký, těžký
per subjugar le cadita de aqua	zkrocením pádu vody
per via experimental	prostřednictvím zkoušek
petroleo	olej
petrolifere	olejový
photo-synthese	fotosyntéza
pietosemente	nešťastně, žalostně
preciose	cenný
pro le amor	pro lásku
pro toto que	za všechno
pro trovar nove directivas	najít nové pokyny
provider	zásobování
provision	skladem
real	skutečný
recente	nedávné
reexplorar	znovu prozkoumat
refacer	předělat

refluxo	odliv
reguardo	z pohledu, vzhledem
relativamente	poměrně
retener	zadržet
ricchessa	bohatství
riso	usměv
schisto	břidlice
secreto	tajemství
sia	být toto
si nos non habeva tanto de illos	kdybychom jich neměli tolik
solar	slunný
stella	hvězda
studiar	prozkoumat
sufflo	dech
subjugar	krotit
super	výše, nad
thorium	dráha
terra	země
tote	celý
ultra	kromě, nadto
uranium	uran
usabile	užitečné, použitelné
usualmente	obvykle
vangloriose	vychloubačný
veniente	pocházející
vento	vítr
viage	cesta, putování
vigorose	silný, s elegancí
vital	vitální

Slovníček interlingvo - český:

a	do, k, na, v
a ambe lateres	na obou stranách
a Boston	v Bostonu
a causa de	kvůli, pro
a domo	doma, do domu
a fin que	nakonec
a mi oculos	v mých očích, podle mého názoru
a omne casos	ve všech případech
a perder	do ztracena
a Petro	Petrovi
a pression constante	s konstantním tlakem
a presso de	u
a que	k čemu
a que hora	v kolik hodin
a qui	komu
a retro	pozpátku
a revider	na shledanou
a revider nos	sbohem, uvidíme se
a secunde mano	z druhé ruky
a si dicer	dá se to tak říct
a su filio	svému synovi

a su matre	své matce, jeho matce
a su torno	na druhou stranu
a un grado periculose	v nebezpečné míře
a un latere	na jedné straně
a vices	někdy, občas
ab	od, z
abbreviar	zkrátit
abdomine	břícho
absolute	absolutní, úplný
abundante	bujný, hojný
accender	zapálit
accendite	horlivý
acceptar	přistoupit na, přijmout, souhlasit
accidente	nehoda
acompaniar	doprovázet
accumulate	nahromaděné
accurrer adjutar	vyběhnout pomoci
aciero	ocel
activar	běh
activate	spuštěna
active	aktivní, pracovitý
addition	přidání, přičtení
adjustamento	úprava, přizpůsobení

adjustar los	opravit je	al dextera	na pravo
adjustar se	nastavit se	al dorso	ze zadu
adjutar	pomáhat	al exterior del fenestra	za oknem
adjuvar	pomáhat	al filio	synovi
administrate	aplikovaný	al fin	konečně, nakonec
admirabile	obdivuhodný	al futuro	v budoucnu
admirar	obdivovat	al hospital	v nemocnici
adresar	adresovat	al initio	na začátku
adressario	aresář	al Instituto National	v Národním ústavu
adresse	adresa	al matre	matce
aerator	ventilace	al monte	v horách
aere	vzduch	al pariete	ke zdi
aeree	vzduchový	al pariete de avante	na přední stěně
affaire (afere)	věc, záležitost	al presente	v současné době
affinitate	příbuznost, podobnost	al prime etage	v prvním patře
ager	dělat, jednat	al schola	do školy
agno	beránek, jehněčí	al sinistra	nalevo
agradabile	příjemný, pěkný	al tabula	ke stolu, u stolu
agricole	zemědělský	albergar	přístřeší
agricultura	zemědělství	alga	řasa
agro	role, orné pole	alicun	několik
al	do	alicun menses retro	před několika měsíci
al bordo	na pokraji, na konci	alicun tempore	zatímco
al campania	na venkově	alicuno	někdo, nějaký
al collo	u krku	alimento	jídlo, výživa
al comencia- mento	od začátku	alique	cosi, něco
al contrario	naopak		
al corte	na dvoře		

alique a mangiar	něco k jídlu	anno	rok
alora	pak, tak tedy	annunciar	oznamovat, ohlašovat
alte	vysoko, hlasitě	anseres	husy
alter ego	druhé já, nerozlučný přítel	ante	před
altere	jiný	ante ille	před ním
alterubi	někde jinde	ante que	před
altitude	výška	ante que illo cade	než spadne
amabile	milý, pěkný	antecamera	předpokoj, hala
amar	milovat	antemeridie	dopoledne, ráno
ambe	oba, obě, oboje	antenna	anténa
ambiente	životní prostředí, okolí	aperir	otevřít
americana	americká	aperte	otevřený
americano	americký	apertura	otvor
amica	přítelkyně	apparato de radio	radiový přijímač
amico	přítel	apparente	zdánlivý
amita	teta	apparentia	vzhled
amor	láska	apparer	ukázat
amplissime	velmi velký, velmi prostorný	appartamento	byt
amputar	řezat	appellar	volat
amusamento	hra, zábava	applicare	použít
amuser se	bavit se, hrát si	apportar	přinést
an	zda, či?	appreciar	hodnotit
anate	kachna	apprender	učit se
ancora	ještě, také	april	duben
angulo	roh, kout	aqua	voda
animal	zvíře	aqua fresc	sladká voda
		aquatic	vodní
		arar	orat

arbore	strom	attachar	přiložit, přiložit
arbusto	keř	attender	čekat, očekávat, počkat
arcante	ohýbající se jako luk	attente	pozorný
arcar	ohnout jako luk	attention	pozornost, pozor
Arctico	Severní ledový oceán	attraher	přitahovat
arder	hořet	atrappar	chytit
aria	árie	audibile	slyšitelný
arithmeticca	aritmetika	audiente	naslouchající
arrestar se	zastavit se	audientia	vyposlechnutílu ch
arrestate	zatčen	audientia	vyposlechnutí
arrivar	dorazit, přijít, přijet	audir	poslouchat, slyšet
arrivata	příchod	augusto	srpen
arteria	tepna	auro	zlato
articulo	článek	auto	auto
artificial	umělý	automobile	auto
ascender	povstát, stoupat (nahoru)	automotive	automobilový
ascensor	výtah	avantage	výhoda
ascoltar	poslouchat	avante	před
assatis	dost	ave	pták
assi	tak, toto také	baby	miminko
association	sdužení	balcon	balkón
astronomo	astronom	balsamo	balzám
atavo	praděd, praotec, předek	banca	banka, lavice
atmospheric	atmosférický	banchero	bankéř
atomic	atomový	banio	lázeň, vana, koupel
attachamento	příloha	barba	brada

barbero	holič, kadeřník	bonboniera	bomboniéra
barca	člun, loď	bordo	okraj
basar se	zakládat se	bottilia	láhev
basate se super	na základě	bove	vůl
basic	základní	bracio	paže
bassino	umyvadlo	breve	krátký, krátce
bavatorio	bryndáček	brillar	svítit, zářit
belle	krásný, nádhera	brossa	kartáček
belletristic	beletristický	brossa de dentes	zubní kartáček
bellette	ladný, hezoučký	brun	hnědý
ben	dobře	bucca	ústa
ben que	ačkoli	bulletin	bulletin
beneficio	výhoda	bursa	vak na peníze
bestial	zvířecí	button	knoflík, tlačítko
biber	pít	buttoniera	knoflíková dírka
bibliotheca	knihovna	butyrate	pomazáno máslem
bicyclar	jet na kole	butyro	máslo
bicycletta	jízdní kolo	cabina	chata, kabina
bissextil	přestupný	cader	padat
blanc	bílý	cadita	pád
blau	modrá	caffè	káva
blocar	blokovat	calide	teplý, teplá, teplé
blocate	blokováno	calor	teplý
bloco	blok	cambiar	změnit
bon	dobrý, dobrá, dobré	camelo	velbloud
bon die, mamma	dobré ráno, matko	camera	pokoj
bon die, senior	dobré ráno, pane	camera a mangiar	jidelna
bonbon	bonbón		

camera de banio	koupelna	carbon	uhlí
camerada	společník, kamarád	carboniera	uhelný důl
camerada de schola	školní kamarád	carentia	nedostatek
camisa	košile	carissime	nejdražší
campana	zvonek	carne	maso, tělo
campania	vesnice	caro	drahý
campo	pole	Carolo	Karel
can	pes	carrosseria	tělo
cancere	rakovina	carta	karta
cancerose	rakovinný	carta illustrate	pohlednice
cantar	zpívat	carta postal	pohlednice
capabile	schopný	casa	chata, dům
capello	čepice	caso	nehoda, případ
caper	chytit	cassa	pokladna
capillares	kapiláry	cata	každý
capillo	vlas	cata anno	každý rok
capillos	vlasý	cata die	každý den
capite	hlava	cata estate	každé léto
cappellero	kloboučník	cata matino	každé ráno
cappelleria	továrna na klobouky	cata un del quales	z nichž každý
cappello	čepice	cata vespere	každý večer
capra	koza	catena	řetěz
capro	kozel	catto	kočka
capturar	chytit, držet	caule	zelí
car	drahý, milý	causa	záležitost
car amico	drahý příteli	causar	způsobit
cara	drahá	cavalcar	jezdit na koni
		cavalla	kobyly
		cavallo	kůň

cavallo de cursa	závodní kůň	classa	třída
cec	slepý	classe	typ
cecate	zaslepený	claudite	zavřený
celere	rychlý	clave	klíč
celeremente	rychle	clavo	hřebík
cento	sto	cocinar	vařit
central	centrální, hlavní	coclear	lžíce
centro	centrum, střed	coffro	kufr
centro	střední	cognoscer	vědět
cercar	hledat	coler	ošetřovat, pečovat
cerebro	mozek	collar	nalepit, lepit
certo	jistě	collection	sběr, sběr
cetera	jiný, jistý	colliger	sbírat
chaise	křeslo	collo	krk
chimia	chemie	collocar	umístit
chimic	chemikálie	collocate	umístěný
chirurgo	chirurg	color	barva
chloro	chlór	columba	holub
chlorophylla	chlorofyl	columbiera	holubník
choc	šokující	combatter	bojovat
cinque	pět	combattibile	bojeschopný
circa	kolem, okolo	combustibile	palivo
circular	kruhové, kulovité	combustion	spalování
circulation sanguinee	krevní oběh	comedia	komédie
citare	město	comencia-mento	počátek, začátek
clar	jasný	comenciar	začít
clar que si	jasne že tak, samozřejmě ano	cometa	kometa
		comma	čárka
		commercial	komerční

como	jak, jako	con se	spolu
como lo a que	jako ten, kterému	con te	s tebou
como saluta vos	jak se zdravíte	con un brossa de dentes	kartáčkem na zuby
como tante auro	stejně jako tolik zlata	con un pectine	hřebenem
como un specie	jako určitý druh	con vos	s vámi
companion	společník	concernente	ohledně
complete	kompletní	concerto	koncert
complete- mente	úplně	concurso	konkurence, soutěž
complexe	komplex	condition	stav
complexitate	složitost	conducer	vést, řídit
componer se	skládat se	conducite	vedeno
comprender	obsahovat, zahrnovat, rozumět	configuration	konfigurace, nastavení
con	s	conilio	králičí
con illa	s ní	connecter	spojit
con illas	s nimi	connectite	připojeno
con ille	s ním	consecrar	věnovat, obětovat
con illes	s nimi	conservar le digito	uchovat prst
con Illo	s ním	consister de	skládá se z
con illos	s nimi	constante	konstantní
con interesse	se zájmem	constituyente	součástka
con le toalia	ručníkem	construer	stavět
con me	se mnou	contentar se	být spokojený s
con nos	s námi	contenta se de un sol manica	spokojte se s jedním rukávem
con que	čím	contente	obsah
		contente	spokojený

contentissime	velmi spokojen	crescite	vyrostli
contento	obsah	cresta	hřeben
continente	obsahující	critar	křičet, vykřiknout
continer	obsahovat	cuje	jehož, jejíž
continuar	trvat	culina	kuchyně
continuemente	neustále	cultivar	pěstovat
contra	proti, předtím	cuna	kolébka
contrario	protiklad, opak	currente	aktuální
conventional	obyčejný, konvenční	currer	běh
conversion	proměna	currero	kurýr, běžec, posel
convertite	nahrazeno	curriculo	studijní program
cooperation	spolupráce	cursa	závod
coperir	pokryt	curvar	zakřivit, zkřivit
cordial	srdečný	curvate	zakřivený
cordialmente	srdečně	cyclista	cyklista
corpore	tělo	dama	dáma
correcte	správně	damno	škoda
correspon- dente	odpovídající	dar	dáti, darovat
corrigir	opravit	data	datum
corte	nádvoří	de	o
cosa	věc	de	od
cosina	sestřenice	de costume	obvykle
cosino	bratranec	de grande utilitate	velmi užitečné
costas	břehy, pobřeží	de illo	od něj, od
costume	zvyk	de lo que cade	z toho co padá
Cracovia	Krakov	de lo que ille lege	z toho co čte
creator	tvůrce	de maniera	cesta
creder	věřit, soudit		
crescer	růst		

de manera que	takže, tímto způsobem, že	dentés	zuby
de que	z čeho	departamento	oddělení
de que color	jaká barva	depositos	vkłady
de Switza	švýcarský	depost	od
de tante importantia	tak důležité	depost	od, odtehdy
de ubique	odkudkoli	depression	deprese
deber	muset	descender	jít dolů
deber	povinnost, úkol	desde	od
deber de schola	školní úkol	designar	kreslit
dece	deset	desirar	toužit, přát si
dedicar	věnovat	destinar	přidělit
dedicate	oddaný	destinario	adresát, příjemce
defecto	vada	destinate	zamýšlený
deforestation	těžba dřeva	devenir	stát se
deforestar	vykácet les	deveniva	stal se
del	od, z, ze	devote	oddaný
del melior	od nejlepšího	dextere	pravý
del simias	od opic	dica	přehrada
del tractate conilio	o pojednáváním králíku	dice	řekni, řekněte
deman	zítra	dicer	mluvit, říkat
demandar	ptát se, požadovat	dictato	diktát
demonstrar	prokázat	dictionario	slovník
demonstrate	prokázáno	die	den
dense	hustý	differentia	rozdíl
dente	zub	difficile	obtížný
		difficultate	obtížnost
		digito	prst
		diligente	naléhavé
		diligente	pilný, naléhavé
		diligentemente	pilně

diligentia	naléhavost	disveloppa- mento	rozvoj
diligentissime	velmi naléhavé	disveloppa- mento	vývoj, zušlechťování, propracování
dimension	rozměr, velikost	disveloppar	rozvíjet, propracovávat
directe	jednoduché, přímé	diverse	rozličný
direction	směr	divider	rozdělit
directiva	směrnice	dividite in	rozdělen na
disapparer	zmizet	division	dělení, divize
discontente	nespokojený	docile	učenlivý
discontento	nespokojenost	doctor	doktor, lékař
discoperir	objevit	doctores	lékaři
discoragiar	odradit	domestic	domácí
disfoliar	otrhat listy	dominica	neděle
disgelation del estate	letní rozmrazování	domo	dům
disharmonia	disharmonie	dormiente	spící
dishonor	hanba	dormir	spánek
dismascar	odhalit	dormir	spát
disnationalisar	odnárodnit	dormite	ten, který spal
disorganisar	dezorganizovat	dosso	záda, opěradlo
dispacchettar	rozbalit	dozena	tucet, dvanáctka
disperger	rozptýlit	droga	draga,
displicar	rozvinout	drogeria	drogerie
displicate	rozšířený	dunque	tudíž, tak
displumar	vytrhávat peří	duo	dva, dvě, dvojice
disproportion	disproporce	duple	dvojnásobek
disproviste de chlorophylla	bez chlorofylu	dur	tvrdý
distante	vzdálený	durante	během, zatímco
distantia	vzdálenost		

durante le giornata	celý den	entrante	vcházející
durante que	zatímco, během, kdy	entrante in le antecamera	vcházejíce do předpokoje
durar	trvat	entrar	vejít, vstoupit
e	a	entrare	ten, který vešel
ecce	hle, vida	eones	věky, století
eder	jíst, jídlo	epitheto	přídomek, epitaf
effecto	efekt, výsledek	epoca	epoca, éra
effectuate	přihotoveno	equal	stejný, rovný
efficace	efektivní	equalmente	totéž
efficacia	účinnost	equipar con	vybavit, opatřit
effortio	snaha	equivalente	rovný
elaborate	rozvinutý	era	éra
electric	elektrický	eradicar	vykořenit
electrochoc	elektrický šok	erronee	špatně
electrochoches	elektrické šoky	error	chyba
elemento	živel	eruption	sopečná erupce
elevar	zvedat, vstávat, vychovat	es	je, jest
elevar lo	pěstovat ho	es combattibile	dá se s tím bojovat
elevation	nadmořská výška	es destinate a funcionar	je určen tak, aby fungoval
emer	koupit	es importante	je důležité
emplear	užívat, používat	es liberate	jsou propuštěni
energic	energický	es obtenibile	je dosažitelný
energicamente	rázně	es reportate	hlásí, je hlášeno
enoiante	nepříjemné, otravné	es septe horas	je sedm hodin
enoiar	nudit se	es usate a nettar le interior	slouží k čištění interiéru
entra!	vstup!, vstupte!	es ver	je to pravda

esser	být	executar	vystupovat, provádět
esser de opinion	být mínění	executate	hotovo
esser site	být umístěn	exemplo	příklad
esser tarde	být pozdě	exempter	osvobodit
essugar se	utírat se	exister	existovat
estate	léto	exito	výstup
estimar	cenit si	expansion	rozšíření
estimate	vážený, ctihodný	expectar	očekávat
estrade	stupínek (zvýšený)	expedition	expedice
estranie	cizí	expendar	strávit
estranie	podivný	experimentar	dělat experimenty, zkoušet
etage	patro	experimento	experiment
etate	stáří	exploitator	badatel
etiam	také, navíc	explorator	výzkumník
eveliar	probudit	explosion	výbuch
evitar	vyhnout se	exponer	vyložit
evolver	vyvinout	exponite al radiation	vystaveno záření
Europa	Evropa	exterior	vnější strana
ex	z	extinguite	vyhaslý
exactemente como	jakož i, stejně jako	extracto	výpis
exceder	překročit, překonat	extraordinari	zvláštní, neobvyklý
excellente	vynikající	extrememente	neobvykle, extrémně
excepte	až na	fabrica	továrna
excessive- mente	velmi	fabricate	vyrobeno
exclamar	volat	fabula	příběh
excursion	výlet		

facere	dělat	fission	štěpení, fragmentace
facere attentionem	budte opatrní	flammante	hořící
facile	snadný	flor	květ
facite	zhotovený, vyrobený	flottante	plovoucí
facto	skutečnost	fluxo	přiliv
falcar	kosit	folio	list
falta	chyba	folio de papiro	list papíru
fama	fáma	foras	mimo, ven
fame	hlad	forestar	zalesnit
familia	rodina	forma	forma
famose	slavný	formation	tvoření
fango	bláto	formato	formát
farma	hospodářství, farma	fornir	dodat
favorabile	úspěšný	fornite	doručeno
februario	únor	forsan	možná
felice	šťastný	forte	mocný, silný
fenestra	okno	fortia	platnost
ferrero	kovář	fortia motor	hnací motor
ferro	železo, žehlička	fortia muscular	svalová síla
ferrovia	železniční	fortiar	prosadit
ferroviero	železničář	fortias aeree	vojenské letectvo
fidel	loajální	fortissime	velmi silný
filia	dcera	fossilisate	zkamenělý
filio	syn	francese	francouzština
fin	konec, cíl	fratre	bratr
finir	končit	frequentar	zúčastnit se, chodit do
finissime	nejpřesnější	frequente	časté
firme	silný	frequentia	frekvence
firmemente	těsně		

fresc	čerstvý	glaciero	ledovec
fricar	třít	globo	stínidlo (kulaté u lampy)
frigide	studený	globo	zeměkoule
fructo	ovoce	grado	stupeň
functionar	jednat, fungovat	gradualmente	postupně
fundamental	základní, zásadní	grammatica	gramatika
fundamentalmente	v podstatě	grande	velký
fundo	dno, fond, rezerva	granmatre	babička
fungo	houba	granparentes	prarodiče
furca	vidlička	granpatre	dědeček
furchetta	vidlička	grillia	mřížka
futuro	budoucnost	gris	šedá
galaxia	galaxie	grosso	groš
gallina	slepice	grosso	převážná část, hlavní podíl
galliniera	kurník, slepičárna	gruppo	skupina
gallo	kohout	guarda	hlídá, chrání
gamba	noha	guardacostas	pobřežní hlídka
garantir	záruka	guardafango	blatník
garantitamente	zaručeně	guardar	hlídat
gaudio	radost	guardaroba	šatna
geographia	zeměpis	Guinea	Guinea
geologo	geolog	gumma	guma
Germano	Němec	gumma elastic	gumička
gigante	obří	gusto	chuť
gigante instrumento	velikánský přístroj	gutta	kapka
glacie	led	guttar	odkapávat
		guttiera	okap
		ha	má
		ha amputate	amputovaný

ha discoperite	objevil	homogenee	homogenní
ha disveloppate	vyvíjeli se	honor	čest
ha essite	byl, byla, bylo	hora	hodina
ha le avantage	má tu výhodu	horas	hodiny
ha observate	pozoroval	horologio	hodiny
ha predicite	předpověděl	horologio de pariete	nástěnné hodiny
ha publicate	zveřejněno	hospital	nemocnice
ha revelate	odhaleno	human	člověk
ha un apparentia	má vzhled, vzhled	ibi	tam, támhle
haber	mít	iceberg	ledovec
habitar	bydlet, žít	identificabile	rozpoznatelný
habitar	obývat	identitate	identita
habitat	obvyklé prostředí zvířete nebo rostliny	il es	existuje
hala	hala	il es	jest, je
harmonia	harmonie	il es importante	je důležité
hastar	spěchat	il es septe horas	je sedm hodin
helicoptero	helikoptéra	il es ver	je pravda
herba	bylina, tráva	il esserea logic de prohiber	bylo by logické to zakázat
hiberno	zima	il ha	tady je, zde jsou
hic	tu, tady, zde	il ha nulle	není žádný
hinnimento	ržání, řehtání	il habeva	měl
hinnir	říhat, řehtat, kňučet	il manca un costituente de illo	chybí přísada
historia	historie	il pare	vypadá to, zdá se
historico	historik	il pluve	prší
hodie	dnes		
homine	člověk		

illa	ona	ille se pectina	on se česá
illa dice	ona říká	ille se pone	on si lehá
illa entra	ona vstupuje (žena)	ille se sede	on si sedá
illa evelia su filio	probouzí svého syna	ille se vesti	obléká se
illas entra	ony vstupují (ženy)	ille succedera	uspěje, podaří se mu
ille	on, tento	ille va	on přichází
ille ascende al prime etage	vychází do prvního patra	Ille vide arrivar	vidí že přichází
ille debe	on musí	illegibile	nečitelný
ille dice	on říká	illes entra	oni vstupují (muži)
ille entra	on vstupuje	illes roga de accompaniar les	oni žádají, aby je mohli doprovodit
ille es multo interessate	on se velmi zajímá	illes saluta	vítají
ille invia	on posílá	illes se leva	vstávají
ille la dice	říká jí	illes se sede	sedají si
ille le pone	on mu podává	illes sede	sedí
ille non ha	on nemá	illo	on, ona, to (předměty)
ille non ha tempore a perder	on nemá čas nazbyt	illo	to (předmět)
ille non me lo dice	on mi to neříká	illo	toto (dole)
ille saluta	vítá	illo entra	vstupuje (předmět)
ille se essuga	on se utírá	illos	ty (předměty)
ille se frica le oculos	on si tře oči	illos continente	ty, které obsahují
ille se lava	on se myje	illos entra	vstupují (věci)
ille se leva	zvedá se, vstává	illuminar	rozsvítit
		illumination	osvětlení
		imbalsamar	balzamovat

imbarcar	naložit na loď	in le camera de banio	v koupelně
imbottiliar	naplnit láhev	in le direction	ve směru, vůči
imbursar	přijmout, přijít	In le medio	uprostřed
immagazinage	skladování, sklad	in le mesme strata	na stejné ulici
immagazinar	uskladnit	in le primavera	na jaře
immediate	hned	in le tabula	ke stolu, ve stolu
immediate-mente	ihned	in le tassa	v poháru, do poháru
immerger	ponořit, namočit	in le vespere	večer, navečer
immunde	nečisté, špinavé	in loco de	namísto, místo toho
impatiente	netrpělivý	in plus	více, navíc
impatientia	netrpělivost	in quatro juveniles	u čtyř dětí
importa	je důležité	in que	kde
importante	důležité	in su lecto	ve svém lůžku
importation	import	in vice	ale, namísto
imprisonar	uvěznit	inamorar se	zamilovat se
in	dovnitř, do, v	incarnar	ztělesňovat
in alte voce	hlasitě, nahlas	incarnation	inkarnace
in basso	dole, zespodu	incassar	sbírat
in concerto con	ve shodě s	includer	zahrnout
in consequentia	jako výsledek	includite	připojeno, v příloze
in estate	v létě	incoffrar	zavřít do kufru
in hiberno	v zimě	incunar	dát do kolébky
in illo	v něm, v ní	indicante le bibliotheca	ukazující na knihovnu
in le arctico	v ledovém oceánu		
in le camera	v pokoji		

indicar	ukazovat	instrumenteria	místnost na náradí
indice	ukazováček	instrumento	nástroj
indiger	potřebovat	instrumento de precision	přesný nástroj
individual	individuální	insula	ostrov
indurar	vydržet	intacte	nepoškozené
industrial	průmyslový	intascar	dát do kapsy
inefficace	neúčinný	integralmente	zcela
inevitabile	nevyhnutelný	intelligente	inteligentní
infante	dítě	inter	mezi
inficer	infikovat	intercambiar	vyměnit
inficite de tuberculosis	nakažených tuberkulózu	interessante	zajímavý, zajímavící se
influenza	chřipka	interessate	zainteresovaný
infunder	vlévat	interessato	zájemce
ingeniero	inženýr	interesse	zájem
initiar	zahájit	interior	interiér, vnitřní strana
initio	začátek, počátek	interminabile	nekonečný
injection	injekce	interprendite	provedený
innovation	inovace	interramento	pohřbení
innumerabile	nespočet	interrar	pohřbít
inquadrar	rámovat	interrumper	přerušit
inquietar	vyrušovat	interstellar	mezihvězdný
inscriber	vstoupit, zapsat	Intertanto	mezitím
inseparabile	neoddělitelný	intra	uvnitř
inserer	vkładát, vložit, dát do	intra 1 km	do 1 km
insolubile	nerozpustný	intra iste limites	v těchto mezích
installar	instalovat	inveloppe	obálka
installate	nainstalováno		
institutor	učitel		

invention	vynález	jardin	zahrada
inviar	poslat	jentaculo	snídaně
invisible	neviditelný	jentar	jíst snídani
invitar	pozvat	joiel	klenot
io	já	joielero	klenotník
io entra	vstupuji, jdu dovnitř	jornal	časopis
io non lo crede	tomu nevěřím	jornata	celý den
io non pote visitar le	nemůžu ho navštívit	jovedi	čtvrtek
ipse	sám	julio	červenec
ir	jít; jet	junio	červen
ir in bicycletta	jet na kole	junior	mladistvý
irrenovabile	nebýt schopen obnovy	justo	přesně
isolation	izolace, odloučení	juvenil	mladistvý
iste	ten, ta, to	juxta	u, vedle
isto	ten, to, tehle,	kilo	kilo
isto	tento	kilometro	kilometr
isto es	jest, tohle je	kiosque	kiosk, stánek
isto seque le motiones	sleduje pohyby	la	tu, onu, jí (žena, 4. pád)
ita	stejný	labor	práce
item	také	laborar	pracovat
itero	znovu	labyrintho	bludiště
jacer	ležet	lacerar	roztrhnout
jachetta	žaket, bunda	lacerta	ještěrka
jaco	bunda	laco	jezero
jam	už	lacte	mléko
januario	leden	lactera	dojčička
		lacteria	mlékárna
		lactero	mlékař
		lama	lama
		lampa	lampa

lampa de tabula	stolní lampa	le mamma de Petro	Petrova matka
lana	vlna	le matre entra	matka vchází
lancear	hodit, propagovat	le melior	nejlepší
lancear al mercato	dát na trh	le mense de februario	měsíc únor
large	široký	le mesme	stejný
las	jim, je (ženy)	le patre non es ancora a domo	otec není ještě doma
las	ony	le plus forte	nejsilnější
lassa la tranquille	nech jí v klidu	le plus grande	největší
lassa nos vader	pojďme	le plus grande parte	většina z toho
lassar	pustit, povolit	le plus sovente	nejčastěji
latere	strana, bok	le prova per altere scientistas	důkaz podaný jinými vědci
latrar	štěkat	le qual	který
latrato	štěkot	le rattos se servi de radar	krysy používají radar
lavar	mýti	le septimana proxime	příští týden
le	mu	le sol brilla	slunce svítí
le	mu (člověk)	le sol entra per le fenestra	slunce vstupuje oknem
le	on, mu	le un	jeden
le	ten	le un le altere	jeden druhého
le altere	druhý	le unes sur le alteres	jedni nad jinými
le camera de Petro	Petrův pokoj	lection	lekce
le duo pueros saluta le un le altere	oba chlapci se zdraví	lecto	lůžko
le fenestra va foras	okno jde ven		

lecto de ferro	železná postel		zdá, že to znamená
leger	číst		
legibile	čitelný	loco	místo
legumine	zelenina	locomotion	pohyb
lente	volný, pomalý	longe	dlouhý
lentement	pomalou	longemente	dlouho
les	oni, jim, jejich (muži)	lor	jejich, svoje
leva te	vstávej	lore	jejich
leva vos	vstávejte	los	jejich
levar se	zvedat se, vstávat	los	jim, je (předměty)
leve	lehký, levý	lumine	světlo
levemente	mírně, lehko	lunch	druhá snídaně, oběd
liberar	uvolnění	lunchar	obědovat
liberate del labor de supportar lo	osvobození od úsilí o jeho udržování	lunedi	pondělí
libra	libra	ma	ale
libro	kniha	maestro	učitel, mistr
ligno	dřevo, strom	magazin	sklad
limitate	omezený	magnete	magnet
limite	hranice, limit	magnetic	magnetický
lingua	jazyk	magnific	spanilý, úžasný
littera	list, dopis, písmeno	maio	květen
lo	mu, jemu, jeho (předmět)	mal	zlý
lo que	to co	mal herba	plevel
lo que pare significar	co se zdá znamenat, co se	malgrado	i přes
		mamma	mama
		mammari	prsa, bradavka
		mangiar	jíst
		manica	rukáv
		maniera	způsob

manifestar	ukázat	mediterraneo	středozevní moře
mano	ruka	melio	lépe, lepší
manos	ruce	membro	člen
mantello	kabát	memorar	pamatovat
mantello a pluvia	pláštěnka	menar	vést
mantener	udržovat	mense	měsíc
manual	učebnice, příručka	meraviliar	překvapit
manual de schola	školní učebnice	meraviliate	překvapený
mappa	mapa	mercato	trh
mar	moře	mercuridi	středa
Marco	Marek	meridie	poledne
Marco face su amico entrar	Marek představuje svého přítele	meritar	zasloužit si
martedi	úterý	mesme	sám
martio	březen	mesmo	dokonce
masca	kapuce	metallic	kovový
materias de combustion	paliva	meteorologic	počasí
mathematica	matematika	methodo	metoda
matino	ráno	mi	můj, moje, svoje
matre	matka	miaular	mňoukat
maximo	maximum	mie	můj
me	mi, mně, mne	minus	méně
medie	polovina	minuta	minuta
medie hora	půl hodiny	minute	malý
medio	střední	moda	móda
		molestar	obtěžovat
		momento	moment
		moneta	peníze
		monstrar	ukázat, předvést
		montania	hory

montar	stoupat, stoupat vzhůru	necessari	nutný
monte	hora	nepote	synovec
morir	zemřít	netta	čistí
morsello	kus	nettafenestra	čistič oken
morsello de pan	kousek chleba	nettar	čistit
morte	mrtvý	nettar fenestra	čistit okna
motion	hnutí	nigre	černý
movente	pohyblivý	nivello	na úrovni
mover	hýbat se	no	ne (v odpovědi)
mugir	bučet	no, mi caro	ne, můj drahý
multe	velice, velmi	nocte	noc
multiplication	násobení	nomine	jméno
multo	moc, velmi, hodně	non	ne
multo calide	velmi horký	non es applicabile	nelze použít
mundo	svět	non es plus tanto	to už neplatí, už to tak není
mus	myš	non importa	to není důležité, to je jedno
muscular	svalnatý	non importa como diverse	bez ohledu na to, jak se liší
musculo	sval	non importa post quante transporto o immagazine	po jakékoli větší přepravě nebo skladování
nam	protože	non plus que un	jen jeden
nam illo es lo que provide	protože to je to, co poskytuje	non solo	nejen
nascer	narodit se	nonne?	ne-li? skutečně?
natar	plavat	normal	normální
nationalisar	znárodnit	norwegian	norský
natrium	sodík		
natura	příroda		
natural	přírodní		
naturalitate	přirozenost		

nos	my, nás	occasion	příležitost
nos	nám, nás	occasion de amuser me	příležitost mne pobavit
nos entra	vstupujeme	occupar	obsadit
nos lo descende	jdeme po nich dolů	occupation	obsazení
nos prepara aperir	připravujeme otevřít	ocurrer	stát se, nastat
nostre	náš, naše	Oceania	Oceánie
nota	nota	oceano	oceán
nota	poznámka	octo	osm
nove	nový	octo horas	osm hodin
novem	devět	octo horas minus dece	osm hodin za 10 minut
novembre	listopad	octo horas minus quarte	za čtvrt hodiny osm
nuces	ořechy	octobre	říjen
nucleari	jaderný	oculo	oko
numero	číslo, numero, množství	oculos	oči
nunc	nyní	olim	kdysi, jednou, dříve
nutrir	živit, živit	omnes	všichni
nutritive	výživný	omne interessatos pote recipere informationes	všechni zájemci mohou dostávat informace.
o	nebo, buď, zda	omne le	všechno
obediente	poslušný	omne le necessari	vše potřebné
objectivo	objektivní	on debe	patří se
objecto	předmět	on ha discoperite	objevilo se
obrero	dělník		
obscur	temný		
obscuritate	tma		
observation	pozorování		
obstaculo	překážka		
obtener	obdržet		
obtenite	dosaženo		

on ha experimentate	byly provedeny testy	pan butyrate	chléb s máslem
on ha reparate	opraveno	paneteria	pekařství
on opina	věří se	panetero	pekař
on pote	může	pannello	šátek, tkanina
oncle	strýc	pantalones	kalhoty
opera	opera	Paolo	Pavel
operation	úkon	papa	tatínek
operetta	opereta	papilion	motýl
opinar	myslet, uvažovat, soudit	papireria	papírnictví
opinion	názor	papiro	papír
ora	nyní	papiro siccante	piják, ssavý papír
ordinari	obyčejný	parentes	rodiče
ordine	řád, pořádek	parer	zdát se, že, jevit se
organisar	organizovat	pariete	stěna
organismo	organismus	pariete de avante	přední stěna
orientar se	orientovat se	parlar	mluvit
original	originál	parola	slovo
ornate	zdobené	parte	část
ove	ovce	particula	částice, molekula
p.e. = per exemplo	například	partir	odejít, vyrazit
pacchetto	balíček	parve	malý
pacco	bedna, balík	pascer	pást se
Pacifico	Pacifik	passagero	cestující
pais	kraj, země	passar	projít
paisage	krajinka	passate	minulý
paisano	rolník	passato	minulost
palpebra	oční víčko	pastura	pastvina
pan	chléb		

patentar	patentovat	per inserer un parte	vkládáním dílu
patente	patent	per le fenestra	přes okno
patiente	trpělivý	per medio de	použitím, pomocí, s
patientia	trpělivost	per perder un parte	ztrátou nějaké části
patre	otec	per servir se	použitím, obslužením
pauc	trochu	per subjugar le cadita de aqua	zkrocením pádu vody
paucitate	malé množství	per via experimental	prostřednictvím zkoušek
pecia	kus	perder	prohrát, ztratit
pectinar	česat	perdeva	ztratil
pectine	hřeben	perdite	ztracený
pecunia	peníze	perfumeria	parfumerie
pede	noha	perfumo	parfém
pende de un clavo	visí na hřebíku	periculo	nebezpečí
pender	viset	periculo de esser inficite	nebezpečí infekce
pender del plafond	viset ze stropu	periculose	nebezpečný
penna	pero, hrot	periodo	doba
penna stilographic	plnicí pero	permanente	trvalý
penose	těžký	permitter	dovolit
pensar	myslet	persona	osoba
per	použitím, pomocí, s	pertiner	náležet, vlastnit
per accumular nove glacie	nahromaděním nového ledu	Petro	Petr
per administrar un extracto	pomocí extraktu	Petro jace e dormi	Petr leží a spí
per cento	procento	Petro jenta	Petr snídá
per illo	kvůli tomu		

Petro leva te	Petře vstaň	plano	plán
Petro se evelia	Petr se probouzí	planta	rostlina
petroleo	petrolej	plastico	plastický
petrolifere	olejový	platto	talíř
pharmaco	lék	plonar	vyplnit
photo	snímek, foto	pluma	ptačí péro
photogram- metric	fotogram- metrický	plumage	peří
photographia	fotografie	plure	několik, mnoho
photosynthese	fotosyntéza	plus forte	silnější
phrase	fráze, sousloví	plus grande	větší
physica	fyzika	plus que	přes, více
pictura	obraz	plus sovente	častěji
pietosemente	nešťastně, žalostně	pluvia	děšť
pila	stoh, zásoba	poema	báseň
pila de folios	stoh listů	polar	polární
pilota	pilot, dálkové řízení	pollice	palec
pisca	rybolov	polo	pól
pisce	ryba	polonese	polský
pisce a serra	piloun	Polonia	Polsko
pistola	pistole	poner	položít, klást
placer	radovat se, radost	poner ovos	snášet vejce
placia	místo	ponite	položený
plafond	strop	popular	lidový, populární
planar	plánovat	porco	vepř, svině, prase
planator	kluzák, hladič	porta	dveře
planca	police, polička, regál	portabile	přenosný
		portafolio	portfolio
		portamoneta	peněženka
		portapenna	držák na pero
		portar	nést, nosit

posseder	mít, vlastnit	presso	u, nablízko, blízko
possessor	vlastník, majitel	prestar	půjčit si
possibile	možný	preste	hotov, připraven
possibilemente	možná	presto	rychle
possibilitate	možnost	primari	základní, primární
post	za, po	primavera	jaro
post eder	po jídle	prime	první
post que	neboť, jako	primo	za prvé
postal	poštovní	principalmente	hlavně
postea	potom	principio	zásada
posterior	zadní	prision	vězení
postmeridie	odpoledne	pro	pro, aby
potente	schopný	pro albergar un secunde persona	pro útočiště jiné osoby
potentia	moc	pro comenciar un littera	pro začátek dopisu
potentia	síla, napájení	pro deman	na zítra
poter	moci	pro evitar obstaculos	pro vyhýbání se překážkám
practic	praktický	pro illuminar del scopo	pro osvětlení cíle
prato	louka	pro iste ration	z tohoto důvodu, tedy
precancerose	prekancerózní	pro le amor	pro lásku
preciose	cenný	pro le rationes	z důvodů
precision	přesnost	pro mantener iste temperatura	k udržení této teploty
predicer	předpovědět		
prender	brát, vzít		
prendite	přijato		
prenomine	jméno (první)		
preparar	připravit		
preparation	příprava		
presentar	předvést		
presente	aktuální		
pression	tlak		

pro prender notas	pro psaní poznámek	proportion	poměr
pro remover arbore	za odstranění stromu	proprie	vlastní
pro toto que	za všechno	proprietate	vlastnictví
pro trovar nove directivas	najít nové pokyny	proprietate	vlastnost
pro uso domestic	pro domácí použití	proque	proč
pro uso subsequente	pro pozdější použití	proque	protože
probabile	pravděpodobný	protection	bezpečnostní
probabile-mente	pravděpodobně	prova	důkaz
probabilitate	pravděpodobnost	proverbio	přísloví
production	výroba	provider	doručit, dát, poskytovat
producite	vyrobeno	provider	zásobování
profunde	hluboký	provider un melior	poskytovat lepší ochranu
programma	program	protection	
projecto	projekt	provision	zásoba, skladem, provize
projecto de construer	konstrukční projekt	proxime	blízký
promenada	procházka	psychiatro	psychiatr
promittente	slibný, příznivý	psychologic	psychologický
promitter	slib	psychologo	psycholog
pronunciar	vysslovit	public	veřejný
pronunciate	výrazný, výslovný	publico	publikum, veřejnost
pronunciate-mente	výmluvně, výrazně	puera	dívka
		puero	chlapec
		pullario	kurník
		pulvere	prach, popel, prášek
		pumpa	čerpadlo

pumpar	pumpovat, čerpat	que es isto	co to jest, co je to
puncto	směřovat	que face Petro?	co dělá Petr?
puncto de vista	úhel pohledu	que grande	jak velký
punctualmente	přesně	que habeva movite	co se pohnulo
quaderno	sešit	que hora?	kolik hodin?
quadrate	náměstí, čtvercový	que illos de aciero	než ty vyrobené z oceli
quadro	rám, rámeč	que immunde	jak špinavé
qual	jaký, jaká, jaké, jací	que io te presta	dovol, abych ti půjčil
qualitate	kvalita, jakost	que libro	jakou knihu, takovou knihu
quando	kdy když	que se attacha	která se lepí
quante	kolik	que se trova	co je tam, co se tam nachází
quarte	čtvrtý, čtvrtá, čtvrtina	que su temperatura ascende	aby mu stoupla teplota
quarto	čtveřice	qui	kdo
quasi	téměř, zpola	quo	pročež, takže, aby, tím, kam
quatro	čtyři	racemo	chomáč
que	co	radar	radar
que	který, který, kdo	radiation	záření
que	než (ve srovnání)	radio	radio
que	že, žebyže, k	radioactive	radioaktivní
que belle	jak pěkné	raffinar	vylepšit
que dice Petro?	co říká Petr?	raffineria	rafinerie
que die	který den		
que die del mense	který den v měsíci		
que es capable	kdo je schopný, kdo umí		

rango	řád, rozsah	reimplaciament to	výměna, nahrazení
rapide	rychle	reimplaciar	nahradit
ratto	krysa	reimplaciate	nahrazeno, nahrazení
real	skutečný	reimplantation	výsadba
receder	ustoupit	relativemente	poměrně
recente	nedávný	remaner	zůstat
recentemente	nedávno	remaneva	zůstal
recerca	výzkum, hledání	remarcar	všímat si, vnímat
recercas	testy	remover	odebrat
recercatori	výzkumný	reparatura	oprava
reciper	přijmout	repeter	zopakovat, opakovat
recitar	vyslovit, recitovat, říci	repetitemente	opakovaně
recreation	přestávka, oddych	reportar	informovat
reexplorar	znovu prozkoumat	reporto	zpráva
refacer	předělat	reposar	odpočinout si
refluxo	odliv	representar	representovat, představovat
refrigerar	ochladit	requirer	vyžadovat, potřebovat
refrigerate	studený	resimilar	podobat se
rege	král	resistente	odolný
region	plocha	responsa	odpověď
regnar	panovat	resultato	výsledek
reguardar	hlídat, dívat se	rete	síť
reguardo	z pohledu, vzhledem	retener	držet
regula	pravidlo	retenir	zadržet
regular	pravidelný	retenite	zadržžený
regularitate	pravidelnost		

retro	pozpátku, zpět	sapon	mýdlo
revelar	odhalit	saporose	chutný
revenir	vracet	satis	dost
revider	znovu vidět	scala	schody
revolver	revolver	scaphandro	oblek, skafandr
ric	bohatý	scarpa	bota
ricchezza	bohatství	schisto	břidlice
ris	rýže	schola	škola
risiera	rýžová pole	schola	střední škola
riso	usměv	secundari	
roba	oblečení	scholar	žák, student
rogar	dotázat se	scientific	vědecký
rotunde	kolo	scientista	učenec
rubie	červený	scopo	cíl, účel
rubino	rubín	scriber	psát
rumpe	zlom	scriber un littera	psát dopis
rumpenuces	louskáček	se	se, sobě
Russia	Rusko	se debe	je dlužno
russo	ruský	se renova	obnoven
sabbato	sobota	se trova	je umístěn
saccharo	cukr	secreto	tajemství
sacco	taška, torna	section	úsek
sal	sůl	seculo	století
sala de classe	učebna	secundari	sekundární
salata	hlávkový salát	secundo	podle
salatiera	salátová mísa	sed	leč, ale
saltar	skákat	sed mesmo	ale přece
saltation	skákání	sed que libro	ale jaká kniha
saltator	skokan	sede	stanoviště, sidlo, sezení
salutar	zdravit		
salutation	pozdrav		

sede te	posad' se	servir se de	použití
sede vos	posad'te se	sete	žízeň
sedente	sedící	setter	setr (pes)
seder	sedět, sednout	sex	šest
seder se	posadit se, sednout si	si	ano, jestli, či, zda
sedite	seděl	si nos non habeva tanto de illos	kdybychom jich neměli tolik
semblar	zdá se, vypadat jako, podobat se	si, mi cara	ano, moje drahá
semestre	pololetí, semestr	si, senior	ano, prosím pane
seminar	sít, rozsévat	sia	ať je
semper	vždy	siccante	sušený
senior	pan, pane	siccar	schnout
seniora	pani	significa	označuje, znamená
senioretta	pana, slečna	significar	znamenat
sentir	cítit	silentio	ticho
sentir se	cítit se	silva	les
separar	odpojit, oddělit	silvestre	lesní
septe horas	sedm hodin	simia	opice
septe horas del matino	sedm ráno	simile	podobný
septembre	září	sin	bez
septimana	týden	sin damno a istos	bez škody pro ně
sequente	další, následující	sin unquam interrumper	bez přerušení
sequentia	posloupnost	singulemente	samostatně
sequer	následovat, doprovázet,	sinistre	vlevo, levý
serie	série	sito	místo
serra	pila		
servir	sloužit		

societate	společnost	Sra. (zkratka)	paní
soda	soda	stabulo	stáj, chlív, maštale
sol	jediný, sám	stagno	rybník
sol	slunce	star	stát
solar	slunný	stato	stát
solmente	jen, toliko, pouze	Statos Unite	Spojené státy
solo	jen	statounitese	americký (USA)
solo	podlaha	stella	hvězda
solubile	řešitelný	stilo	tužka
solver	řešit	stilo de color	barevná tužka
son	jsou	stilo de graphite	grafitová tužka, obyčejná tužka
sonar	zvuk, hrát, zvonit	stilographic	psané tužkou
sonar le campana	zazvonit zvonkem	strata	ulice
sonda	sonda	studente	student
soror	sestra	studiar	prozkoumat
sortir	jít ven, vyjít ven	studio	studium, výzkum
sovente	často	su	svůj, jeho, její, jej
sparnios	úspory	su	svůj, svoje, svoji
spatiose	rozsáhlý, prostorný	su matre aperi le porta	jeho matka otevívá dveře
specialmente	zvláště	su matre le infunde	nalévá mu jeho matka
specie	typ, druh	sub	pod
specimen	vzorek	subcutanee- mente	podkožně
spectar	podívat se na	subjugar	krotit
sperar	doufat, očekávat	submerger	ponořit
spisse	tlustý		
spora	spora		
squalo	žralok		

submergibile	ponorný	tabacheria	tabatěrka
subsequente	později, následně	tabaco	tabák
substituere	nahrazený	tabula	stůl
subtraction	odčítání	tabula de fenestra	okenní tabule
succeder	zvládnout, uspět	tabula nigre	školní tabule
sud	jižní	tal	takový
sudar	potit se	talon	pata
sudation	pocení	tante	tak, tak velký
sudor	pot	tanto	tak, tak moc
sue	jeho, její	tarde	pozdě
sues	vlastní	tasca	kapsa
sufficiente	dostatečný	tassa	šálek, pohár
sufflo	dech	te	tobě, ti, tebe
super	výše, nad, na	technica	technika
super toto	především, hlavně, zvláště	technico	technik
superficie	povrch	temperatura	teplota
supernumerari	nadpočetný	tempore	čas, pohoda, počasí
supponer	předpokládat	tendente	ochotný
supportar	držet, podpírat	tendentia	sklon, tendence
supposition	předpoklad, domněnka	tendentia a disperger	sklon k rozptylu
supra	nahoře, výše	tener	držet
sur	na	tenue	tenký
sur illo	na něj, na ni	terminar	končit, ukončit
sur le tabula	na stole	terminate	konečný, ukončený
sur que	na čem	terra	země
surger	povstat	test	zkouška
Switza	Švýcarsko	testo	květináč
systema	systém		

texito	tkanina	trainate a curre	vycvičený k běhu
textile	textil	tranquille	klidný, pokojný
theatral	divadelní	transportar	pohybovat se, přepravovat
theatralitate	teatrálnost	transportar via	zvednout, přesunout
thema	zpracování, téma, esej	transporto	doprava
therapia	léčba, terapie	travalio	práce
thorium	thorium	trenta	třicet
tic tac	tik tak	tres	tři
timbro	známka	trimestre	čtvrtletí, trimestr
tinta	inkoust	tropo	příliš, mnoho
tintiera	kalamář	trovar	najít
tiramento	tahání, postroj	trovar se	nacházet se
tirar	střílet, táhnout	tu	tvůj, tvoje
tirator	střelec	tu	ty
tiratorio	šuplík	tu entra	vcházíš
titulo	titul	tue	tvůj
toalia	ručník	tunc	pak
toccar	dotýkat se	typo	typ
torna	se točí	ubi	kde
tornar	točit se	ubi se trova illos	kde jsou oni, kde se nachází
tornavite	šroubovák	ubi va ille	kam jde
torno	opačně	ubique	všude
tote	celý	ultime	poslední
tote le	všichni	ultra	další nad, kromě, nadto, na rozdíl od
tote su corpore	celé jeho tělo		
toto	docela, úplně		
tractamento	postup, léčba		
tractor	traktor		
traduction	překlad		
trainar	trénovat		

ultrasonic	nadzvukový	valvula	ventil, klapka
ultratenu	velice tenký, tenoučký	vangloriose	vychloubačný
un	jeden, jedna, jedno, nějaký	varie	různý, smíšený
un bloco pro prender notas	blok pro psaní poznámek	varietate	rozmanitost
un placer de poseder lo	radost to mít	vegetal	rostlinný
unitate	jednotka	vehiculo	povoz
universitate	univerzita	venerdi	pátek
unquam	kdykoli	veniente	pocházející
uranium	uran	venir	přijít
usabile	užitečné, použitelné	vento	vítr
usar	používat	verde	zelený
uso	použití	verso	směrem
usualmente	obvykle	vespere	večer
utile	užitečný	vestir	oblékat
utilitate	účelnost, užitek, utilita	vestir se	oblékat se
uxor	manželka	vestite	oblečený
uxoretta	ženuška, manželka	veterano	veterán
va	jde	vetere	starý
va esser	bude	vetule	starý
vacantias	dovolená	via	cesta, pryč
vacca	kráva	viage	cesta, putování
vacue	prázdný	vice	jednou
vade al strata	jde na ulici	vices	krát
vader	jít	vider	vidět
		vigorose	silný, s elegancí
		villa	vila
		village	ves
		visage	vzhled
		visita	návštěva
		visitar	navštívit, navštěvovat

vista	pohled
viste que	vzhledem k tomu, jako, protože
vita	život
vital	vitální
vitamina	vitamín
vite	šroub
vitro	sklo, sklenka
vivente	živý, žijící
viver	žít
voce	hlas
volante	letící
volar	létat, třepetat
vole dicer	chci říct, řečeno
voler	chtít
vos	vy, vám, vás, Vy, Vám, Vás
vos entra	vstupujete
vostre	váš, vaše
vulcanic	sopečný
west	západ
zebra	zebra
zoologic	zoologický

Slovníček česko - interlingví:

a	e
absolutní, úplný	absolute
aby mu stoupla teplota	que su temperatura ascende
ačkoli	ben que
adresa	adresse
adresát příjemce	destinario
adresovat	adressar
aktivní, pracovitý	active
aktuální	currente, presente
ale	ma, sed
ale jaká kniha	sed que libro
ale přece	sed mesmo
ale, namísto	in vice
americká	americana
americký	americano
americký (USA)	statounitese
amputovaný	amputate
aniž by jim ublížil	sin damno a istos
ano	si
ano, prosím pane	si, senior
anténa	antenna

aplikovaný	administrate, aplicate
aresář	adressario
árie	aria
aritmetika	arithmetica
arteria	artérie
astronom	astronomo
ať	sia
atmosférický	atmospheric
atomový	atomic
auto	automobile
automobilový	automotive
až na	excepte
babička	granmatre
badatel	exploitator
balíček	pacchetto
balík	pacco
balkón	balcon
balzám	balsamo
balzamovat	imbalsamar
banka	banca
bankéř	banchero
barevný	color
báseň	poema
bavit se	amuser se
bedna	pacco
běh	currer
během	durante
beletristický	belletristic
beránek, jehně	agno
bez	sin

bez chlorofylu	disproviste de chlorophylla	březen	martio
bez ohledu na to, jak se liší	non importa como diverse	břicho	abdomine
bez přerušení	sin unquam interrumper	břidlice	schisto
běžet	curre	bryndáček	bavatorio
bezpečnostní	protection	bučť	mugir
bílý	blanc	bud'	o
blatník	guardafango	bude	va esser
bláto	fango	budoucnost	futuro
blízko	presso	bujný	abundante
blízký	proxime	bulletin	bulletin
blok	bloco	bunda	jaco
blok pro psaní poznámek	un bloco pro prender notas	bydlet	habitar
blokováno	blocate	byl, byla, bylo	ha essite
blokovat	blocar	bylina	herba
bludiště	labyrintho	byly provedeny testy	on ha experimentate
bohatství	ricchezza	byt	appartamento
bohatý	ric	být	esser
bojeschopný	combattibile	být pozdě	esser tarde
bojovat	combatter	být umístěn	esser site
bomboniéra	bonboniera		
bonbón	bonbon	čárka	comma
bota	scarpa	čas	tempore
brada	barba	časopis	jornal, revista
brát	prender	část	parte
bratr	fratre	častěji	plus sovente
bratranec	cosino	částice	particula
břehy	costas	často	sovente
		častý	frequente
		čekat	attender
		celé jeho tělo	tote su corpore

celý	tote	člun, loď	barca
celý den	jornata	co	que
cenit si	estimar	co dělá Petr?	que face Petro?
cenný	preciose	co je tam	que se trova
centrum	centro	co je to	que es isto
čepice	cappello	co říká Petr?	que dice Petro?
černý	nigre	co se zdá, že to	lo que pare
čerpadlo	pumpa	znamená	significar
čerstvý	fresc	cosi, něco	alique
červen	junio	čtveřice	quarto
červenec	julio	čtvrtek	jovedi
červený	rubie	čtvrtletí,	trimestre
česat	pectinar	trimestr	
čest	honor	čtvrtý, čtvrtá,	quarte
cesta	via, cammino	čtvrtina	
cestující	passagero	čtyři	quatro
či	si	cukr	saccharo
cíl	scopo	cyklista	cyclista
čím	con que	dá se s tím	es combattibile
číslo	numero	bojovat	
číst	leger	dá se to tak	a si dicer
čistič oken	nettafenestra	říct	
čistit	nettar	další	sequente
čistit okno	nettar fenestra	další nad	ultra
čitelný	legibile	dáma	dama
cítit	sentir	dát do kapsy	intascar
cítit se	sentir se	dát do kolébky	incunar
cizí	estranie	dáti, darovat	dar
článek	articulo	datum	data
člen	membro	dávat pozor	facer attention
člověk	homine	dcera	filia

dech	sufflo	dobré ráno, pane	bon die, senior
dědeček	granpatre	dobry, dobrá, dobré	bon
dělat	facere	docela, úplně	toto
dělat, jednat	ager	dodat	fornir
dělení, divize	division	dojička	lactera
dělník	obrero	dokonce	mesmo
den	die	doktor	doctor
deprese	depression	dole, zespodu	in basso
deset	dece	doma, do domu	a domo
děšť	pluvia	domáci	domestic
devět	nove, novem	dopoledne	antemeridie
dezorganizovat	disorganisar	doprava	transporto
diktát	dictato	doprovázet	acompaniar
disharmonie	disharmonia	doprovází pohyby	isto seque le motiones
disproporce	disproportion	dorazit, přijít	arrivar
dítě	infante	doručeno	fornite
divadelní	theatral	doručit, dát	provider
dívat se	reguardar	dost	satis, assatis
dívka	puera	dostatečný	sufficiente
dlouho	longemente	dotázat se	demandar, rogar
dlouhý	longe	dotýkat se	toccar
dnes	hodie	doufat	sperar
dno	fundo	dovnitř, do	in
do	a, at	dovol, abych ti půjčil	permitte que io te presta
do 1 km	intra 1 km	dovolená	vacantias
do školy	al schola	dovolit	permitter
do ztracena	a perder		
doba	periodo		
dobře	ben		
dobré ráno, matko	bon die, mamma		

drahá	cara	energický	energic
drahý	car	epocha, éra	epocha
drahý příteli	car amico	éra	era
dřevo, strom	ligno	Evropa	Europa
droga	droga	existovat	exister
drogerie	drogeria	existuje	il es
druhé já, nerozlučný přítel	alter ego	expedice	expedition
druhý	le altere	experiment	experimento
držák na pero	portapenna	experimento- vat	experimentar
držet	capturar	fáma	fama
držet	retener	fantazie	phantasia
držet, podpírat	supportar	fond, rezerva	fundo
držet	tener	forma	forma
duben	april	formát	formato
důkaz	prova	fotografie	photographia
důkaz podaný jinými vědci	le prova per altere scientistas	fotogram- metrický	photogram- metric
důležité	importante	fotosyntéza	photosynthese
dům	casa	francouzština	francese
dům	domo	fráze, sousloví	phrase
dva, dvě, dvojice	duo	frekvence	frequentia
dveře	porta	fyzika	physica
dvojnásobek	duple	galaxie	galaxia
efekt	effecto	geolog	geologo
efektivní	efficace	grafitová tužka, obyčejná tužka,	stilo de graphite
ekvivalentní	equivalente	gramatika	grammatica
elektrický	electric	groš	grosso
elektrický šok	electrochoc	guma	gumma

gumička	gumma elastic	hojný	abundante
hala	hala	holič, kadeřník	barbero
hanba	dishonor	holub	columba
harmonie	harmonia	holubice	columba
helikoptéra	helicoptero	holubník	columbiera
hezoučký	bellette	homogenní	homogenee
historie	historia	hora	monte
historik	historico	hořet	arder
hlad	fame	hořící	flammante
hlas	voce	horlivý	accendite
hlásí se	es reportate	hory	montania
hlásit, ohlašovat	annunciar	hospodářství, farma	ferma
hlasitě, nahlas	in alte voce	hotovo	preste
hlava	capite	houba	fungo
hlavně	principalmente	hra	amusemento
hlavní	central	hranice	limite
hle, vida	ecce	hrát, zvonit	sonar
hledat	cercar	hřeben	pectine
hlídat	guardar	hřebenem	con un pectine
hluboký	profunde	hřebík	clavo
hnací motor	fortia motor	hřebínek (kohoutí)	cresta
hned	immediate	hustý	dense
hnutí	motion	husy	anseres
hodina	hora	hvězda	stella
hodiny	horologio	hýbat se	mover
hodit, propagovat	lancear	chata	cabina
hodnost	rango	chemie	chimia
hodnotit	appreciar	chemikálie	chimic
		chirurg	chirurgo

chlapec	puero	izolace,	isolation
chlazený	refrigerate	odloučení	
chléb	pan	já	io
chléb s máslem	pan butyrate	jaderný	nucleari
chlór	chloro	jak pěkné	que belle
chlorofyl	chlorophylla	jak se zdravíte	como saluta vos
chomáč	racemo	jak špinavé	que immunde
chránit	guardar	jak velký	que grande
chřipka	influenza	jak, jako	como
chtít	voler	jaká barva	de que color
chuť	gusto	jako ten,	como lo a que
chutný	saporose	kterému	
chyba	error, falta	jako tolik zlata	como tante auro
chybět	mancar	jako určitý	como un specie
chytit	atrapar, caper	druh	
i přes	malgrado	jako výsledek	in consequentia
identita	identitate	jakost	qualitate
ihned	immediate- mente	jakou knihu	que libro
import	importation	jakož, stejně	exactemente
infikovat	inficer	jako	como
informovat	reportar	jaký, jaká, jaké,	qual
injekce	injection	jací	
inkoust	tinta	jaro	primavera
inovace	innovation	jasne že tak,	clar que si
instalovat	installar	samozřejmě	
inteligentní	intelligente	ano,	
interiér, vnitřní	interior	samozřejmě	
strana		jasný	clar
inženýr	ingeniero	jazyk	lingua
		jde	va, vade
		jde na ulici	vade al strata

jdeme po nich dolů	nos lo descende	jeho, její, svoje	su
je 7:00 hodin	il es septe horas	jehož, jejíž	cuje
je dlužno	il se debe	její, jí (ženu 4. pád)	la
je dosažitelný	il es obtenibile	jejich	lor
je důležité	es importante	jejich	lore
je důležité	importa	jejich	los
je určen tak, aby fungoval	es destinate a funcionar	jen	solo
je pravda	il es ver	jen jeden	non plus que un
je sedm hodin	il es septe horas	jen, toliko	solmente
je to pravda	il es ver, es ver	jest	es
je umístěn	se trova	jest, je	il es
je, jest	es	ještě, také	ancora, anque
jeden druhého	le un le altere	ještěrka	lacerta
jeden, jedna, jedno	un (neurčitý člen)	jestli	si
jeden, nějaký	un	jet na kole	bicyclar
jediný, sám	sol	jet na kole	ir in bicycletta
jednat, fungovat	functionar	jezdit na koni	cavalcar
jedni nad jinými	le unes sur le alteres	jezero	laco
jednoduché, přímé	directe	jidelna	camera a mangiar
jednotka	unitate	jídlo	alimento
jednou, krát	vice	jim, je (ženy), ony (ženy)	las
jehněčí	agno	jim, je (předměty)	los
jeho matka otevírá dveře	su matre aperi le porta	jiný	altere
jeho, její	sue	jiný, jistý	cetera
		jíst	eder
		jíst	mangiar
		jíst snídani	jentar

jistě	certo	Karel	Carolo
jistič	interrumper	karta	carta
jistý	cetera	kartáček	brossa
jít	vader	kartáčkem na zuby	con un brossa de dentes
jít dolů	descender	káva	caffè
jít ven, vyjít ven	sortir	každé léto	cata estate
jít, jet	ir	každé ráno	cata matino
jízdní kolo	bicycletta	každý	cata
jižní	meridional	každý den	cata die
jižní	sud	každý rok	cata anno
jméno	nomine	každý večer	cata vespere
jméno (první)	prenomine	kde	in que
jsou	son, es	kde	ubi
jsou propuštění	es liberate	kde oni jsou?	ubi se trova illos
k čemu	a que	kde se nachází?	
k udržení této teploty	pro mantener iste temperatura	kdo je schopný, kdo umí	qui es capabile
kabát	mantello	kdo, který	qui
kabina	cabina	kdy	quando
kachna	anate	kdybychom jich neměli tolik	si nos non habeva tanto de illos
kalamář	tintiera	kdykoli	unquam
kalhoty	pantalones	kdysi, jednou, dříve	olim
kam jde	ubi va ille	ke stolu, u stolu	al tabula
kam	quo	ke zdi	al pariete
kamarád	camerada	keř	arbusto
kapiláry	capillares		
kapka	gutta		
kapsa	tasca		
kapuce	cappuccio, masca		

kilo	kilo	končit	terminar
kilometr	kilometro	konec, cíl	fin
kiosk, stánek	kiosque	konečně	al fin
klást	poner	konečný, ukončený	terminate
klenot	joiel	konfigurace, nastavení	configuration
klenotník	joielero	konkurence, soutěž	concurso
klíč	clave	konstantní	constante
klidný, pokojný	tranquille	konstrukční projekt	projecto de construer
kloboučník	cappellero	konvenční	conventional
kluzák	planator	košile	camisa
kniha	libro	kosit	falcar
knihovna	bibliotheca	koupel	banio
knoflík	button	koupelna	camera de banio
knoflíková díрка	buttoniera	koupit	emer
kobyła	cavalla	kousek chleba	morsello de pan
kočka	catto	kovář	ferrero
kohout	gallo	kovový	metallic
kolébka	cuna	koza	capra
kolem, okolo	circa	kozel	capro
kolik	quante	kraj, země	pais
kolik hodin?	que hora?	krajinka	paisage
kolo	rotunde	Krakov	Cracovia
komédie	comedia	král	rege
komerční	commercial	králičí	conilio
kometa	cometa	králík podstupující operaci	del tractate conilio
kompletní	complete		
komplex	complexe		
komu	a qui		
koncert	concerto		
končit	finir		

krásný	belle	kvůli	a causa de
krát	vices	kvůli tomu	per illo
krátký, krátce	breve	kvůli, pro	a causa de
kráva	vacca	la	tu, onu (4. pád)
kreslit	designar	ladný	bellette
křeslo	chaise	láhev	bottilia
křičet	critar	lahodné	excellente
krevní oběh	circulation sanguinee	lama	lama
krk	collo	lampa	lampa
kromě, nadto	ultra	láska	amor
krotit	subjugar	lavice	banco
kruhové, kulovité	circular	lázeň	banio
krysa	ratto	leč, ale	sed
která se lepí	que se attacha	léčba, terapie	therapia
který	le qual	led	glacie
který den	que die	leden	januario
který den v měsíci	que die del mense	ledovec	glaciero
kufr	coffro	ledovec	iceberg
kuchyně	culina	lehký	leve
kůň	cavallo	lék	pharmaco
kurník	pullario	lékař	doctor
kurýr, běžec, posel	currero	lékaři	doctores
kus	morsello, pecia	lekce	lection
kvalita	qualitate	lépe	melio
květ	flor	lepší	melior
květen	maio	les	foreste
květináč	testo	les	silva
		lesní	silvestre
		létat	volar
		letící	volante

letní rozmrazování	disgelation del estate	Marek představuje svého přítele	Marco face su amico entrar
léto	estate	máslo	butyro
ležet	jacer	maso	carne
libra	libra	matce	al matre
lidový, populární	popular	matematika	mathematica
lidský	human	matka	matre
list	folio	matka vchází	le matre entra
list papíru	folio de papiro	maximum	maximo
list, dopis, písmeno	littera	medio	prostředek
list, karta	folio	méně	minus
listopad	novembre	měsíc	mense
loajální	fidel	měsíc únor	le mense de february
louka	prato	město	cite
louskáček	rumpenuces	metoda	methodo
lůžko	lecto	mezi	inter
lžice	coclear	mezihvězdný	interstellar
má	ha	mezitím	Intertanto
má tu výhodu	ha le avantage	mi, mně, mne	me
má vzhled	ha un apparentia	milovat	amar
magnet	magnete	milý, drahý	car
magnetický	magnetic	milý, pěkný	amabile
malé množství	paucitate	miminko	baby
malý	minute	mimo, ven	foras
malý	parve	mínit	esser de opinion
mama	mamma	minulost	passato
manželka	uxor	minulý	passate
mapa	mappa	mínus, méně	minus
Marek	Marco	minuta	minuta

mírně	levemente	mřížka	grillia
místnost na náradí	instrumenteria	mrtvý	morte
místo	loco, placia, sito	mu	le
mít	haber	mu (člověk)	le
mít, vlastnit	posseder	mu, jemu, jeho (předmět)	lo
mladistvý	junior	můj	mi
mladistvý	juvenil	můj	mie
mlékař	lactero	můj, moje	mi
mlékárna	lacteria	muset	deber
mléko	lacte	může, může se	on pote
mluvit	parlar	my, nás	nos
mluvit, říkat	dicer	mýdla	sapones
mnoho	plure	mýdlo	sapon
mňoukat	miaular	myš	mus
moc	multo	myslet	pensar
moc	potentia	myslet	opinar
moci	poter	mýti	lavar
mocný	forte	na	super
móda	moda	na	sur
modrá	blau	na čem	sur que
moment	momento	na druhou stranu	a su torno
moře	mar	na dvoře	al corte
motýl	papilion	na jaře	in le primavera
mozek	cerebro	na jedné straně	a un latere
možná	forsan	na konci	al bordo
možná	possibilemente	na konci	al fin
možná ho nenavštívím	io pote non visitar le	na něj, na ní	sur illo
možnost	possibilitate		
možný	possibile		

na obou stranách	a ambe lateres	nainstalováno	installate
na pokraji	al bordo	najít	trovar
na pravo	al dextera	najít nové pokyny	pro trovar nove directivas
na přední stěně	al pariete de avante	nakažený tuberkulózu	inficite de tuberculosis
na rozdíl od	dispare, ultra	nakonec	a fin que
na shledanou	a revider	naléhavé	diligente
na stejné ulici	in le mesme strata	naléhavost	diligentia
na stole	sur le tabula	nalepit, lepit	collar
na úrovni	nivello	nalévá mu jeho matka	su matre le infunde
na venkově	al campania	nalevo	al sinistra
na začátku	al initio	náležet	pertiner
na základě	basate se super	naložit na loď	imbarcar
na zítra	pro deman	nám, nás	nos
nacházet se	trovar se	namazaný máslem	butyrate
nádhera	belle	náměstí čtvercové	quadrate
nadmořská výška	elevation	namísto	in loco de
nadpočetný	supernumerari	namísto, místo toho	in loco de toho
nádvoří	corte	naopak	al contrario
nadzvukový	ultrasonic	naplnit láhev	imbottiliar
nahoře	supra	například	p.e. = per exemplo
nahradit	reimplaciar	narodit se	nascer
nahrazeno	convertite	náš, naše	nostre
nahrazeno	reimplaciate	následovat, doprovázet,	sequer
nahrazený	substituite		
nahromaděné	accumulate		
nahromadění m nového ledu	per accumular nove glacie		

následující	sequente	nedostatek	carentia
naslouchající	audiente	nehoda	accidente, caso
násobení	multiplication	nějaký	alicuno
nástěnné hodiny	horologio de pariete	nejčastěji	le plus sovente
nástroj	instrumento	nejdražší	carissime
natrhat květiny	disflorar	nejen	non solo
návštěva	visita	nejlepší	le melior
navštívit, navštěvovat	visitar	nejpřesnější	finissime
názor	opinion	nejsilnější	le plus forte
ne	non	největší	le plus grande
ne (v odpovědi)	no	někde jinde	alterubi, alibi
ne, můj drahý	no, mi caro	někdo	alicuno
nebezpečí	periculo	někdy, občas	a vices
nebezpečí infekce	periculo de esser inficite	několik	alicun
nebezpečný	periculose	několikrát	per plure vices
nebo	o	nekonečný	interminabile
neboť, jako	post que	ne-li? skutečně?	nonne?
nech jí v klidu	lassa la tranquille	nelze použít	non es applicabile
nechat	lassar	Němec	Germano
nečistý	immunde	nemocnice	hospital
nečitelný	illegibile	nemůžu ho navštívit	io non pote visitar le
něco	alique	není žádný	il ha nulle
něco k jídlu	alique a mangiar	neobnovitelný	irrenovabile
nedávné	recente	neobvykle, extrémně	extrememente
nedávno	recentemente	neoddělitelný	inseparabile
neděle	dominica	nepoškozené	intacte

nepříjemné, otravné	enoiante	nutný	necessari
nerozpustný	insolubile	nyní	nunc, ora
nespočet	innumerabile	o	de
nespokojenost	discontento	oba chlapci se zdraví	le duo pueros saluta le un le altere
nespokojený	discontente	oba, obě, oboje	ambe
nést	portar	obálka	inveloppe
nešťastně, žalostně	pietosemente	obdivovat	admirar
netrpělivost	impatientia	obdivuhodný	admirabile
netrpělivý	impatiente	obdrženo	obtenite
neúčinný	inefficace	obdržet	obtener
neustále	continuemente	obědvat	lunchar
neviditelný	invisible	obětovat	consecrar
nevyhnutelný	inevitabile	objektivní	objectivo
než (ve srovnání)	que	objevilo se	on ha discoperite
než spadne	ante que illo cade	objevit	discoperir
než ty vyrobené z oceli	que illos de aciero	objevit se	ocurrer
noc	nocte	oblečení	roba
noha	gamba, pede	oblečený	vestite
normální	normal	obléká se	ille se vesti
norský	norvegian	oblékat	vestir
nosí	porta	oblékat se	vestir se
nosit	portar	obraz	pictura
nota	nota	obří, velikánský	gigante
nový	nove	obsadit	occupar
nudit se	enoiar	obsah	contento
		obsahovat	continer

obsahovat	comprender	od, z, ze	del
obsahující	continente	odčítání	subtraction
obsazení	occupation	oddaný	dedicate
obtěžovat	molestar	oddaný	devote
obtížnost	difficultate	oddělení	departimento
obtížný	difficile	oddělit	separar
obvykle	de costume, usualmente	odebrat	remover
obvyklé prostředí zvířete nebo rostliny	habitat	odejít	partir
obyčejný	ordinari	odhaleno	ha revelate
obyčejný	conventional	odhalit	dismascar, revelar
obývat	habitar	odkapávat	guttar
oceán	oceano	odkudkoli	de ubique
očekávat	attender	odliv	refluxo
očekávat	expectar	odnárodnit	disnationalisar
ocel	aciero	odolný	resistente
ochladit	refrigerar	odpočinout si	reposar
ochotný	tendente	odpoledne	postmeridie
oči	oculos	odpověď	responsa
oční víčko	palpebra	odpovídající	correspondente
od	de	odradit	discoragiar
od	depost, desde	ohledně	concernente
od něj, od	de illo	ohnout jako luk	arcar
od opic	del simias	ohýbající se jako luk	arcante
od začátku	al comenciamento	okap	guttiera
od, odtehdy	depost	okenní tabule	tabula de fenestra
od, z	ab	okno	fenestra

okno jde ven	le fenestra va foras	on, mu	le
oko	oculo	on, ona, to (předměty)	illo
okraj	bordo	on, tento	ille
okraj	limite	ona	illa
olej	petroleo	ona říká	illa dice
olejový	petrolifere	ona vstupuje (žena)	illa entra
omezený	limitate	oni vstupují (muži)	illes entra
on	ille	oni žádají aby je mohli doprovodit	illes roga de accompaniar les
on mi to neříká	ille non me lo dice	oni, jim, jejich (muži)	les
on mu podává	ille le pone	ony	las
on musí	ille debe	ony vstupují (ženy)	illas entra
on nemá	ille non ha	opačně	torno
on nemá čas na nazbyt	ille non ha tempore a perder	opak	contrario
on posílá	ille invia	opakovaně	repetitemente
on přichází	ille va	opakovat	repeter
on říká	ille dice	opera	opera
on se česá	ille se pectina	opereta	operetta
on se myje	ille se lava	opice	simia
on se utírá	ille se essuga	oprava	reparatura
on se velmi zajímá	ille es multo interessate	opravilo se	on ha reparate
on si lehá	ille se pone	opravit	corriger
on si sedá	ille se sede	opravit je	adjustar los
on si tře oči	ille se frica le oculos	orat	arar
on vstupuje (muž)	ille entra	ořechy	nuces

organismus	organismo	padat	cader
organizovat	organisar	pak	tunc
orientovat se	orientar se	pak	alora
originál	original	palec	pollice
ošetřovat, pečovat	coler	palivo	combustibile
oslepit	cecar	palivové materiály	materias de combustion
osm	octo	pamatovat	memorar
osm hodin	octo horas	pan, pane	senior
osm hodin za 10 minut	octo horas minus dece	pana, slečna	senioretta
osvětlit	illuminar	pane	senior
osoba	persona	pani	seniora
ostrov	insula	paní	Sra. (zkratka)
osvětlení	illumination	panovat	regnar
osvobodit	exempter	papír	papiro
osvobození od úsilí o jeho podporu	liberate del labor de supportar lo	papírnictví	papireria
otec	patre	parfém	perfumo
otec není ještě doma	le patre non es ancora a domo	parfumerie	perfumeria
otevřený	aperte	pást se	pascer
otevřít	aperir	pastvina	pastura
otrhat listy	disfoliar	pata	talon
otvor	apertura	pátek	venerdi
ovce	ove	patent	patente
ovoce	fructo	patentovat	patentar
oznamovat	annunciar	patří se	on debe
Pacifik	Pacifico	patro	etage (etaže)
pád	cadita	Pavel	Paolo
		paže	bracio
		pekař	panetero
		pekařství	paneteria
		pěkný	amabile

peněženka	portamoneta	plán	plano
peníze	moneta, pecunia	plánovat	planar
peří	plumage	pláštěnka	mantello a pluvia
pero, hrot	penna	plastický	plastico
pes	can	platnost	fortia
pěstovat	cultivar	plavat	natar
pěstovat ho	elevar lo	plevel	mal herba
pět	cinque	plnicí pero	penna stilographic
Petr	Petro	plocha	region
petr leží a spí	Petro jace e dormi	plovoucí	flottante
Petr se probouzí	Petro se evelia	po	post
Petr snídá	Petro jenta	pomáhat	adjuvar
Petře, vstaň	Petro, leva te	po jakékoli větší přepravě nebo skladování	non importa post quante transporto o immagazinage
Petrova matka	le mamma de Petro	po jídle	post eder
Petrovi	a Petro	pobřeží	costas
Petrův pokoj	le camera de Petro	pobřežní hlídka	guardacostas
pila	serra	počasí	tempore
pilot	pilota, dálkové řízení	počasí	meteorologic
piják, ssavý papír	papiro siccante	počátek, začátek	comenciamento
pilně	diligentemente	pocení	sudation
pilnost	diligentia	pocházející	veniente
pilný, naléhavé	diligente	počkat	attender
piloun	pisce a serra	pod	sub
pistole	pistola	podívat se na	spectar
pít	biber	podivný	estranie

podkožně	subcutanee- mente	Polsko	Polonia
podlaha	solo	polský	polonese
podle	secundo	pomáhat	adjutar
podobat se	resimilar	pomalú	lentemente
podobný	simile	pomalý	lente
pohled	vista	pomazáno máslem	butyrate
pohlednice	carta illustrate	poměrně	relativamente
pohlednice	carta postal	pomocí extraktu	per administrar un extracto
pohřbení	interramento	pondělí	lunedí
pohřbít	interrar	ponořit	submerger
pohyb	locomotion	ponořit, namočít	immerger
pohyblivý	movente	ponorný	submergibile
pohybovat se, přepřavovat	transportar	portfolio	portafolio
pojďme	lassa nos vader	posad' se	sede te
pokladna	cassa	posadit se	illes se sede
pokoj	camera	posadit se,	seder se
pokračovat	continuar	posad'te se	sede vos
pokryt	coperir	poskytovat lepší ochranu	provider un melior protection
pól	polo	poslat	inviar
polární	polar	poslední	ultime
pole	campo	poslouchat	ascoltar
police	planca	poslouchat	audir
pololetí, semestr	semestre	posloupnost	sequentia
polovina	medie	poslušný	obediente
položený, položená, položené	ponite	poštovní	postal
položit, klást	poner	postup, léčba	tractamento

postupně	gradualmente	práce	labor
pot	sudor	práce	travallio
potit se	sudar	pracovat	laborar
potom	postea	prach, popel, prášek	pulvere
potřebovat	indiger	praděd, praotec, předek	atavo
pouze	solmente	praktický	practic
použitelné	usabile	prarodiče	granparentes
použití	servir se de	pravá ruka	dextera
použití	uso	pravdě- podobně	probabile
použitím	per	pravdě- podobně	probabilmente
použitím	per medio de	pravděpodob- nost	probabilitate
použitím	per servir se	pravdě- podobný	probabile
použitý	applicate	pravidelnost	regularitate
používat	usar	pravidelný	regular
povinnost, úkol	deber	pravítko	regula
povoz	vehiculo	pravý	dextere
povrch	superficie	prázdný	vacue
povstat	surger	před	ante
povstát	ascender	před	ante que
pozdě	tarde	před	avante
později	subsequente	před několika měsíci	alicun menses retro
pozdrav	salutation	před ním	ante ille
poznámka	nota	předělat	refacer
pozornost, pozor	attention		
pozorný	attente		
pozoroval	ha observate		
pozorování	observation		
pozpátku	a retro		
pozpátku	retro		
pozvat	invitar		

především, hlavně, zvláště	super toto	přestupný	bissextil
předmět	objecto	přesunout	transportar via
přední stěna	pariete de avante	převážná část, hlavní podíl	grosso
předpoklad	supposition	příběh	fabula
předpokládat	supponer	příběhnout	accurrer
předpokoj, hala	antecamera	příbuznost, podobnost	affinitate
předpověděl	ha predicite	příchod	arrivata
předpovědět	predicer	přidání, přičtení	addition
předvést	monstrar	přidělit	destinar
předvést	presentar	přídomek	epitheto
přehrada	dica	přihotoveno	effectuate
prekancerózní	precancerose	přijato	prendite
překážka	obstaculo	přijdeš, přijdeš	tu entra
překlad	traduction	příjemný, pěkný	agradabile
překročit, překonat	exceder	přijet	arrivar
překvapený	meraviliate	přijít	venir
překvapit	meraviliar	přijmout	reciper
přenosný	portabile	přijmout, přijít	imbursar
přerušit	interrumper	příklad	exemplo
přes okno	per le fenestra	příležitost,	occasion
přes, přes	plus que	příležitost mne pobavit	occasion de amuser me
přesně	justo	příliš, mnoho	troppo
přesně	punctualmente	příliv	fluxo
přesnost	precision	příloha	attachamento
přesný nástroj	instrumento de precision	přiložit, přiložit	attachar
přestávka	recreation	přinést	apportar

připojeno	connectite	pro ubytování jiné osoby	pro albergar un secunde persona
připojeno, v příloze	includite	pro vyhýbání se překážkám	pro evitar obstaculos
příprava	preparation	pro začátek dopisu	pro comenciar un littera
připraven	preste	pro, aby	pro
připravit	preparar	probouzí svého syna	illa evelia su filio
připravujeme otevřít	nos prepara aperir	probudit, probudit se	eveliar, eveliar se
příroda	natura	proč	proque
přírodní	natural	procent	per cento
přirozenost	naturalitate	pročež, takže	quo
příslovní	proverbio	procházka	promenada
příští týden	le septimana proxime	program	programma
přistoupit na, přijmout, souhlasit	acceptar	prohrát	perder
přístřeší	albergar	projekt	projecto
přitahovat	attraher	projít	passar
přítel	amico	prokázáno	demonstrate
přítelkyně	amica	prokázat	demonstrar
přizpůsobení	adjustamento	proměna	conversion
pro domácí použití	pro uso domestic	proportion	poměr
pro lásku	pro le amor	prosadit	fortiar
pro osvětlení cíle	pro illuminar del scopo	prostředek	medio
pro pozdější použití	pro uso subsequente	prostředni- ctvím zkoušek	per via experimental
pro psaní poznámek	pro prender notas	proti	contra
		protiklad	contrario
		protože	nam
		protože	proque

protože jako v	viste que	řád, pořádek	ordine
protože to je	nam illo es lo	radar	radar
to, co	que provide	radio	radio
poskytuje		radioaktivní	radioactive
provedený	interprendite	radiový	apparato de
prozkoumat	studiar	přijímač	radio
prsa, bradavka	mammari	radost	gaudio
prší	il pluve	radost to mít	un placer de
prst	digito		posseder lo
průmyslový	industrial	radovat se,	placer
první	prime	radost	
pryč	via	rafinerie	raffineria
psané jako	stilographic	rakovina	cancere
tužkou		rakovinný	cancerose
psát	scriber	rám, rámeč	quadro
psát dopis	scriber un littera	rámovat	inquadrar
psychiatr	psychiatro	ráno	matino
psycholog	psychologo	řasa	alga
psychologický	psychologic	rázně	energicamente
ptačí péro	pluma	řečeno	vole dicer
pták	ave	řekni, řekněte	dice
ptát se,	demandar	renovují se	se renova
požadovat		representovat,	representar
publikum	publico	představovat	
půjčit si	prestar	řešit	solver
půl hodiny	medie hora	řešitelný	solubile
pumpovat,	pumpar	řetěz	catena
čerpat		revolver	revolver
pustit, povolit	lassar	řezání	amputar
putování	viage	říci	dicer
řád	rango		

říhat, řehat, kňučet	hinnir	rozvoj	disveloppa- mento
říjen	octobre	rubín	rubino
říká jí	ille la dice	ruce	manos
říkat	dicer	ručník	toalia
rodiče	parentes	ručníkem	con le toalia
rodina	familia	ruka	mano
roh, kout	angulo	rukáv	manica
rok	anno	Rusko	Russia
role, orné pole	agro	růst	crescer
rolník	paisano	ruský	russo
rostlina	planta	různý	varie
rozbalit	dispacchettar	ryba	pisce
rozdělen na	dividite in	rybník	stagno
rozdělit	divider	rybolov	pisca
rozdíl	differentia	rychle	celeremente
rozličný	diverse	rychle	presto
rozmanitost	varietate	rychle	rapide
rozměr	dimension	rychlý	celere
rozpoznatelný	identificabile	rýže	ris
rozptýlit	disperger	rýžová pole	risiera
rozsah	rango	ržání, řehtání	hinnimento
rozsáhlý, prostorný	spatiose	ržát	hinnir
rozšíření	expansion	s	con
rozšířený	displicate	s konstantním tlakem	a pression constante
roztrhnout	lacerar	s námi	con nos
rozumět	comprender	s ní	con illa
rozvíjet	disveloppar	s ním	con ille
rozvinout	displicar	s ním	con illo
rozvinutý	elaborate	s nimi	con illas

s nimi	con illes	sedící	sedente
s nimi	con illos	sedm hodin	septe horas
s tebou	con te	sedm ráno	septe horas del matino
s vámi	con vos	sednout si	seder se
salát	salata	sekunda	secunda
salátová mísa	salatiera	sekundární	secundari
šálek, pohár	tassa	série	serie
sám	ipse, mesme	sešit	quaderno
sám, jediný	sol	šest	sex
samostatně	singulemente	sestra	soror
šátek, tkanina	pannello	sestřenice	cosina
šatna	guardaroba	setr (pes)	setter
sběr, sbírka	collection	Severní ledový oceán	Arctico
sbírat	colliger	sezení	sede
sbírat	incassar	sídlo	sede
sbohem	a revider nos	síla, napájení	potentia
schnout	siccar	silnější	plus forte
schody	scala	silný	forte
schopný	capace	silný	firme
kapacity		silný, mocný	forte
schopný	capabile	silný, s elegancí	vigoroze
schopný	potente	široký	large
sdružení	association	sít	rete
se mnou	con me	sít, rozsévat	seminar
se točí	torna	skafandr	scaphandro
se zájmem	con interesse	skákání	saltation
se, sobě	se	skákat	saltar
šedá	gris	sklad	magazin
seděl	sedite	skládat se	componer se
sedět, sednout	seder		
sedí	illes sede		

skládat sez	consister de	slovník	dictionario
skladem	provision	slovo	parola
skladování, sklad	immagazinage	složitost	complexitate
sklo, sklenka	vitro	naslouchající	audiente
sklon	tendentia	sluchový	audio
sklon k rozptylu	tendentia a disperger	slunce	sol
škoda	damno	slunce svítí	le sol brilla
skokan	saltator	slunce vstupuje oknem	le sol entra per le fenestra
škola	schola	slunný	solar
školní kamarád	camerada de schola	slyšet, poslouchat	audir
školní tabule	tabula nigre	slyšitelný	audibile
školní učebnice	manual de schola	směr	direction
školní úkol	deber de schola	směrem	verso
skrz	per, trans	směrnice	directiva
skupina	gruppo	směřovat	puncto
skutečnost	facto	smíšený	varie
skutečný	real	snadný	facile
sladká voda	aqua fresc	snaha	effortio
slavný	famose	snášet vejce	poner ovos
slepičárna	galliniera	snídaně	jentaculo
slepice	gallina	snídaně, oběd	lunch
slepý	cec	snímek, foto	photo
slibit	promitter	sobota	sabbato
slibný, příznivý	promittente	soda	soda
slouží k čištění interiéru	es usate a nettar le interior	sodík	natrium
sloužit	servir	šokující	choc
		sonda	sonda

sopečná erupce	eruption	srpen	augusto
sopečný	vulcanic	stáj, chlév, maštale	stabulo
součástka	constituente	stal se	deveniva
soutěž	concurso	staletí	eones
spalování	combustion	stánek	kiosque
spánek	dormir	stanoviště	sede
spanilý, úžasný	magnific	stáří	etate
spát	dormir	starý	vetere
špatně	erronee	šťastný	felice
spěchat	hastar	stát	star
spící	dormiente	stát	stato
špinavé	immunde	stát se	devenir
Spojené státy	Status Unite	stát se, nastat	occurrer
spojit	connecter	stav	condition
spokojený	contente	stavět	construer
spokojit se	contentar se	stejný	le mesme
spokojte se s jedním rukávem	contenta se de un sol manica	stejný, rovný	equal
společník	companion	štěkat	latrar
společnost	societate	štěkot	latrato
spolu	con se	stěna	pariete
spolupráce	cooperation	štěpení	fission
spóry	sporas	stínidlo (kulaté u lampy)	globo
správně	correcte	sto	cento
spuštěna	activate	stoh listů	pila de folios
srdečně	cordialmente	stoh, zásoba	pila
srdečný	cordial	století	seculo
šroub	vite	stolní lampa	lampa de tabula
šroubovák	tornavite	stoupat	montar

stoupat (nahoru)	ascender	sval	musculo
strana, bok	latere	svalnatý	muscular
strávit	expendere	svalová síla	fortia muscular
střed	centro	své matce, jeho matce	a su matre
středa	mercuridi	svému synovi	a su filio
střední	centro	svět	mun-do
střední	medio	světlo	lumine
střední škola	schola secundari	svítit	brillar
středoze-mní moře	mediterraneo	svůj, jeho. její, jej	su
střelec	tirator	svůj, svoje, svoje, svoji	su
střílet	tirar	Švýcarsko	Switza
strom	arbore	švýcarský	de Switza
strom, dřevo	ligno	syn	filio
strop	plafond	synovec	nepote
strýc	oncle	synovi	al filio
student	studente	system	systema
studený	frigide	ta	illa
studijní program	curriculo	tabák	tabaco
studium, výzkum	studio	tabatěrka	tabacheria
stůl	tabula	tady je, zde jsou	il ha
stupeň	grado	tahání, postroj	tiramento
stupínek (zvýšený)	estrade	táhnout	tirar
stvoření	formation	tajemství	secreto
sůl	sal	tak	ita
šuplík	tiratorio	tak důležité	de tante importantia
sušený	siccante	tak tedy	alora

tak, tak moc	tanto	teplý, teplá,	calide
tak, tak velký	tante	teplé	
také	anque	těsně	firmemente
také, navíc	etiam	test	recerca
takový	tal	testy	recercas
taky	item	teta	amita
takže, tímto způsobem, že	de maniera que	textil	textile
talíř	platto	těžba dřeva	deforestation
tam, támhle	ibi	těžký	penose
taška, torna	sacco	ticho	silentio
tatínek	papa	tik tak	tic tac
tě, tobě	te	titul	titulo
teatrálnost	theatralitate	tkanina	texito
technik	technico	tlačítko	button
technika	technica	tlak	pression
tělo	carne	tlustý	spisse
tělo	corpore	tma	obscuritate
téměř	quasi	to (předmět)	lo
temný	obscur	to (předmět)	illo
ten	le	to co	lo que
ten, který spal	le qui ha dormite	to je jedno	non importa
ten, který vešel	le qui ha entrate	to není důležité	non importa
ten, ta, to	iste	to se pohnulo	que habeva movite
ten, to, tehle,	isto	to už neplatí	non es plus tanto
tendence	tendentia	tobě, ti, tebe	te
tenký	tenue	točit se	tornar
tenoučký	ultratenue	tomu nevěřím	io non lo crede
tento	Isto, iste	totéž	equalmente
teplo	calor		
teplota	temperatura		

toto (dole)	illo	tvůj, tvoje	tu
toto je	isto es	tvůrce	creator
toto také	assi	ty (předměty)	illos
toužit, přát si	desirar	ty, které obsahovaly	illos continente
továrna	fabrica	ty, tvoje	tu
továrna na klobouky	cappelleria	týden	septimana
traktor	tractor	typ	classe, specie, typo
tráva	herba	u	a presso de
trénovat	trainar	u čtyř dětí	in quatro juveniles
třepetat	volar	u krku	al collo
trh	mercato	u, na blízko, blízko	presso
tři	tres	u, vedle	juxta
třicet	trenta	učebna	sala de classe
třída	classa	učebnice, příručka	manual
třít	fricar	účel	scopo
trochu	pauc	účelnost	utilitate
trpělivý	patiente	učenec	scientista
trpělivost	patientia	učenlivý	docile
trvalý	permanente	uchování prstu	conservar le digito
trvat	durar	účinnost	efficacia
tu, onu, jí (žena, 4. pád)	la	učit se	apprender
tu, tady, zde	hic	učitel	institutor
tucet, dvanáctka	dozena	učitel, mistr	maestro
tudíž, tak	dunque	udržovat	mantener
tužka	stilo	úhel pohledu	puncto de vista
tužka barevná	stilo de color		
tvrdý	dur		
tvůj	tue		

uhelný důl	carboniera	ústa, obličej	bucca
uhlí	carbon	ustoupit	receder
ukázat	monstrar	úterý	martedi
ukázat	apparer	utírat se	essugar se
ukázat	manifestar	uvažovat	opinar
ukazováček	indice	uvést na trh	lancear al mercato
ukazovat	indicar	uvěznit	imprisonar
ukazující na knihovnu	indicante le bibliotheca	uvidíme se	a revider nos
úkon	operation	uvnitř	intra
ukončit	terminar	uvolnění	liberar
ulice	strata	už	jam
umělý	artificial	už to tak není	non es plus tanto
umístěný	collocate	užitečné	usabile
umístit	collocar	užitečný	utile
umyvadlo	bassino	užitek, utilita	utilitate
univerzita	universitate	užívat, používat	emplear
únor	februario	v Bostonu	a Boston
úplně	completamente	v budoucnu	al futuro
úplný	absolute, plen	v horách	al monte
úprava	adjustamento	v kolik hodin	a que hora
upravit	adjustar se	v koupelně	in le camera de banio
uprostřed	In le medio	v ledovém oceánu	in le arctico
uran	uranium	v létě	in estate
úsek	section	v mých očích, podle mého názoru	a mi oculos
uskladnit	immagazinar		
usměv	riso		
uspěje, podaří se mu	ille succedera		
úspěšný	favorabile		
úspory	sparnios		

v Národním ústavu	al Instituto National	ve stolu	in le tabula
v nebezpečné míře	a un grado periculose	ve svém lůžku	in su lecto
v něm, v ní	in illo	ve všech případech	a omne casos
v nemocnici	al hospital	věc	cosa
v podstatě	fundamentalmente	věc, záležitost	affaire
v poháru, do poháru	in le tassa	večer	vespere
v pokoji	in le camera	večer, navečer	in le vespere
v prvním patře	al prime etage	vědecký	scientific
v současné době	al presente	vedeno	conducite
v těchto mezích	intra iste limites	vědět	cognoscer
v zimě	in hiberno	vejít	entrar
vada	defecto	velbloud	camelo
vak	bursa	velice, velmi	multe
vám, vás	vos	velikost	dimension, grandor
vana	banio	veliký přístroj	gigante instrumento
vařit	cocinar	velký	grande
váš	vostre	velmi	excessivamente
vaše	vostre	velmi horký	multo calide
vážený, ctihodný	estimate	velmi naléhavé	diligentissime
vcházejíce do předpokoje	entrante in le antecamera	velmi silný	fortissime
vcházející	entrante	velmi spokojen	contentissime
ve shodě s	in concerto con	velmi užitečné	de grande utilitate
ve směru, vůči	in le direction	velmi velký	amplissime
		velmi, hodně	multo
		ven	foras
		věnovat	consecrar
		věnovat	dedicar

ventil, klapka	valvula	vitální	vital
ventilace	aerator	vitamín	vitamina
vepř, svině, prase	porco	vítr	vento
veřejnost	public	vkládáním dílu	per inserer un parte
věří se	on opina	vkładát, dát	inserir
věřit, soudit	creder	vkłady	depositos
věrný	fidel	vlas	capillo
ves	village	vlastní	proprie
vesnice	campania	vlastní	sues
vést	menar	vlastnictví	proprietate
vést, řídit	conducer	vlastník, majitel	possessor
veterán	veterano	vlastnit	posseder
větší	plus grande	vlastnit	pertiner
většina z toho	le plus grande parte	vlastnost	proprietate
vězení	prision	vlasý	capillos
více	plure	vlévat	infunder
více, navíc	in plus	vlevo, levý	sinistre
vidět	vider	vlna	lana
vidí že přichází	Ille vide arrivar	vložit	inserir
vidlička	furca	vnější	exterior
vidlička	furchetta	voda	aqua
vila	villa	vodní	aquatic
viset	pender	vojenské letectvo	fortias aeree
viset ze stropu	pender del plafond	volat	appellar
visí na hřebíku	pende de un clavo	volat	exclamar
vítá	ille saluta	volný	lente
vítají	illes saluta	vracet	revenir

vše potřebné	omne le necessari	vy, vám, vás, Vy, Vám, Vás	vos
všechni zájemci mohou dostávat informace.	omne interessatos pote reciper informationes	vybavit, opatřit	equipar con
všechno	omne le	výbuch, výbuch	explosion
všichni	omnes	vychází do prvního patra	ille ascende al prime etage
všichni	tote le	vychloubačný	vangloriose
všímat si, vnímat	remarcar	vycvičený k běhu	trainate a curren
vstávají	illes se leva	vydržet	indurar
vstávat	levar se	vydržet	supportar
vstávej	leva te	vyhaslý	extinguite
vstávejte	leva vos	vyhnout se	evitar
vstoupit	entrar	výhoda	avantage, beneficio
vstoupit, zapsat	inscriber	vychovat	elevar
vstup!, vstupte!	entra!	vykácet les	deforestar
vstupuje (předmět)	illo entra	vykořenit	eradicar
vstupujeme	nos entra	vykřiknout	critar
vstupujete	vos entra	vylepšit	raffinar
vstupují (věci)	illos entra	výlet	excursion
vstupuji, jdu dovnitř	io entra	vyložit	exponer
všude	ubique	výměna, nahrazení	reimplacia- mento
vtělení	incarnation	vyměnit	intercambiar
vůl	bove	výmluvně, výrazně, výslovně	pronunciate- mente
		vynález	invention
		vynikající	excellente

vypadá to	il pare	vývoj, zušlechťování, propracování	disveloppa- mento
výpis	extracto		
vyplnit	plonar		
vyposlechnutí	audientia	vyžadovat, potřebovat	requirer
výrazný, výslovný	pronunciate	výživa	alimento
výroba	production	výživný	nutritive
vyrobeno	fabricate, facite, producite	výzkumník	explorator
		výzkumný	recercatori
vyrostli	crescite	vzdálenost	distantia
vyrušovat	inquietar	vzdálený	distante
výsadb	reimplantation	vzduch	aere
výše	supra	vzduchový	aeree
výše, nad	super	vždy	semper
výška	altitude	vzhled	apparentia
výsledek	effecto	vzhled	visage
výsledek	resultato	vzhledem k tomu, jako, protože	viste que
vyсловit	pronunciar	vzít	prender
vyсловit, recitovat, říci	recitar	vzorek	specimen
vysoke, hlasitě	alte	z	ab
vystaveno	exponite al	z čeho	de que
záření	radiation	z druhé ruky	a secunde mano
výstup	exito	z důvodů	pro le rationes
vystupovat, provádět	executar	z nichž každý	cata un del quales
výtah	ascensor	z pohledu, vzhledem	reguardo
vytrhávat peří	displumar	z toho, co čte	de lo que ille lege
vyvíjeli se	ha disveloppate		
vyvinout	evolver		

z toho, co padá	de lo que cade	zakládat se	basar se
z tohoto důvodu, tedy	pro iste ration	základní	basic
za čtvrt hodiny	octo horas	základní, primární	primari
osm	minus quarte	zakřivený	curvate
za odstranění stromů	pro remover arbores	zakřivit, zkřivit	curvar
za oknem	al exterior del fenestra	zalesnit	forestar
za prvé	primo	zamilovat se	inamorar se
za všechno	pro toto que	zamýšlený	destinate
za, po	post	západ	west
začátek	comenciamento	zapálit	accender
začátek, počátek	initio	záření	radiation
začít	comenciar	září	septembre
záda, opěradlo	dorso	zářit	brillar
zadní	posterior	zaručit	garantir
zadržený	retenite	zaručeně	garantitamente
zadržet	retenir	zásada	principio
zahájit	initiar	zásadní	fundamental
zahrada	jardin	zaslepený	cecate
zahrnout	includer	zasloužit si	meritar
zahrnovat	comprender	zásoba, skladem	provision
zainteresoovaný	interessate	zásobovat	provider
zájem	interesse	zastavit se, stop	arrestar se
zájemce	interessato	zatčen	arrestate
zajímavý, zajímaví	interessante	zatímco	alicun tempore
žák, student	scholar	zatímco, během, kdy	durante que
žaket, bunda	jachetta	závod	cursa
		závodní kůň	cavallo de cursa

zavřený	claudite	zemědělské	agro
zavřít do kufru	incoffrar	pole	
zazvonit	sonar le	zemědělský	agricole
zvonkem	campana	zemědělství	agricultura
zbývající	cetere	zeměkoule	globo
zcela	integralmente	zeměpis	geographia
zdá se	il pare	zemřít	morir
zdá se, že, vypadat jako	semblar	ženuška, manželka	uxoretta
zda, či?	an	zhotovený, vyrobený	facite
zdánlivý	apparente	zima	hiberno
zdat se	parer	žít	viver
zdat se, jevit se	semblar	zítra	deman
zdat se, že, jevit se	parer	živl	elemento
zdobené	ornate	živit	nutrir
zdravit	salutar	život	vita
ze	ex	životní	ambiente
ze zadu	al dorso	prostředí	
že, žebyže, k	que	živý, žijící	vivente
zebra	zebra	žízeň	sete
zelenina	legumine	zkamenělý	fossilisate
zeleninový	vegetal	zkouška	test
zelený	verde	zkrátit	abbreviar
železničář	ferroviero	zkrocením	per subjugar le
železniční	ferrovia	pádu vody	cadita de aqua
železná postel	lecto de ferro	zlato	auro
železo, žehlička	ferro	zlom	rumpe
zelí	caule	zlý	mal
země	terra	změnit	cambiar
		zmizet	disparer

znamenat	significar	zvedá se, vstává	ille se leva
známka	timbro	zvedat se, vstávat	levar
znárodnit	nationalisar	zvedat, vstávat, vychovat	elevator
znovu	itero	zvednout	levar
znovu prozkoumat	reexplorar	zveřejněno	ha publicate
znovu vidět	revider	zvíře	animal
zoologické	zoologic	zvířecí	bestial
zopakovat, opakovat	repeter	zvládnout, uspět	succeder
zpívat	cantar	zvláště	specialmente
zpracování, téma, esej	thema	zvláštní, neobvyklý	extraordinari
zpráva	reporto	zvonek	campana
způsob	maniera	zvuk	sono
způsobit	causar	zvyk	costume
žralok	squalo		
ztělesňovat	incarnar		
ztracený	perdite		
ztratit	perdeva		
ztratit	perder		
ztrátou nějaké část	per perder un parte		
zub	dente		
zubní kartáček	brossa de dentes		
zuby	dentes		
zúčastnit se, chodit do	frequentar		
zůstal	remaneva		
zůstat	remaner		

Učebnice „Interlingva pro začátečníky“ je překladem z polštiny publikace z r. 1959, která byla vydána jako samizdat v PLR. Nedávno byla znovuvydána Polským svazem interlingvy (viz sites.google.com/site/jezykinterlingua), viz konec předmluvy k novému polskému vydání na první straně učebnice.

Marian Jozefowicz
INTERLINGVA PRO ZAČÁTEČNÍKY

Překlad: Bohdan Šmilauer, 2024

Počet stran: 166

Vydalo nakladatelství Nová Forma, s.r.o.

Česká 195/20, 370 01 České Budějovice

v roce 2024 jako svou 1728. publikaci.

www.novaforma.cz

Tisk: Nová Forma, s.r.o., České Budějovice, 2024

Vydání první

ISBN 978-80-7612-643-5

Knihu lze zakoupit v internetovém knihkupectví

www.kniznieshop.cz

Jazyk interlingva je průvníkem mezinárodního slovníku tak, aby slova z interlingvy byla přítomna alespoň ve třech z těchto jazyků: v italštině, francouzštině, španělštině/portugalštině, angličtině.

Mezinárodní jazyk interlingva, má velice jednoduchou gramatiku, je minimum výjimek a minimum flexe slov, sestává se ze slov, kterým rozumějí stovky milionů lidí, i přesto, že o interlingvě nikdy neslyšeli. Interlingva je druh „jazyka z jazyků“.

Používá se jako jakýkoli jiný jazyk pro různé účely, ale rozdíl je v tom, že interlingva je neutrální, protože to není rodný jazyk žádného člověka a gramatika je zcela jednoduchá a pravidelná. Interlingva patří všem. Nikoho neurazíte, nikomu nekazíte jejich jazyk, nikdo vás neopravuje, nemusíte se stydět mluvit interlingvou! Budete rovnocennými partnery při konverzaci. Interlingva je velmi snadná na učení, protože mnoho slov je podobno i českým „cizím“ slovům, a gramatika je jednoduchá.

Za pár měsíců studia interlingvy můžete jí užívat při cestování, aniž by vaši partneři poznali odkud jste. Studiem interlingvy rozšiřujete své znalosti živých románských jazyků. Cíl interlingvy je odstranit jazykové bariéry tam, kde si lidé v národních jazycích nerozumějí a jejich neznalost je překážkou k rovnocenné komunikaci.

Další doporučené zdroje pro studium:

Vydavatelství www.lulu.com heslo pro vyhledání: interlingua

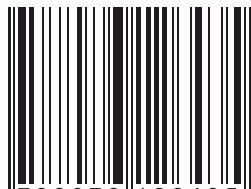
Stránky www.interlingva.cz, www.interlingua.com

https://www.interlingva.cz/Dictionario_cz_ia_2018.pdf

https://www.interlingva.cz/Dictionario_ia_cz_2018.pdf

Nová Forma

ISBN 978-80-7612-643-5

9 788076 126435